

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Katedra ekonomie

**Korelace indikátorů udržitelného rozvoje s výjezdovým cestovním
ruchem zemí Evropské unie**

Bakalářská práce

Autor: Johanka Šimková

Studijní obor: Management cestovního ruchu

Vedoucí práce: Ing. Libuše Svobodová, Ph.D.

Hradec Králové

Červenec 2016

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a s použitím uvedené literatury.

V Hradci Králové dne

Johanka Šimková

Poděkování

Chtěla bych poděkovat všem, kteří mě podporovali nejen ve zdárném dokončení mé bakalářské práce, ale také během celého studia. Největší poděkování patří mé vedoucí bakalářské práce Ing. Libuše Svobodová, Ph.D. za její rady, doporučení, trpělivost a ochotu, čehož si nesmírně cením. Dále bych chtěla jmenovat pana prof. RNDr. Josefu Zelenkovi, CSc. Jeho rady, náměty a připomínky týkající se problematiky výjezdového cestovního ruchu mi při psaní práce nesmírně pomohly. Paní prof. RNDr. Haně Skalské, CSc. mnohokrát děkuji za její odbornou pomoc v oblasti statistiky. V neposlední řadě je to rodina a přítel, kteří mě podrželi i ve chvílích, kdy docházela spisovatelská nit a kteří mají největší podíl na zdárném dokončení předložené práce.

Johanka Šimková

Anotace

Bakalářská práce se zabývá možnými souvislostmi mezi výjezdovým cestovním ruchem zemí Evropské unie a vybranými indikátory z oblasti sociální, ekonomické a environmentální. Cílem bakalářské práce je najít souvislost vhodného indikátoru rozvoje společnosti s výjezdovým cestovním ruchem. Daná problematika je zkoumána v praktické části práce a vychází z předložených teoretických východisek. Výběr literatury nespadá pouze do oblasti cestovního ruchu, nýbrž zahrnuje také prameny z oblasti matematiky (konkrétně statistiky) a společenských věd (jmenovitě ekonomie, sociologie a ekologie). Na základě prostudování jednotlivých problematik je vyhodnocena míra závislosti výjezdového cestovního ruchu a jednotlivých složených indikátorů. Autorka také korelovala jednoduché ukazatele s cílem najít významnou souvislost s výjezdovým cestovním ruchem. Z výzkumu vyplývá, že počet výjezdů do zahraničí přepočítaný na jednoho obyvatele dané země nejvíce koresponduje s indexem kvality života, kdy korelační koeficient dosáhl hodnoty 0,8, což značí velmi silnou závislost mezi porovnávanými položkami. Nejvyšší míra korelace však byla shledána mezi výjezdovým cestovním ruchem a hrubým domácím produktem. Mezi zkoumanými jednoduchými ukazateli dosáhlo nejvyšší závislosti procento uživatelů používajících internet, dále spolehlivost policejních služeb a kvalita celkové infrastruktury. Žádný z ukazatelů však nedosáhl vyšší souvislosti, než index kvality života. V závěru práce jsou shrnuty všechny výsledky a poznatky plynoucí z výzkumu a nastíněny další možnosti, jak by bylo v budoucnu vhodnější postupovat při výzkumech zabývajících se předloženou problematikou.

Klíčová slova

Blahobyt, demokracie, disponibilní příjem, ekologická stopa, hrubý domácí produkt, chudoba, klasifikace a pořadí zemí, korelace, kvalita života, lidský rozvoj, parita kupní síly, sociální pokrok, štěstí, udržitelný rozvoj, výjezdový cestovní ruch, země EU

Title

Correlation of sustainable development indicators with outbound tourism in countries of the European Union

Annotation

The object of this study is investigation of relationships between the outbound tourism in countries of the European Union and social, economic and environmental indicators, respectively. The thesis aims to explore a strong correlation between any of sustainable indicator and outbound tourism. Theoretical background is provided in the first part of the thesis. The literature studied belonged not only to the field of tourism but also included resources from mathematics (specifically statistics) and social sciences (namely economics, sociology and ecology). In the second part, correlation between particular indicators and the outbound tourism was studied and statistically evaluated. The dependency ratio of outbound tourism and various composite indicators is evaluated. The author also correlated outbound tourism with various simple indicators related to economics, sociology and environment. The results indicate that the number of outbound trips per capita correlates most significantly with the Quality of life index as indicated by a correlation coefficient of 0.8, demonstrating a very strong relationship between the compared items. However, the highest correlation was found between the outbound tourism and the gross domestic product. When investigating simple indicators, the highest correlation was observed for the percentage of individuals using internet, followed by the reliability of police services and by the quality of overall infrastructure. However, none of the sub-indicators showed stronger relationship than the Quality of life index. All the results and findings from the study are summarized in the conclusions, together with suggestions for further research in the field.

Key words

Well-being, democracy, disposable income, ecological footprint, gross domestic product, human poverty, classification and ranking of countries, correlation, life quality, human development, purchasing power parity, social development, happiness, sustainable development, outbound tourism, EU countries

Obsah

1	Úvod	1
2	Cíl práce	2
3	Metodika zpracování	3
3.1	Výzkumné otázky	4
4	Teoretická část	5
4.1	Cestovní ruch	5
4.2	Makroekonomie	10
4.2.1	Makroekonomické agregátní veličiny	11
4.2.2	Hrubý domácí produkt	13
4.3	Udržitelný rozvoj	15
4.4	Environmentální indikátor	18
4.5	Indikátory udržitelného rozvoje	20
4.5.1	Index lidského rozvoje (Human Development Index)	20
4.5.2	Narovnaný index lidského rozvoje (Inequality-adjusted Human Development Index)	22
4.5.3	Index kvality života (Quality-of-life index)	24
4.5.4	Zpráva o světovém štěstí (World Happiness Report)	25
4.5.5	Index sociálního pokroku (The Social Progress Index)	26
4.5.6	Index demokracie (Democracy Index)	28
4.5.7	Index blahobytu národů (Wellbeing of Nations)	28
4.5.8	Ekologická stopa (Ecological Footprint)	32
4.5.9	Index šťastné planety (Happy Planet Index)	33
4.5.10	Index lidské chudoby (Human Poverty Index)	35
4.5.11	Index kvality života a udržitelného rozvoje	36
4.5.12	Další indikátory	37

4.6 Statistické zpracování dat.....	38
4.6.1 Pearsonův korelační koeficient	39
5 Praktická část.....	42
5.1 Korelace složených indikátorů	42
5.1.1 Korelace relativního výjezdového CR s HDI	42
5.1.2 Korelace relativního výjezdového CR s IHDI.....	43
5.1.3 Korelace relativního výjezdového CR s QLI	44
5.1.4 Korelace relativního výjezdového CR se WHR	45
5.1.5 Korelace relativního výjezdového CR se SPI	46
5.1.6 Korelace relativního výjezdového CR s ID.....	47
5.1.7 Korelace relativního výjezdového CR s WI	48
5.1.8 Korelace relativního výjezdového CR s HWI.....	49
5.1.9 Korelace relativního výjezdového CR s EWI.....	50
5.1.10 Korelace relativního výjezdového CR s WSI	51
5.1.11 Korelace relativního výjezdového CR s EF	52
5.1.12 Korelace relativního výjezdového CR s HPI	54
5.1.13 Korelace relativního výjezdového CR s IHP	55
5.1.14 Korelace relativního výjezdového CR s SD indexem.....	56
5.2 Korelace s ukazatelem ekonomické výkonnosti - HDP	57
5.2.1 Korelace relativního výjezdového CR a HDP na osobu v amerických dolarech	57
5.2.2 Korelace relativního výjezdového CR a HDP na osobu v mezinárodních dolarech	58
5.3.3 Korelace relativního výjezdového CR a HDP v amerických dolarech.....	59
5.4.4 Korelace výjezdového CR a HDP v amerických dolarech	59
5.3 Korelace jednoduchých indikátorů	60
6 Shrnutí výsledků práce	65

7 Závěry a doporučení	68
8 Seznam použitých zdrojů.....	71
9 Přílohy	80

Seznam použitých zkratk

CR – cestovní ruch

EU – Evropská unie

OSN – Organizace spojených národů

OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

UNWTO – Světová organizace cestovního ruchu

CIA – Ústřední zpravodajská služba

IUCN – Mezinárodní svaz ochrany přírody

UNDP – Rozvojový program OSN

DCR – domácí cestovní ruch

ACR – aktivní (příjezdový) cestovní ruch

PCR – pasivní (výjezdový) cestovní ruch

MAV – makroekonomické agregátní veličiny

HDP – hrubý domácí produkt

HNP – hrubý národní produkt

HND – hrubý národní důchod

HDI – Index lidského rozvoje

IHDI – Narovnaný index lidského rozvoje

QLI – Index kvality života

WHR – Zpráva o světovém štěstí

SPI – Index sociálního pokroku

ID – Index demokracie

WN – Index blahobytu národů

WI – Index blahobytu

HWI – Index lidského blahobytu

EWI – Index blahobytu ekosystémů

WSI – Index poměru blahobytu a stresu

EF – Ekologická stopa

HPI – Index šťastné planety

IHP – Index lidské chudoby

SD index – Index kvality života a udržitelného rozvoje

Spojené království VB a SI – Spojené království Velké Británie a Severního Irska

Seznam obrázků

Obrázek 1: Schéma interdisciplinarity studia cestovního ruchu	6
Obrázek 2: Schéma vztahů mezi jednotlivými druhy CR, klasifikace podle území státu, na němž je CR realizován	8
Obrázek 3: Schéma klasifikace účastníků CR.	10
Obrázek 4: „Magický čtyřúhelník“	12
Obrázek 5: Schéma tří rovin trvale udržitelného rozvoje.	16

Seznam tabulek

Tabulka 1: Konstrukce indexu lidského rozvoje	21
Tabulka 2: Konstrukce narovnaného indexu lidského rozvoje	23
Tabulka 3: Konstrukce indexu kvality života.....	24
Tabulka 4: Konstrukce zprávy o světovém štěstí.....	26
Tabulka 5: Konstrukce indexu sociálního pokroku.....	27
Tabulka 6: Konstrukce indexu demokracie	28
Tabulka 7: Konstrukce indexu blahobytu	29
Tabulka 8: Konstrukce indexu lidského blahobytu.....	30
Tabulka 9: Konstrukce indexu ekosystémového blahobytu	31
Tabulka 10: Konstrukce indexu poměru blahobytu a stresu.....	32
Tabulka 11: Konstrukce indexu šťastné planety.....	34
Tabulka 12: Konstrukce indexu lidské chudoby pro rozvojové země	35
Tabulka 13: Konstrukce indexu lidské chudoby pro rozvinuté země	35
Tabulka 14: Konstrukce indexu kvality života a udržitelného rozvoje	37
Tabulka 15: Korelace relativního výjezdového CR s HDI.....	42
Tabulka 16: Korelace relativního výjezdového CR s IHDI	44
Tabulka 17: Korelace relativního výjezdového CR s QLI.....	45
Tabulka 18: Korelace relativního výjezdového CR s WHR	46
Tabulka 19: Korelace relativního výjezdového CR se SPI.....	47
Tabulka 20: Korelace relativního výjezdového CR s ID	48
Tabulka 21: Korelace relativního výjezdového CR s WI.....	49
Tabulka 22: Korelace relativního výjezdového CR s HWI.....	50
Tabulka 23: Korelace relativního výjezdového CR s EWI	51
Tabulka 24: Korelace relativního výjezdového CR s WSI.....	52
Tabulka 25: Korelace relativního výjezdového CR s EF.....	53
Tabulka 26: Korelace relativního výjezdového CR s HPI	54
Tabulka 27: Korelace relativního výjezdového CR s IHP	55
Tabulka 28: Korelace relativního výjezdového CR s SD indexem.....	56
Tabulka 29: Korelace relativního výjezdového CR a HDP na osobu v amerických dolarech.....	58
Tabulka 30: Korelace relativního výjezdového CR a HDP na osobu v mezinárodních dolarech.....	58

Tabulka 31: Korelace výjezdového CR a HDP v amerických dolarech	59
Tabulka 32: Korelace relativního výjezdového CR a HDP v amerických dolarech	60
Tabulka 33: Korelace relativního výjezdového CR a deseti jednoduchých indikátorů s nejvyšší mírou korelace	61

Seznam příloh

Příloha 1: Formy cestovního ruchu	77
Příloha 2: Schéma rozdělení účastníků CR podle jejich základní motivace	78
Příloha 3: Metody výpočtu HDP	79
Příloha 4: Mapa světa s výsledky hodnocení hrubého domácího produktu na osobu v mezinárodních dolarech 2014	80
Příloha 5: Mapa Evropy s výsledky hodnocení indexu lidského rozvoje 2014	81
Příloha 6: Mapa světa s výsledky hodnocení narovnaného indexu lidského rozvoje 2014	82
Příloha 7: Mapa světa s výsledky hodnocení indexu kvality života 2014.....	83
Příloha 8: Mapa světa s výsledky hodnocení zprávy o světovém štěstí 2012 – 2014.....	84
Příloha 9: Mapa Evropy s výsledky hodnocení indexu sociálního pokroku 2014.....	85
Příloha 10: Mapa světa s výsledky hodnocení indexu demokracie 2014	86
Příloha 11: Mapa světa s výsledky hodnocení indexu blahobytu 1996-1999.....	87
Příloha 12: Mapa světa s výsledky hodnocení indexu lidského blahobytu 1996-1999	88
Příloha 13: Mapa světa s výsledky hodnocení indexu ekosystémového blahobytu 1996-1999	89
Příloha 14: Mapa světa s výsledky hodnocení indexu poměru blahobytu a stresu 1996-1999.....	90
Příloha 15: Mapa Evropy s výsledky hodnocení ekologické stopy na jednoho obyvatele v globálních hektarech v 2012.....	91
Příloha 16: Mapa Evropy s výsledky hodnocení indexu šťastné planety 2012.....	92
Příloha 17: Mapa světa s výsledky populace žijící za méně než \$2 na den 2008.....	93
Příloha 18: Tabulka korelace indikátorů udržitelného rozvoje s relativním výjezdovým CR.....	94
Příloha 19: Tabulka korelace ukazatele ekonomické výkonnosti HDP s výjezdovým CR i relativním výjezdovým CR.....	95
Příloha 20: Tabulka korelace jednoduchých ukazatelů s relativním výjezdovým CR	96

1 Úvod

Tato bakalářská práce se zabývá možnými souvislostmi mezi výjezdovým cestovním ruchem zemí Evropské unie a vybranými indikátory z oblasti sociální, ekonomické a environmentální.

Autorka již několik let pravidelně cestuje do většiny států Evropy. Zaujaly ji rozdíly mezi jednotlivými státy, nejen co se týče jejich ekonomiky, ale také rozdíly sociokulturní či environmentální. Zajímalo ji, ve kterém státě se lidem žije nejlépe, kde jsou obyvatelé nejspokojenější. Není tomu dávno, co většina lidí považovala peníze za nejdůležitější měřítko spokojenosti. Stejně jako jde doba kupředu, mění se i pohled, požadavky a priority obyvatel. V poslední době se na předních příčkách v hodnocení kvality života objevují položky jako pocit bezpečí, dobré hygienické podmínky či možnosti kvalitního vzdělání. Přední odborníci zabývající se srovnáváním kvality života a blahobytu považují dříve tak oblíbený ukazatel HDP za nedostatečný, neboť nebere v úvahu žádné sociální a environmentální ukazatele. V poslední době byla soustředěna velká pozornost na vytvoření indikátorů, které by věrohodněji porovnávaly danou problematiku. Vzniklo několik indexů, které jsou v předložené práci důkladně popsány a analyzovány. Autorka se také pokusila o nalezení indikátoru, který by věrohodně odrážel zájem obyvatel jednotlivých států Evropské unie o vycestování do zahraničí.

Bakalářská práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části jsou vysvětleny jednotlivé pojmy týkající se problematiky makroekonomie, cestovního ruchu, udržitelného rozvoje, indikátorů a statistiky. Jsou zde podrobně rozebrány všechny zkoumané indikátory. Praktická část obsahuje výzkum zabývající se spojitostí mezi relativním výjezdovým cestovním ruchem jednotlivých zemí Evropy a uvedenými indikátory. Navíc je analyzována souvislost s ekonomickým ukazatelem – hrubým domácím produktem. Dále je vyhodnocena korelace jednoduchých indikátorů souvisejících se zkoumanou problematikou. Předloženo je deset z nich, které prokázaly nejvyšší míru korelace.

2 CÍL PRÁCE

Cílem bakalářské práce je najít souvislost vhodného indikátoru udržitelného rozvoje s výjezdovým cestovním ruchem v zemích Evropské unie. Při nízké souvislosti všech zkoumaných indikátorů se autorka pokusí navrhnout vlastní indikátor, který by lépe prokazoval souvislost s výjezdovým cestovním ruchem. Dalším dílčím cílem je zjistit, který typ ukazatelů koreluje s relativním výjezdovým cestovním ruchem nejvíce a který nejméně. V neposlední řadě bylo cílem najít co nejvyšší souvislost mezi vybranými jednoduchými indikátory z oblasti sociologie, ekonomie a ekologie a výjezdovým cestovním ruchem. V práci je vyhodnoceno deset z nich s nejvyšší mírou korelace. Na závěr jsou uvedena doporučení, jak by bylo v budoucnu vhodnější postupovat při výzkumech zabývajících se předloženou problematikou.

3 METODIKA ZPRACOVÁNÍ

Podklady ke zpracování bakalářské práce jsou založené na analýze odborných knih a domácích i zahraničních internetových zdrojů z oblasti cestovního ruchu, ekonomie, ekologie, sociologie a statistiky tak, aby byl podán co nejucelenější obraz o dané problematice. Byly prostudovány odborné tištěné i elektronické publikace, statistiky světových organizací, oficiální stránky jednotlivých indikátorů a jejich roční zprávy informující o hodnocení jednotlivých zemí, odborné články z vědeckých časopisů (např. Mezinárodní vztahy nebo Czech Journal of Tourism) a sborníky mezinárodních konferencí (např. Procedia - Social and Behavioral Sciences) a odborné elektronické články týkající se zkoumané problematiky.

V práci bylo čerpáno primárně za zahraničních zdrojů, neboť česká literatura se probíranou problematikou zatím výrazněji nezabývala. Cizojazyčné zdroje byly přeloženy autorkou. U všech doslovných překladů je uveden zdroj včetně čísla stránky (v případě, že byly stránky v daném zdroji číslovány), ze které je překlad přenesen. Není-li uvedeno číslo stránky, jedná se o překlad volný. Stejná metoda citování platí také pro všechny české zdroje.

V praktické části bylo pracováno s daty ze sekundárních zdrojů, tedy s daty dříve zveřejněnými, zpracovanými a seskupenými. Autorka daná data shromáždila, třídila, zpracovala, analyzovala a vytvořila tabulky, se kterými dále statisticky pracovala.

Ve výzkumu bylo třeba vybrat vhodné indikátory udržitelného rozvoje, které byly následně porovnávány s relativním výjezdovým cestovním ruchem. Autorka vybrala dle vlastního uvážení 14 indikátorů udržitelného rozvoje a jeden ekonomický ukazatel a to na základě dostupnosti dat pro země EU a vhodnosti pro předložený výzkum. Stejným způsobem bylo zvoleno ke zkoumání míry závislosti 60 jednoduchých ukazatelů. Autorka pro zajímavost uvedla korelaci i s ukazatelem ekonomické výkonnosti, hrubým domácím produktem, neboť jeho korelace vedly k velmi významným výsledkům s výjezdovým cestovním ruchem.

Pro získání dat relativního výjezdového cestovního ruchu bylo třeba sehnat data výjezdového cestovního ruchu všech zemí EU. Ve výzkumu byly použity země,

kteřé byly členy EU k 1.1.2014. Data výjezdového cestovního ruchu byla získána ze stránky u a vztahují se k roku 2014. Následně byla stažena data počtu obyvatel všech zemí EU ze stejného zdroje a platná pro tentýž rok. Autorka následně vydělila počet výjezdů z každé země počtem obyvatel, aby získala data pro výjezdový cestovní ruch na jednoho obyvatele. Data výsledků jednotlivých indikátorů se vztahují k roku 2014. Pro země, kde data z roku nebyla dostupná, byla použita nejbližše dostupná data k roku 2014. Daná čísla pak byla korelována s výsledky jednotlivých indikátorů pro všechny země EU. Korelace byla provedena v programu Microsoft Excel přes funkci Correl, která funguje na bázi Pearsonova korelačního koeficientu. Stejný průběh se týkal všech jednoduchých indikátorů. Shromážděná data byla následně zpracována do tabulek.

Na závěr byla vyhodnocena míra závislosti mezi všemi zkoumanými indikátory. Složené indikátory byly roztríděny do pěti skupin dle hodnoty míry korelace (viz kapitola Statistické zpracování dat). Následně je uvedeno deset jednoduchých ukazatelů, které byly vyhodnoceny jako nejvíce korelující s výjezdovým CR. Výsledky korelací všech indikátorů jsou následně analyzovány a interpretovány.

3.1 Výzkumné otázky

Na počátku výzkumu byly stanoveny následující výzkumné otázky:

- Lze nalézt indikátor, který by výrazně souvisel s relativním výjezdovým cestovním ruchem?
- Souvisí indikátory ekonomické výkonnosti s relativním výjezdovým cestovním ruchem?
- Souvisí sociální indikátory s výjezdovým cestovním ruchem?
- Souvisí ekologicky zaměřené indikátory s relativním výjezdovým cestovním ruchem?
- Které jednoduché ukazatele mají nejvyšší souvislost s relativním výjezdovým cestovním ruchem?

4 TEORETICKÁ ČÁST

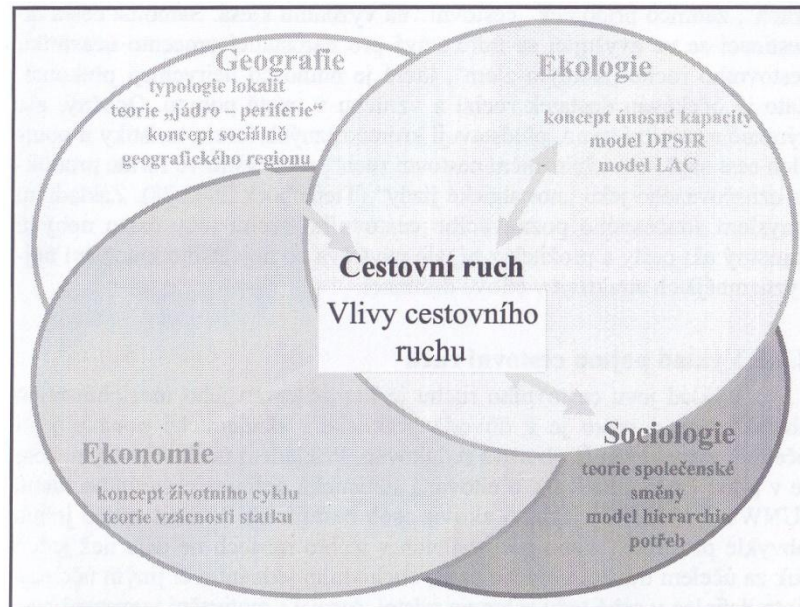
Teoretická část práce je rozdělena do šesti podkapitol. Jedná se o upřesnění pojmů týkajících se cestovního ruchu, s nimiž je následně pracováno ve výzkumu korelací, představení základů makroekonomie, nastínění, co se skrývá pod pojmem udržitelný rozvoj, popsání typů environmentálních indikátorů, představení jednotlivých zkoumaných indikátorů a teorie statistického zpracování dat.

4.1 Cestovní ruch

Jazykovým základem pojmu „cestovní ruch“ jsou slova „cesta“ a „ruch“. Jak uvádí Pásková (2009), podstatou cestování je tedy „pohyb po cestě“, „túra“ (anglicky „tour“). Je zde viditelná souvislost s výrazem „turismus“, který je odvozen z anglického slova „tourism“. Podle Zelenka a Pásková (2012) je turismus alternativní termín pro CR, který označuje aktivity spojené s CR. Tento pojem bývá často mylně zaměňován s pojmem „turistika“, který znamená aktivní (nemotorizovaný) pohyb v přírodě (Zelenka a Pásková 2012).

CR velmi úzce souvisí s přírodními i sociálními složkami geografického prostředí.

Pásková (2009:17) popisuje CR jako „*asymetrický rozložený jev a pohyb v prostoru (geografická dimenze), dále jako formu široce chápané společenské směny (sociologická dimenze), jako cyklický vývoj území z hlediska jeho pozice na trhu CR (ekonomická dimenze), přičemž toto území má omezené kapacity z hlediska využitelnosti svých zdrojů (ekologická dimenze).*“ Na obrázku 1 jsou znázorněny vztahy mezi jednotlivými dimenzemi a CR.

Obrázek 1: Schéma interdisciplinarity studia cestovního ruchu. Zdroj: PÁSKOVÁ (2009)

Definovat cestovní ruch výrazně komplikuje jeho obsáhlost spadající do dalších odvětví. Nejčastěji citovaná definice CR je definice UNWTO (1995:1-2), že „*aktivity osob cestujících do míst mimo jejich obvyklé prostředí nebo pobývajících v těchto místech ne déle než jeden rok za účelem trávení volného času, obchodním jednáním či jiným účelem.*“

Podle Zelenka a Pásková (2012:83) je CR definován jako „*komplexní společenský jev, zahrnující aktivity osob cestujících mimo jejich obvyklé prostředí nebo pobývajících v těchto místech ne déle než jeden rok za účelem zábavy, rekreace, vzdělání, pracovní činnosti či jiným účelem, i aktivity subjektů poskytujících služby a produkty těmto cestujícím osobám, tedy i provozování zařízení se službami pro tyto cestující osoby včetně souhrnu aktivit osob, které tyto služby nabízejí a zajišťují, aktivit spojených s užíváním, rozvojem a ochranou zdrojů pro cestovní ruch, souhrn politických a veřejně správních aktivit.*“

CzechTourism (2016) třídí CR podle druhů a forem. Podle webu vycházejí formy CR ruchu z motivace návštěvníků. Dále uvádí, že druhy CR jsou stanoveny na základě způsobu realizace. Zelenka a Pásková (2012) uvádějí, že při každé účasti v CR se mohou jednotlivé formy i druhy CR vzájemně překrývat a kombinovat.

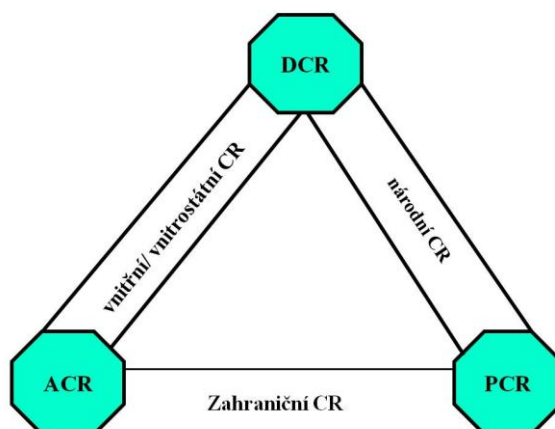
Jak uvádí Zelanka a Pásková (2012) a CzechTourism (2016), druhy CR je možné rozdělit podle

- délky trvání
 - krátkodobý (do 3 dnů, zahrnuje 2 přenocování)
 - dlouhodobý (déle než 3 dny a kratší než 1 rok nebo 6 měsíců)
- rozložení během roku
 - celoroční
 - sezónní
- dle vlivu na životní prostředí
 - měkký
 - tvrdý
- způsobu účasti a formy úhrady nákladů na účast
 - volný/komerční CR (účastník si hradí účast sám, jeho účast není ničím podmíněna)
 - vázány/nekomerční CR (účastník hradí pouze část nákladů, ostatní hradí zaměstnavatel, pojišťovna, účast je podmíněna splněním určité podmínky jako zdravotní pojištění nebo členství v odborech)
- využívání zdrojů
 - masově-konzumní
 - alternativní
- organizovanosti návštěvníků
 - neorganizovaný
 - organizování
- hromadnosti
 - individuální
 - hromadný (masový)
- teritoriálního rozmístění
 - domácí (aktivity spojené s účastí občanů dané země na cestovním ruchu v rámci jejího území)
 - vnitrostátní CR
 - národní CR (veškerý CR realizovaný občany daného státu)

- zahraniční (veškerý CR realizovaný občany daného státu nebo cizinci, kteří překračují hranice daného státu)
 - příjezdový/aktivní CR (souhrn aktivit spojených s příjezdem občanů ze zahraničí do dané země)
 - výjezdový/pasivní CR (souhrn aktivit spojených s výjezdem občanů dané země do zahraničí)
 - relativní výjezdový CR je výjezdový CR v přepočtu na jednoho obyvatele dané země
 - tranzitní CR (souhrn aktivit spojených s občany ze zahraničí danou zemí projíždějících)

Na obrázku 2 je znázorněna provázanost mezi pojmy výjezdový CR, příjezdový CR a domácí CR.

Formy CR jsou uvedené v příloze 1.

Obrázek 2: Schéma vztahů mezi jednotlivými druhy CR, klasifikace podle území státu, na němž je CR realizován. Zdroj: ZELENKA, PÁSKOVÁ (2012)

Cestující

Podle Zelenky a Páskové (2012) je cestující fyzická osoba pohybující se z jednoho místa na druhé. Ta část cestujících, která je sledována v rámci CR, spadá pod účastníky CR.

Zelenka a Pásková (2012:590) uvádějí, že *„účastník CR je každá osoba, která pobývá přechodně mimo místo svého běžného pobytu, přičemž motivací pro cestu není výdělečná činnost v tomto místě a účastní se tedy některého z druhů a forem CR.“*

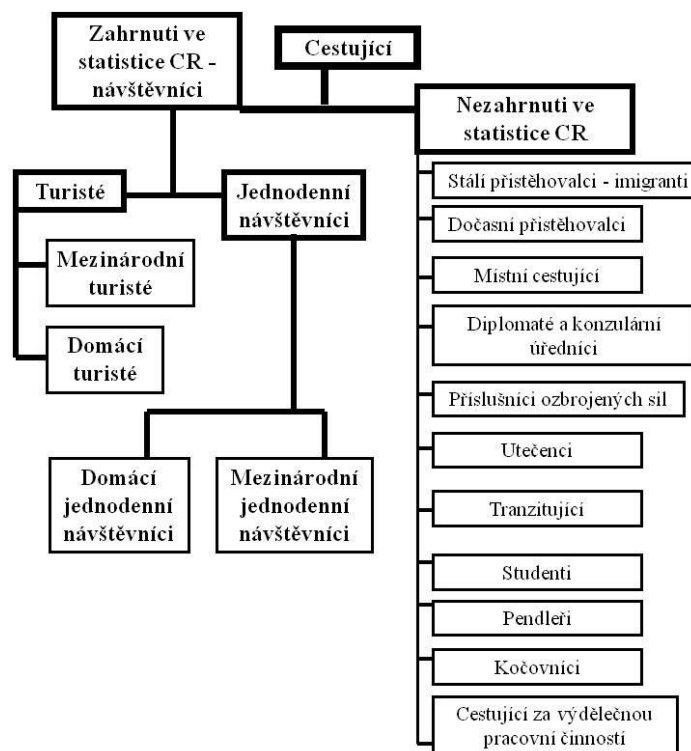
Autoři (2012:81) dále uvádějí, že *„cestovatel je účastník CR, který cestuje se silnou motivací objevovat, poznávat, procítit, prožít.“*

Jak uvádí Zelenka a Pásková (2012:578-579), *„turista je podle UNWTO definován jako cestující, který se zdrží v navštíveném místě alespoň 24hodin za účelem využití volného času a v tom místě též přespí v hromadném nebo soukromém ubytovacím zařízení.“* Podle vztahu k zemi pobytu a mezinárodním statistikám se rozlišují pojmy *domácí turista, mezinárodní turista a zahraniční turista.“*

Pojmem návštěvník Zelenka a Pásková (2012:372) definují *„osoby, které cestují do jiného místa, než je místo jejich běžného pobytu na dobu nepřevyšující dvanáct po sobě jdoucích měsíců, přičemž účel návštěvy je jiný než výkon činnosti odměňované z navštívení místa.“* Zelenka a Pásková (2012:373) dále uvádějí, že *„podle pojetí UNWTO je pojem návštěvník nejobecnějším vymezením účastníka CR.“* Druhé možné vymezení pojmu návštěvník uvádí Zelenka a Pásková (2012:373) jako *„osoba, která navštíví atraktivitu CR či volnočasové zařízení (např. muzeum, galerie, hrad, zámek), zahrnuje tedy účastníky CR, rezidenty i cestující, nezahrnuté do statistik CR.“*

Přehled cestujících, kteří jsou spadají do statistik CR je možné shlédnout na obrázku 3.

Schéma rozdělení účastníků CR podle jejich základní motivace je uvedeno v příloze 2.

Obrázek 3: Schéma klasifikace účastníků CR. Zdroj CHADEWICK (1987)

4.2 Makroekonomie

Nejčastěji používanou definicí makroekonomie je definice z učebnice Economics od Samuelson a Nordhause (1991:76), že „*makroekonomie studuje chování ekonomiky jako celku. Zkoumá celkovou úroveň národního produktu, zaměstnanosti, cen a zahraničního obchodu země*“.

Podle Šimková (2014:12) se „*makroekonomie zabývá souhrnnými (neboli agregátními) ekonomickými jevy (např. problematikou ekonomického rozvoje země, nezaměstnaností, inflací, hospodářskou politikou státu atd.)*“.

Jak uvádí Syrovátka (2008), ekonomický rozvoj země je široký pojem, který zahrnuje všechny faktory ovlivňující kvalitu lidského života (např. zdraví, vzdělání). Autor tvrdí, že ekonomický rozvoj země bývá mylně zaměňován s pojmem ekonomický růst. Ten je podle Syrovátka (2008) mnohem specifitější, neboť zaznamenává růst produkce statků a služeb dané země nebo v přepočtu na jednoho obyvatele.

4.2.1 Makroekonomické agregátní veličiny

Šimková (2014) uvádí, že makroekonomické agregátní veličiny (dále jen MAV) slouží ke zkoumání, měření a analýze makroekonomických subjektů (všechny podniky, domácnosti, stát a zahraničí), k vyjádření aktuálního stavu i vývojových tendencí. Podle autorky jsou MAV výsledkem sčítání mnoha dílčích údajů a ukazatelů. *„Největší vypovídající hodnotu mají v dnešní době produkt, zaměstnanost, cenová hladina a vnější ekonomická pozice“* (Šimková, 2014:25). Hájek (2009:55) vysvětluje, že MAV *„mohou vyjadřovat „stav“ (zásobu), tj. množství existující na určitém místě v určitém okamžiku (např. stav zásob, kapitálu, počet zaměstnanců apod.), nebo „tok“ (pohyb) určitých veličin za jednotku času (např. produkt za rok, náklady za rok, mzdy za měsíc, investice atd.).“*

Produkt

Šimková (2014:25) uvádí, že *„hrubý produkt představuje hodnotu finálních statků a služeb vyrobenou v určité zemi za určité období (většinou jeden rok). Z hlediska původu svého vzniku má hrubý produkt podobu HDP nebo HNP.“* Jak HDP, tak HNP mají povahu toků (Hájek, 2009). HDP je základním ukazatelem pro měření výkonnosti jednotlivých ekonomik. Podle Šimková (2014) lze jeho velikost vyjádřit absolutně (např. 489,3 miliard Kč za rok 2014) nebo jako tempo růstu produktu, tj. *„procentní přírůstek množství vyrobených statků a služeb“* (např. +2,2% v roce 2014). Více o HDP viz samostatná podkapitola 4.2.2.

Zaměstnanost

Šimková (2014) se domnívá, že k vytvoření makroekonomického produktu jsou zapotřebí výrobní faktory práce, půda a kapitál. Velká pozornost je soustředěna na výrobní faktor práci. Nezaměstnanost je důsledkem nevyužití pracovní síly.

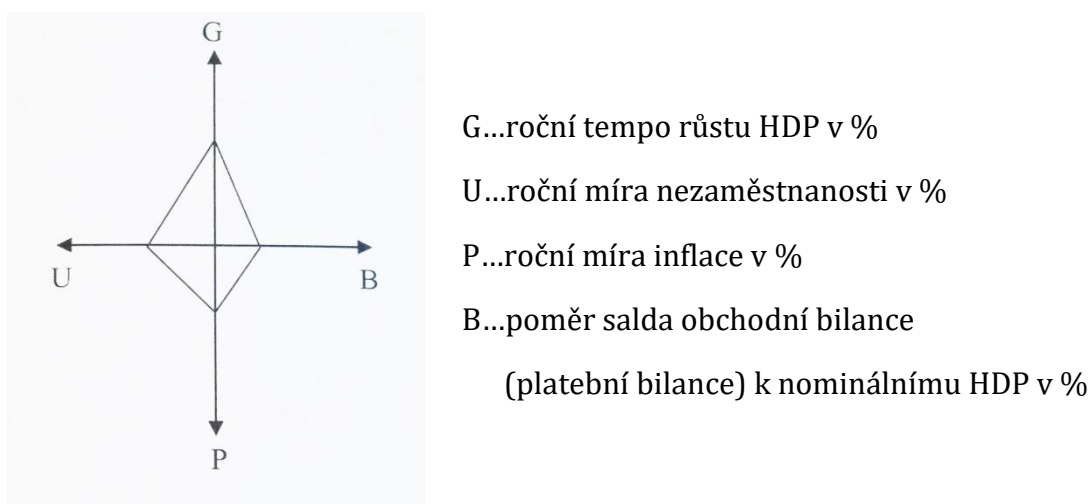
Cenová hladina

Podle Šimkové (2014) má každý vytvořený produkt (ať už se jedná o výrobek nebo služby) svou peněžní hodnotu, která je vyjádřena cenou. Autorka uvádí, že ceny se neustále mění a každá jiným tempem. Jak Šimková dále vysvětluje, aby bylo možné vyjádřit vývoj ceny v čase, používá se MAV cenová hladina v podobě různých cenových indexů (např. Index spotřebitelských cen, index cen výrobců).

Jak uvádí Wikipedia (2016a), pro měření cenové hladiny se v makroekonomii používá spotřební koš. Podle webu spotřební koš představuje reprezentativní skupinu statků, tedy nejčastěji nakupované potravin a domácí potřeby (například výdaje na bydlení, stravu, kulturu aj.). Wikipedia dále uvádí, že výkyvy v cenách jednotlivých položek z měsíce na měsíc pak poskytují údaje o celkovém vývoji cenových trendů.

Vnější ekonomická pozice

Šimková (2014) ve své publikaci tvrdí, že vnější ekonomická pozice vyjadřuje pozici dané ekonomiky vůči zahraničí a že její vyjádření souvisí s platební bilancí. Platební bilance (Šimková, 2014:27) „vyjadřuje mezinárodní obchod s výrobky a službami a mezinárodní pohyb kapitálu (pohledávek a závazků). Přebytky nebo schodky platební bilance mají závažné dopady do vnitřní ekonomické situace.“ Autorka dále uvádí, že tyto čtyři hlavní MAV vystihují komplexně hospodářskou rovnováhu země při zakreslení do grafu. Spojením jednotlivých bodů vznikne čtyřúhelník. Čím větší plochu čtyřúhelník zabírá, tím je makroekonomická situace dané země lepší. A čím pravidelnější tvar čtyřúhelník má, tím vyšší je hospodářská rovnováha v dané zemi. Příklad zobrazení hospodářské rovnováhy určitého státu v grafu je možné vidět na obrázku 4.

Obrázek 4: „Magický čtyřúhelník“. Zdroj: ŠIMKOVÁ (2014)

Dalšími MAV mohou být například agregátní nabídka a poptávka, veřejný rozpočet, peněžní zásoba a veřejný nebo zahraniční dluh (Šimková, 2014).

4.2.2 Hrubý domácí produkt

Hrubý domácí produkt (dále jen HDP) je ukazatel, který zachycuje výkonnost jednotlivých ekonomik. Pravděpodobně se jedná o nejsledovanější makroekonomický ukazatel.

Definice HDP podle Pavelka (2007:18) zní: „HDP je tržní hodnota veškerých finálních statků a služeb vyprodukovaných v dané ekonomice za dané časové období.“ Pavelka (2007:18) uvádí, že „finální statky a služby jsou vyjádřeny v tržních cenách, tzn. cenách, které platí kupující. Tržní ceny se odlišují od cen, za které prodávají výrobci, tím, že obsahují i nepřímé daně (daně z přidané hodnoty a spotřební daně). Použití tržních cen umožňuje vyjádřit společnou hodnotu rozdílných statků.“

Podle Pavelka (2007) se finálními statky rozumí statky, které slouží ke konečné spotřebě, investicím nebo vývozu. Autor připomíná, že pokud by tohle pravidlo bylo opomenuto, mohlo by dojít k tzv. dvojímu započítávání, což by znamenalo, že hodnota některého statku či služby by byla započítána vícekrát. Dále konstatuje, že HDP zahrnuje pouze finální statky a služby, které byly vyrobeny na území daného státu. Není tedy podstatné, zdali je vlastník výrobního faktoru rezident dané země, či nikoliv. V neposlední řadě upozorňuje autor na fakt, že do HDP jsou zahrnuty pouze finální statky vyprodukované během konkrétního roku (popřípadě čtvrtletí). Ukazatel tedy nezahrnuje prodej již dříve vyrobených statků (např. domy, stroje), uvádí Pavelka.

Podrobné metody výpočtu HDP jsou uvedeny v příloze 3.

Mezinárodní srovnání

V mezinárodním srovnávání se používá relativní HDP, tj. HDP v přepočtu na jednoho obyvatele dané země. Jak uvádí Šimková (2014), relativní HDP vyjadřuje ekonomickou úroveň (vyspělost) určitého státu a jeho postavení ve světové ekonomice.

V roce 2014 dosáhlo mezi státy EU nejvyšší hodnoty HDP Irsko, následované Nizozemím a Rakouskem. Nejnížší hodnotu HDP vykázalo Bulharsko, před ním se umístilo Rumunsko a o příčky výš bylo Lotyšsko. Mapa světa s výsledky hodnocení HDP na osobu pro všechny státy EU je uvedena v příloze 4.

Většina lidí si spojuje HDP s ukazatelem prosperity nebo kvality života. Jedná se však o zavádějící asociaci, neboť HDP se soustředí pouze na ekonomickou složku života. Nezahrnuje v sobě žádné ekologické (např. škody na životním prostředí) ani sociální faktory (např. délka života nebo nerovnosti v příjmech), které výrazně ovlivňují spokojenost obyvatel a kvalitu jejich životů a proto nemůže být považován za adekvátní indikátor. Nováček (2012) zdůrazňuje, že ukazatel také nebere v potaz ilegální produkci (např. šedá ekonomika, prostituce nebo organizovaný zločin) a že nesleduje služby, které lidé dělají mimo oficiální trh (např. práce v domácnosti).

Je-li řeč o HDP jakožto ekonomickém ukazateli, jeho největší výhodou je jeho jednoznačnost, celosvětové povědomí a dostupnost dat. Na druhou stranu, jak uvádí Hájek (2009:63), *„mezinárodní srovnání HDP je ztíženo rozdíly v metodice výpočtu jednotlivých zemí (různými systémy národních účtů) a nepřesností vzájemného převodu národních měnových jednotek používaných k ocenění HDP. Údaje za určitý rok pocházející z různých pramenů se dále liší podle toho, zda je HDP vyjádřen v běžných nebo stálých cenách, přepočítáván na jednoho obyvatele nebo na jednu osobu ekonomicky aktivní. Největší rozdíly jsou způsobeny použitým směnným kurzem, kterým se přepočítává HDP v národní měně na US dolary či jinou světovou měnu.“* Hájek (2009) zdůrazňuje, že je velmi pravděpodobné, že oficiální kurz jednu z měn nadhodnotí a tím pádem druhou podhodnotí. Autor proto doporučuje přepočíst HDP s použitím reálného kurzu na úroveň parity kupní síly národní měnové jednotky a dolaru, tak aby došlo k zachycení přesnější ekonomické situace v dané zemi.

Parita kupní síly (dále jen PPP) tedy vystihuje ekonomickou úroveň a výkonnost státu lépe, než kurz měny.

„Teorie PPP říká, že měnový kurz mezi měnami dvou zemí je určován poměrem cenových úrovní těchto dvou zemí“ (Hájek, 2009:113). Wikipedia (2016b) uvádí, že pro výpočet PPP je potřeba dostatečný počet shodných výrobků a služeb z trhů jednotlivých zemí, aby mohlo dojít k porovnání jejich cen v jejich národních měnách. Jak web naznačuje, tenhle problém řeší spotřebitelské koše, které vyjadřují běžné náklady domácností. Na příkladu České republiky a Rakouska PPP srovnává, kolik by stál konkrétní nákup v České republice v českých korunách a kolik bychom zaplatili za stejný nákup v Rakousku v eurech. Z tvrzení Hájek (2009) vyplývá, že rovnosti

kupních sil bude dosaženo při kurzu, kdy v daných zemích zaplatíme za stejné zboží či služby stejnou částku.

Ale ani porovnávání ekonomik podle PPP není dokonalé. Problém znovu tkví v nejednotnosti metod výpočtů od jednotlivých institucí. Podrobně viz Woff (2015):

- *„CIA počítá PPP jako hrubý domácí produkt na obyvatele v amerických dolarech.*
- *OECD ustanovilo PPP jako počet jednotek národní měny mající nákupní sílu rovnou 1 americkému dolaru.*
- *Eurostat uvádí PPP jako počet jednotek národní měny mající sílu rovnou 1 průměrné měnové jednotce v EU“.*

Důchod

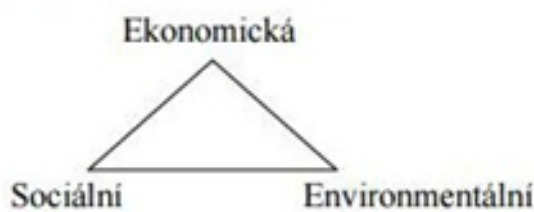
Podle Hájek (2009:59) je *„osobní důchod hrubý národní produkt zvýšený o sociální transfery domácnostem (starobní důchody, přídavky na děti, podpory v nezaměstnanosti) a snížený o znehodnocení kapitálu, daně ze zisku podniků, příspěvky na sociální a zdravotní pojištění, nepřímé daně a nerozdělené zisky firem.“* Jak uvádí Šimková (2014) a Hájek (2009), osobní důchod tedy vyjadřuje skutečné přijaté celkové příjmy domácností v podobě výdělků (příjmy z výrobních faktorů) i ve formě transferových plateb (sociální dávky, podpory), které domácnosti dostávají.

Na základě tvrzení Pavelka (2007), Hájek (2009) a Šimková (2014), osobní disponibilní důchod je osobní důchod složený ze všech důchodů (mzdy, renty, úroky a vyplacené dividendy) a transferových plateb od vlády snížený o přímé (osobní) daně (např. daň z příjmu, daň z majetku). Z publikace Hájek (2009) je zřejmé, že domácnosti využívají disponibilní důchod na spotřebu (nákup zboží a služeb včetně plateb úvěrů) a ze zbytku se stávají čisté osobní úspory.

4.3 Udržitelný rozvoj

Pro dnešní svět je charakteristická globalizace. Nabízí spoustu možností. Tržní hospodářství se rozvíjí, lidé mají přístup k nekonečnému množství informací a možnostem. Tenhle trend však s sebou nese i negativní stránky. Jak uvádí Šimková (2005), rozdíly mezi bohatými a chudými zeměmi se zvětšují, rozdíly v sociální spravedlnosti mezi zeměmi i uvnitř nich rostou, přibývá ozbrojených konfliktů a

pandemie AIDS je červeným vykřičníkem. Autorka dále varuje, že uvedené problémy pravděpodobně porostou stejně, jako poroste počet obyvatel naší planety. Současná společnost si správně uvědomuje, že svět není samo udržitelný. Chce-li zachovat současný stav, podmínky a možnosti pro život i pro budoucí generace, je nutné zabývat se udržitelností lidského systému a zároveň rovnováhou jeho rozvoje. Šimková (2005:244) uvádí: „*Udržitelný rozvoj je často chápán jako maximalizace aktuálního blahobytu bez poklesu blahobytu budoucího. Tato zjevně ekonomická kalkulace dokazuje, že se opomíjí sociální rozvoj a sociální stránka udržitelnosti.*“ Podle autorky (2005:240) lze trvale udržitelný rozvoj chápat jako „*harmonizaci ekonomického a sociálního rozvoje a ochrany životního prostředí s cílem naplňovat aktuální společenské potřeby, aniž by se ohrožovaly potřeby budoucích generací.*“ Daná harmonizace je zobrazena na obrázku 5.

Obrázek 5: Schéma tří rovin trvale udržitelného rozvoje. Zdroj: ŠIMKOVÁ (2005)

Ekonomická udržitelnost rozvoje

Jak uvádí Hák (2010:11), „*ekonomická udržitelnost znamená schopnost zajištění zdrojů k dlouhodobému provozování nějaké činnosti.(...) Udržitelný důchod představuje „maximální částku peněz, kterou jednotlivec může spotřebovat v tomto týdnu a očekává, že bude stejnou částku v reálném vyjádření schopen utratit v každém následujícím týdnu.“ Pro národní ekonomiku představuje udržitelný důchod maximální částku, kterou národ může spotřebovat v daném období, aniž by to ohrozilo jeho budoucí ekonomický vývoj.*“ Autor dále uvádí, že pro mezinárodní měření ekonomické udržitelnosti se používají indikátory vypovídající o ekonomickém výkonu jednotlivých států (např. HDP, zadluženost, nezaměstnanost). Hák (2010:13): „*Mimo ně je však vhodné využívat také další indikátory, jako čistý domácí produkt, čistý národní disponibilní příjem, výdaje na odvrácení společenských negativ (např. výdaje na*

věznice nebo na zajištění možnosti dojížděky do zaměstnání) či indikátory zaměřené na příjmy a spotřebu.“ Hák následně poznamenává, že celosvětová ekonomická krize na přelomu minulého desetiletí však ukázala, že zatím neexistuje indikátor, který by dokázal spolehlivě upozornit na neudržitelnost klíčových částí ekonomického systému, jako jsou bankovní či realitní sektor.

Sociální udržitelnost rozvoje

Hák (2010:13) tvrdí, že sociální udržitelnost rozvoje *„směřuje k rozvoji lidské osobnosti a celé společenské sféry*. Šimková (2005) dodává, že také obsahuje potřebu důstojného života a rozvoje zdraví, vzdělání, potřebu sociální spravedlnosti a soudružnosti. Jak uvádí Dufek a Somerlíková (2014), každá země by se měla snažit zvyšovat svůj lidský kapitál. Autoři vysvětlují, že kvalitní lidský kapitál je základem vyšších sociálních a ekonomických výsledků a tím pádem lepšího rozvoje země.

Podle Háka (2010) je cílem sociální složky udržitelného rozvoje zvyšování kvality života a lidského blahobytu. Potůček a kol. (2005) uvádí, že *„kvalitu života lze chápat jako široký koncept, který se vztahuje k celkové úrovni blahobytu (well-being) jednotlivců. Je výsledkem vzájemného působení sociálních, zdravotních, ekonomických a ekologických podmínek, týkajících se lidského a společenského života. Materiální životní podmínky, zdraví, lidské vztahy a začlenění jedince do širší společnosti jsou nejdůležitější oblasti, které určují kvalitu života lidí.“*

Sociální udržitelnost rozvoje se zabývá indexy jako QLI (viz samostatná podkapitola), Life Quality Index (LQI), HDI (viz samostatná kapitola) nebo koncept Hrubé národní štěstí.

Environmentální udržitelnost rozvoje

Podle Háka (2010:14) je *„životní prostředí v současnosti chápáno pouze jako jeden z pilířů udržitelného rozvoje.“* (...) *„Z důvodu ukotvení ochrany životního prostředí v rámci konceptu udržitelného rozvoje se začal používat termín „environmentální udržitelnost“, který zdůrazňuje jak specifické problémy ochrany životního prostředí, tak vazbu životního prostředí na ostatní pilíře udržitelného rozvoje.“* Autor uvádí, že témata, kterými se ochrana životního prostředí zabývá, jsou například stav a vývoj ovzduší, voda a půdy. Dále tvrdí, že indikátory, které zkoumají danou problematiku,

většinou rozebírají jejich hnací sílu, zátěž na prostředí, aktuální stav, dopady a odezvu. Hák uvádí, že cílem environmentální udržitelnosti je zajistit efektivitu užití zdrojů a vyvinout indikátory pro její monitoring. Hák (2010:14-15): „Pro všechny typy odpadů je podmínkou takové omezení zátěže prostředí, aby je prostředí stačilo asimilovat, a tak zneškodnit. Musí být zajištěna dlouhodobě se nezhoršující úroveň globálních životodárných systémů.“

Udržitelný rozvoj cestovního ruchu

Většina lidí ráda cestuje. Každý má pro cestování jinou motivaci. Faktory, které lidi do daných destinací přitahují, jsou tzv. pull faktory. Podle Pásková (2012) mezi ně patří mj. „přírodní výtvoř, rostlinné a živočišné druhy, přírodní (nedotčená) krajina, komponovaná krajina (historické parky a zahrady) a technické a sakrální památky v krajině.“ Málakterého turistu potěší davy lidí a fronta na vyfocení oné zajímavosti, kvůli které k místu cestovali. Nikomu se nelíbí poničené památky, špinavé prostředí, vyhynulé rostlinné či živočišné druhy nebo nevrlí domorodci. K turisticky přitažlivým místům je proto třeba chovat se s ohledem na další návštěvníky a podporovat udržitelná rozvoj CR.

Vaško (2002:4): „Udržitelný rozvoj CR uspokojuje potřeby současných turistů a hostitelských regionů a zároveň chrání a zvyšuje tyto možnosti do budoucna. Má vést k řízení všech zdrojů tak, aby byly uspokojeny ekonomické, sociální a estetické potřeby při zachování kulturní identity, biologické různorodosti a procesů, které umožňují život. Produkty udržitelného CR takové, jež fungují v souladu s místním životním prostředím, společností a kulturou tak, aby se tyto nestaly obětí rozvoje CR“.

4.4 Environmentální indikátor

Hák (2010:10): „Environmentální indikátor je typ informace poskytující měřítko, jímž se dají posuzovat a nejčastěji kvantitativně hodnotit environmentální trendy, cíle ekologické politiky či například zdraví či stav ekosystému. Indikátory nabízí jednodušší a snadněji pochopitelnou informaci, než jakou najdeme ve statistikách. Indikátory v číselné podobě zjednodušují informace o složitých jevech, takže jsou jasně srozumitelné a sdělitelné. Vznikají přitom zpracováním primárních dat, a představují tak empirický model skutečnosti. Jejich výpočet musí být věcně odůvodněný a musí být porízený

jednoznačnou a nejlépe i trvalou metodikou.“ Indikátory se dělí na jednoduché a složené.

Jednoduchý indikátor

Jak uvádí Hák (2010), jednoduchý indikátor je jednorozměrná veličina. Má za cíl podat informace o jednom jediném jevu a jeho souvislostech, konstatuje autor. Dále také podotýká, že většina indikátorů je získaná z primárních dat a mají podobu jednoduchého indikátoru.

Složený indikátor

Podle Hák (2010:10) *„složené indikátory seskupují více proměnných či různých veličin do jednoho indexu. Cílem slučování proměnných se stejnými vlastnostmi do jednoho čísla je popis jejich souhrnné vlastnosti. Složené indikátory je možné vytvářet různou metodikou a zahrnovat do nich různé komponenty. Proměny v konstrukci indexů s sebou přinášejí časté zmatení, protože indexy mohou dávat rozdílné informace v porovnání mezi sebou nebo i při vztažení k dlouhodobým trendům.“*

Hák (2010) uvádí, že složené indikátory se dále dělí na agregované, kompozitní a na indexy.

- Agregovaný indikátor

Hák (2010) vysvětluje, že agregované indikátory kombinují dohromady několik složek nebo indikátorů, které jsou ve stejných jednotkách. Vznikají například sečtením nebo průměrováním výsledků jednotlivých komponent. Patří sem například HDP.

- Kompozitní indikátor

Hák (2010:11) *„kompozitní indikátory kombinují různé aspekty určitého jevu do jednoho číselného vyjádření. Výsledkem je obvykle číslo se společnou jednotkou.“* Autor uvádí například globální hektary u ekologické stopy nebo počet roků u očekávané délky života.

- Index

Podle Hák (2010:11) jsou „*indexy složenými indikátory na vrcholu informační pyramidy. Index je bezrozměrné číslo, pro jehož získání jsou data před sečtením často transformována například do podoby odchylky od průměru. Příkladem může být index lidského rozvoje, index environmentální výkonnosti nebo index kvality ovzduší.*“

4.5 Indikátory udržitelného rozvoje

Jak uvádí Nováček (2012), indikátory udržitelného jsou důležitým nástrojem pro měření a porovnání vývoje udržitelnosti. Ukazují, zdali je k udržitelnému rozvoji směřováno či naopak i zdali se daná situace zlepšuje nebo zhoršuje.

Na konci minulého století se roztrhl pytel s pokusy o vytvoření „ideálního“ ukazatele kvality života a udržitelného rozvoje. Nejznámější a nejvíce používaný indikátor je HDP. Jak již bylo v práci uvedeno, mylně je považován za ukazatel kvality života. O pozici „nejlepšího“ ukazatele kvality života a udržitelného rozvoje se tedy pere hned několik dalších indikátorů.

V následujících podkapitolách je představeno a analyzováno jedenáct indikátorů udržitelného rozvoje. Většinu z nich lze zároveň považovat za ukazatele kvality života.

4.5.1 Index lidského rozvoje (Human Development Index)

Jak Syrovátka (2008) uvádí, v roce 1990 vydal Rozvojový program Organizace spojených národů (dále jen UNDP) první Zprávu o lidském rozvoji pro srovnávání úrovně rozvoje jednotlivých zemí. Jak autor dále přibližuje, za hlavního autora konceptu lze považovat pákistánského ekonoma Mahbub ul Haq. Autor dodává, že na vývoji ukazatele se mimo jiné podílel i pozdější nositel Nobelovy ceny za ekonomii Amartya Sen.

Hájek (2009:65) definuje, že „*HDI vyjadřuje průměrnou, v dané zemi dosaženou úroveň kvality života.*“

Jak uvádí web Human Development Reports (2015a), primárním cílem vytvoření ukazatele HDI bylo upozornění na to, že lidé a jejich možnosti by měly být konečným kritériem pro posuzování vývoje země, na rozdíl od ukazatele HDP

posuzujícího pouze hospodářský růst. Web podrobněji vysvětluje, že dílčí úlohou HDI je jeho možnost použití ke zpochybnění vnitrostátní politiky, položí li si otázku, jak dvě země se stejnou výší HND na obyvatele mohou skončit s různými výsledky lidského rozvoje. Odpověď na tuhle otázku může vést ke změnám v prioritách jednotlivých vládních politik.

Jak přibližuje Nováček (2012:260,261), „UNDP vycházel z přesvědčení, že pro kvalitu života na všech úrovních je zásadní především možnost žít dlouhý a zdravý život, možnost získávat vědění, možnost přístupu ke zdrojům nutným pro zajištění důstojného života. Proto se HDI stanovuje na základě čtyř indikátorů, které odráží míru uspokojování základních potřeb člověka.“

INDEX LIDSKÉHO ROZVOJE			
Zdraví	Vzdělání		Životní úroveň
Index očekávané délky života	Index vzdělání		Index HND
Očekávaná délka života při narození	Podíl gramotných ve věku 15 let a více	Složený hrubý podíl lidí zapsaných do primárního, sekundárního a terciálního studia	HND na osobu podle parity kupní síly v amerických dolarech
Interval hodnot 25-85let	Interval hodnot 0-100%	Interval hodnot 0-100%	Interval hodnot 100-40000 US\$ podle PPP

Tabulka 1: Konstrukce indexu lidského rozvoje. Zdroj: HUMAN DEVELOPMENT REPORTS (2015)

Nováček (2012) upozorňuje, že v indexu je vzdělání vyjádřeno dvěma indikátory, aby byl zdůrazněn význam tohoto ukazatele. Autor dodává, že celkové výsledky indexu jsou vyhodnoceny na stupnici 0-1 s tím, že čím vyšší je dosažená hodnota, tím vyšší je stupeň lidského rozvoje.

Human Development Reports (2015b) vysvětlují, že v roce 2014 byl zaveden systém mezních bodů, které rozdělují státy do čtyř kategorií podle dosaženého

hodnocení. Dokument přibližuje, že státy, které dosáhly hodnoty nad 0,800, jsou považovány za země s velmi vysokým lidským rozvojem. Vysoký lidský rozvoj zaznamenávají země s výslednou hodnotou nad 0,700. Všechny státy, které dosáhly hodnoty alespoň 0,550, jsou považovány za země se středním lidským rozvojem.

V příloze 5 je možné shlédnout výsledky hodnocení HPI pro státy Evropy.

Nespornými výhodami HDI je, že umožňuje relativně komplexní posuzování ekonomické úrovně jednotlivých zemí a přitom je jeho metodika velmi jednoduchá. Za hlavní nevýhody ukazatele lze považovat jeho přílišné zjednodušování reality a nedostatečné pokrytí složek lidského rozvoje. Jak uvádí web Human Development Reports (2015a), nezahrnuje v sobě například nerovnost, chudobu nebo lidskou bezpečnost. Další problém představuje nepřesnost a nedostatek dat nebo jejich nevěrohodnost. Lze se také setkat s kritikou přílišné abstraktnosti pojmu lidský rozvoj.

4.5.2 Narovnaný index lidského rozvoje (Inequality-adjusted Human Development Index)

Narovnaný index lidského rozvoje (dále jen IHDI) je stejně jako HDI součástí zprávy o lidském rozvoji, který publikuje UNDP. Jak je uvedeno na webu Human Development Reports, IHDI ukazuje průměrnou úroveň lidského rozvoje poníženou o rozdíly v rámci populace. IHDI navazuje na výsledky HDI. Web dále vysvětluje, že IHDI snižuje výslednou hodnotu každé dimenze HDI o výsledek nerovnosti mezi obyvateli určité země pro danou dimenzi. Web upřesňuje, že celková hodnota IHDI se následně vypočítá jako průměrná hodnota všech tří dimenzí snížených o hodnoty v závislosti na úrovni nerovnosti v dané zemi.

NAROVNANÝ INDEX LIDSKÉHO ROZVOJE		
Zdraví	Vzdělání	Životní úroveň
Index očekávané délky života	Index vzdělání	Index HND
Index nerovností v očekávané délce života	Index nerovností ve vzdělání	Index nerovností v příjmech

Tabulka 2: Konstrukce narovnaného indexu lidského rozvoje. Zdroj: HUMAN DEVELOPMENT REPORTS (2015)

Podle Human Development Reports (2016) tedy IHDI zachycuje ztráty dané země v lidském rozvoji zapříčiněné nerovnostmi v oblasti zdravotnictví, vzdělávání a příjmech. Jak dále uvádí, rozdíl mezi IHDI a HDI je cena nerovnosti lidského rozvoje, jinak řečeno ztráta lidského rozvoje v důsledku nerovnosti. Dále vysvětluje, že při dokonalé rovnosti rozdělení v zemi si je IHDI a HDI rovno. IHDI oproti HDI klesá, zvyšuje-li se nerovnost rozdělení výtobytků v dané zemi.

Jak web zdůrazňuje, výhodou IHDI je jeho možnost porovnávání nerovností i v jednotlivých dimenzích. Stejně jako HDI může informovat politiky o vhodných změnách ve vládní politice.

Jak je uvedeno ve zprávě Human Development Report (2010), podle zprávy OSN o lidském rozvoji z roku 2010 je to právě IHDI, který odráží skutečnou úroveň lidského rozvoje. HDI je vhodné považovat za index potenciálního lidského rozvoje nebo jako maximální hodnoty, kterých může IHDI v jednotlivých zemích dosáhnout, pokud by se v nich nevyskytovala žádná nerovnost.

Web Human Development Reports (2016) uvádí, že v posledním měření, které proběhlo v roce 2014, byl IHDI spočítán pro 151 zemí. Průměrná celosvětová ztráta HDI v důsledku nerovnosti byla 22,8 % v rozpětí od 5,4 % pro Norsko po 46,7 % pro Komory. Mapa s výsledky hodnocení IHDI pro rok 2014 je k dispozici v příloze 6.

4.5.3 Index kvality života (Quality-of-life index)

Jak uvádí The Economist (2005), dalším indikátorem, který se snaží zachytit kvalitu života lépe, než ostatní dosavadní indikátory je index kvality života (dále jen QLI). Jeho realizaci má na starosti zpravodajské oddělení časopisu The Economist (The Economist Intelligence Unit). Pro tvůrce indexu nebylo lehké dát dohromady ukazatele, které by dostatečně zachycovaly globální kvalitu života. Stejně jako jejich předchůdci se stejným cílem narazili na řadu problémů, týkajících se výběru faktorů, které by měly být v indexu zahrnuty. Také vzájemné porovnávání ukazatelů (rozdílné jednotky, udělení vah jednotlivým ukazatelům) a zisk věrohodných dat od všech států výrazně ztěžoval práci. Nakonec byl vytvořen index, který je ojedinelý svou metodikou. Příspěvek The Economist (2005) upozorňuje na to, že QLI kombinuje výsledky výzkumu, které hodnotí subjektivně vnímanou spokojenost se životem s objektivními indikátory kvality života. Dále uvádí, že ve výzkumu byly položeny jednoduché otázky týkající se obecné spokojenosti respondentů s jejich životem. V příspěvku je také vysvětlena konstrukce indexu, který zahrnuje devět faktorů ovlivňujících kvalitu života. Každý z nich je reprezentován několika indikátory.

INDEX KVALITY ŽIVOTA								
Zdraví	Rodinný život	Život v komunitě	Materiální blahobyt	Politická stabilita a bezpečnost	Klima a geografie	Jistota pracovního místa	Politická svoboda	Genderová nerovnost
Očekávaná délka života při narození	Míra rozvodovosti	Návštěvnost kostela a počet lidí organizovaných v oborech	HDP na osobu podle PPP	Hodnocení politické stability a bezpečnosti	Klima podle zeměpisné šířky	Míra nezaměstnanosti	Průměr indexů politických a občanských svobod	Podíl průměrných příjmů mužů a žen

Tabulka 3: Konstrukce indexu kvality života. Zdroj: NOVÁČEK (2012)

Výsledky QLI z roku 2014 jsou zmapovány v příloze 7.

V příspěvku uvádí The Economist (2005) je uvedeno, že po vydání indexu QLI se spustila vlna kritiky primárně na jeho metodiku dotazníkového šetření. Příspěvek The Economist (2005:1-2) přibližuje: *„Největší problém byl spatřován v nemožnosti porovnávat země s rozdílnými kulturami, v jazykové bariéře a v psychologických faktorech, které by mohly mít vliv na odpovědi respondentů. Testování však tyto pochybnosti vyvrátily, popřípadě daná tvrzení zmírnila. Jedinou námitkou zůstalo, že odpovědi respondentů údajně neodráží reálné pocity lidí o jejich životě. Údajně odráží jen to, jak se očekává, že by měli být spokojeni. Jiná kritika uvádí, že odpovědi na spokojenost se životem odrážejí převládající pohled na život, spíše než aktuální kvalitu života v zemi. Životní spokojenost je viděna jako posouzení, který závisí na sociálně a kulturně specifických úhlech pohledu. Nicméně i tahle domněnka je vyvrácena faktem, že lidé v různých zemích mají podobné požadavky pro spokojený život. Co se týče otázek o spokojenosti, v zemích s více úředními jazyky nebyla zjištěna žádná jazyková zkreslení, která by mohla vyplývat z rozdílného porozumění slov „štěstí“ a „spokojenost“.“*

4.5.4 Zpráva o světovém štěstí (World Happiness Report)

Zpráva o světovém štěstí (dále jen WHR) je průzkum stavu globálního štěstí. První zpráva byla publikována v roce 2012, druhá o rok později, další v roce 2015 a nejnovější v roce letošním. Zpráva seřazuje 156 států podle jejich úrovně štěstí. Jak uvádí Helliwell, Layard a Sachs (2015), přední odborníci z oblastí ekonomie, psychologie, analýz průzkumů, národních statistik, zdraví a veřejného pořádku popsali, jak může být měření blahobytu efektivně využito na posouzení pokroku národů. Zprávy posuzují stav štěstí v dnešním světě a vysvětlují jeho rozdíly na úrovni osobní i národní. Zprávy zároveň nově odrážejí celosvětovou poptávku po větší pozornosti na štěstí jako měřítku pro vládní politiky.

Podle zprávy byly vybrány takové faktory, které podle odborné literatury hrají důležitou roli ve vysvětlování rozdílů v hodnocení života na národní úrovni. Zpráva také informuje, že některé důležité faktory jako nezaměstnanost nebo nerovnost nejsou v tomto hodnocení použity, neboť jejich data nebyla dostupná pro mezinárodní porovnání všech uvedených států. Jak autoři ve zprávě z roku 2015 uvádějí, při tvorbě daného WHR byly použity výstupy respondentů, kteří sami hodnotili své životy. Jak autoři zprávy uvádějí, nechtěli vytvářet vlastní index ani převzít žádný již existující.

V průzkumu bylo použito šest faktorů k ohodnocení života:

ZPRÁVA O SVĚTOVÉM ŠTĚSTÍ					
Výše HDP	Naděje na dožití	Štědrost	Sociální podpora	Svoboda	Korupce

Tabulka 4: Konstrukce zprávy o světovém štěstí. Zdroj: HELLIWELL, LAYARD a SACHS (2015)

Jak je uvedeno ve zprávě, žebříček států je sestaven na základě 2000 až 3000 reprezentativních vzorků na národní úrovni. Dále je upřesněno, že hodnocení států je výhradně založeno na výsledcích průzkumu s použitím Gallupovy metody vah tak, aby byly odhady reprezentativní. Helliwell, Layard a Sachs (2015) vysvětlují, že dílčí tabulky ukazují odhadovanou míru, v jaké každý ze šesti faktorů přispívá k tomu, aby hodnocení života v každé zemi bylo vyšší, než v Dystopii (imaginární zemi, která má hodnoty rovnající se nejnižším národním průměrům z celého světa pro každý ze šesti faktorů).

Mapa světa s výsledky hodnocení WHR je k nahlédnutí v příloze 8.

V posledních letech bylo publikováno mnoho indexů, které hodnotí kvalitu života, štěstí nebo blahobyt. Žádný z nich však není přímým odrazem subjektivního blahobytu (některé částečně). Autorům se tedy podařilo vytvořit hodnocení, které se svou metodikou liší od ostatních indexů zabývajících se předloženou problematikou.

4.5.5 Index sociálního pokroku (The Social Progress Index)

Jak uvádí Wikipedia (2015), index sociálního pokroku (dále jen SPI) vyhodnocuje, jak moc jednotlivé země uspokojují sociální a environmentální potřeby svých občanů. Podle Bishop (2013) byli autoři motivováni vytvořit index, které by interpretoval sociální pokrok jinak, než všechny dosavadní ukazatele. Jak je uvedeno na webu Social Progress Imperative (2016d), autoři se domnívají, že spojení ekonomických a sociálních faktorů nemůže řádně vysvětlit vztah mezi hospodářským a sociálním pokrokem. Proto vytvořit indikátor, který by kladl důraz na sociální a ekologickou sféru. ISP tedy nezahrnuje žádné ekonomické měření. Tím, že měří sociální pokrok nezávisle na ekonomickém vývoji, se odlišuje od všech ostatních ukazatelů.

Jak je uvedeno v Social Progress Index 2: „SPI se výhradně zaměřuje na ukazatele sociálních dopadů a výstupy z výsledků, namísto měření vstupů tzn. vynaloženého úsilí země. Soustředí se na úroveň sociálního pokroku, které jednotlivé země již dosáhly. Například, kolik země utratí za zdravotní péči je mnohem méně důležité než úroveň zdraví, které daný stát skutečně dosáhl.“

Web podrobněji uvádí, že SPI je agregovaný index složený ze sociálních a ekologických ukazatelů, které zachycují tři dimenze společenského pokroku. Jednotlivé dimenze se skládají ze čtyř indikátorů. Celkově je index složen z 56 ukazatelů.

INDEX SOCIÁLNÍHO POKROKU		
Základní lidské potřeby	Základy blahobytu	Příležitosti
Výživa a základní lékařská péče	Přístup k základním znalostem	Osobní práva
Čistota vod a hygienická zařízení	Přístup k informacím a komunikaci	Přístup k vyššímu vzdělání
Střecha nad hlavou	Celkové zdraví	Osobní svoboda a svoboda volby
Osobní bezpečnost	Udržitelnost ekosystému	Spravedlnost a začlenění

Tabulka 5: Konstrukce indexu sociálního pokroku. Zdroj: Social Progress Index (2016)

Web Social Progress Imperative (2016a) vysvětluje, že výsledný SPI je vypočítán průměrem hodnot jednotlivých dimenzí.

Jak je uvedeno na stránce Social Progress Imperative (2016b), index sociálního pokroku byl poprvé publikován v roce 2014 a hodnotil 133 zemí. Od té doby je index každoročně aktualizován a zveřejňován. Stránka Social Progress Imperative (2016a) vysvětluje, že roční výsledky zkoumaných zemí jsou seřazeny podle sociálního pokroku od nejvyššího po nejnižší a dále roztrženy do šesti kategorií: velmi vysoký sociální pokrok, vysoký sociální pokrok, středně vyšší, středně nižší, nízký a velmi nízký sociální pokrok. Výsledky z roku 2014 jsou přiloženy v příloze 9.

4.5.6 Index demokracie (Democracy Index)

Index demokracie (dále jen ID) vyhodnocuje míru demokracie ve 167zemích světa. Jak uvádí The Economist (2015), ID byl poprvé publikován v roce 2006 společností Economist Intelligence Unit a od roku 2010 je každoročně vyhodnocován. Web dále přibližuje, že ID se skládá z 60 indikátorů (z odpovědí na 60 otázek), které jsou uspořádány do pěti kategorií.

INDEX DEMOKRACIE				
Míra politické volby a pluralismu	Občanská práva	Funkčnost vlády	Politická spoluúčasť	Politická kultura

Tabulka 6: Konstrukce indexu demokracie. Zdroj: THE ECONOMIST (2014)

Jak je uvedeno na webu, každá kategorie má hodnocení na stupnici od nuly po deset. The Economist (2015) vysvětluje, že celkové hodnocení ID je vypočítáno jako průměr výsledků jednotlivých kategorií. Web dále upřesňuje, že na základě celkového ohodnocení jsou země rozděleny do čtyř typů režimů: úplné demokracie (hodnocení 10 – 8), demokracie s nedostatky (7,9 – 6), hybridní režimy (5,9 – 4) a autoritativní režimy (3,9 – 0). Celkové výsledky všech států jsou zmapovány v příloze 10.

4.5.7 Index blahobytu národů (Wellbeing of Nations)

Index blahobytu národů (dále jen WN) byl vytvořen IUCN (International Union for Conservation of Nature). Jak IUCN (2016) uvádí, jedná se o první globální hodnocení udržitelnosti. IUCN (2016) dále dodává, že index porovnává celkem 180 zemí. WN se skládá ze čtyř indikátorů, které dohromady podávají ucelený obraz o udržitelném rozvoji. IUCN (2016) tvrdí, že hlavním cílem WN je prosazování vysoké úrovně lidského a ekosystémového blahobytu. Dále dodává, že se snaží ukázat praktičnost a potenciál této metody hodnocení blahobytu a v neposlední řadě má za cíl přesvědčit státy, komunity a sdružení, aby také prováděly hodnocení situace svého blahobytu.

Nováček (2012:267) vysvětluje, že „hodnotící škála se pohybuje od 0 do 100, kdy hodnota 100 znamená maximální udržitelnost dané země.“

Index blahobytu (Wellbeing Index)

Podle IUCN (2016) se blahobyt (dále jen WI) skládá ze dvou částí a to Indexu lidského blahobytu (dále jen HWI) a Indexu ekosystémového blahobytu (dále jen EWI). Web uvádí, že ve výsledku je oběma složkám přisuzována stejná váha. Dále přibližuje, že WI ukazuje bod, ve kterém se hodnoty HWI a EWI protínají a dodává, že bod je znázorněn na tzv. Barometru udržitelnosti.

INDEX BLAHOBYTU	
Index lidského blahobytu	Index ekosystémového blahobytu

Tabulka 7: Konstrukce indexu blahobytu. Zdroj: IUCN (2016)

Výsledky WI z roku 1996-1999 jsou k vidění v příloze 11.

Index lidského blahobytu (Human Wellbeing Index)

IUCN (2016) tvrdí, že HWI je mnohem přesnější ukazatel hodnocení socio-ekonomických podmínek, než HDP nebo HDI, neboť HDP se zaměřuje pouze na měnové ukazatele a HDI nezahrnuje tolik aspektů lidského blahobytu jako HWI.

Web upřesňuje, že HWI se skládá z pěti tematických okruhů, jejichž výsledky jsou následně do celkového hodnocení HWI zprůměrovány:

INDEX LIDSKÉHO BLAHOBYTU				
Zdraví a populace	Bohatství	Znalosti a kultura	Komunita	Rovnost
Očekávaná délka života při dobrém zdraví (1 indikátor)	Míra uspokojení potřeb po stránce příjmu, potravin, nezávadné vody a sanitárního vybavení (6 indikátorů)	Vzdělání (základní, střední, vysokoškolské) a komunikace – dostupnost a spolehlivost telefonického spojení, přístup k internetu (6 indikátorů)	Svoboda a dobré vládnutí – politická práva, občanské svobody, svoboda tisku, korupce (4 indikátory)	Rovnost domácností – rozdíl v příjmech mezi nejbohatší a nejchudší pětinou populace (1 indikátor)
Stabilita velikosti rodiny (1 indikátor)	Velikost a stav národní ekonomiky, inflace, nezaměstnanost, míra zadluženosti (8 indikátorů)		Mírové soužití – výdaje na zbrojení, úmrtí způsobená vojenskými konflikty a terorismem (2 indikátory)	Genderová rovnost – rozdíly mezi ženami a muži v příjmech, vzdělání a zastoupení v zákonodárných sborech (3 indikátory)
			Násilná kriminalita (4 indikátory)	

Tabulka 8: Konstrukce indexu lidského blahobytu. Zdroj: IUCN (2016)

Příloha 12 zobrazuje mapu světa s výsledky hodnocení HWI za rok 1996-1999.

Index ekosystémového blahobytu (Ecosystem Wellbeing Index)

IUCN (2016) stanovuje EWI jako měřítko stavu životního prostředí. Jak web uvádí, samotné šetření tohoto indexu je více obsáhle a systematické, než například u indexů EF nebo Indexu udržitelnosti životního prostředí.

IUCN (2016) uvádí, že EWI se skládá z pěti tematických okruhů, jejichž výsledky jsou následně do celkového hodnocení HWI zprůměrovány:

INDEX EKOSYSTÉMOVÉHO BLAHOBYTU				
Země	Voda	Vzduch	Druhov a genetické rozmanitost	Využití zdrojů
Míra ochrany diversity pevninských přírodních ekosystémů (4 indikátory)	Ovlivnění řeky stavbou přehrad (2 indikátory)	Emise skleníkových plynů a látky poškozující ozónovou vrstvu (2 indikátory)	Míra ochrany volně žijících savců, ptáků, obojživelníků, plazů a vyšších rostlin (2 indikátory)	Množství spotřebované energie (2 indikátory)
Míra zachování kvality hospodářsky využívaných ekosystémů (1 indikátor)	Kvalita vody v povodí (17 indikátorů)		Rozmanitost plemen domestikovaného dobytka (2 indikátory)	Náročnost zemědělství, rybolovu a těžby dřeva na spotřebu zdrojů.
	Odběr vody vyjádřený jako procento srážek na daném území (1 indikátor)			

Tabulka 9: Konstrukce indexu ekosystémového blahobytu. Zdroj: IUCN (2016)

Mapa světa s výsledky hodnocení EWI je k dispozici v příloze 13.

Index poměru blahobytu a stresu (Wellbeing/stress index)

IUCN (2016) vysvětluje, že index poměru blahobytu a stresu (dále jen WSI) vyjadřuje poměr lidského blahobytu a stresu ekosystémů. Dále uvádí, že je opakem ekosystémového blahobytu. Dle webu indikátor ukazuje, jak velkých škod se lidstvo dopouští na životním prostředí za účelem vlastního rozvoje.

INDEX POMĚRU BLAHOBYTU A STRESU	
Index lidského blahobytu	Index stresu ekosystémů

Tabulka 10: Konstrukce indexu poměru blahobytu a stresu. Zdroj: IUCN (2016)

Výsledky WSI z roku 1996-1999 jsou přehledně zobrazeny na mapě světa v příloze 14.

4.5.8 Ekologická stopa (Ecological Footprint)

Podle Global Footprint Network (2016), cílem konceptu ekologické stopy (dále jen EF) je poukázat na extrémní zatížení naší planety v určitých oblastech. Z výsledků je možné vyčíst, zdali je Země velká natolik, aby stačila současným nárokům jejích obyvatel i v budoucnu. Jak dále web uvádí, EF patří k nejvýznamnějším měřením nároků lidstva na možnosti přírodních zdrojů naší planety. Web upřesňuje, že mezi možnostmi jsou zahrnuty všechny plochy s biologicky produktivní půdou, včetně lesů, pastvin, orné půdy a rybářských lokalit. Dále je vysvětleno, že tyto oblasti mohou absorbovat velkou část odpadu, kterou lidstvo generuje (zejména emise oxidu uhličitého). Web dále uvádí, že na straně druhé, mezi celkovými lidskými nároky na Zemi, stojí všechen odpad, který člověk vyprodukuje a všechny plochy zastavěné infrastrukturou, které by jinak mohly být produktivními plochami. Jinak řečeno, EF tvoří plocha, která vznikne spotřebou všech přírodních zdrojů a produkcí lidstva. Podle Nováček (2012) je spotřeba vyjádřena v tzv. globálních hektarech na osobu. Autor dále vysvětluje, že pokud plocha odpovídající ekologické stopě daného obyvatelstva (např. Poláci) překročí vlastní plochu území (např. Polsko), dochází k faktickému využívání produktivní plochy lidí z jiných oblastí (v tomhle případě zemí) nebo na úkor budoucích generací.

Příloha 15 obsahuje mapu Evropy s výsledky EF za rok 2012.

Nováček uvádí, že autoři EF předpokládají, že pokud budou současné trendy pokračovat, ve 30. letech 21. století budeme ekologickou kapacitu Země překračovat o 100%. Podle autora má EF velkou výhodu ve své možnosti vyhodnocování nejen na globální úrovni, ale také národně, místně či individuálně.

4.5.9 Index šťastné planety (Happy Planet Index)

Jak je uvedeno na ParlamentníListy.cz (2012), index šťastné planety (dále jen HPI) byl publikován nevládní britskou organizací The New Economics Foundation a to poprvé v roce 2006. Podle Wikipedia (2016c) proběhlo poslední vyhodnocení HPI bylo v roce 2012 a zkoumáno bylo 151 zemí. HPI má poněkud zavádějící název, neboť výsledky nevyjadřují země, kde jsou lidé nejšťastnější, ale země, kde spokojenost lidí není vykoupena vysokými nároky na životní prostředí. Nováček vysvětluje, že index vyjadřuje průměrné množství let šťastného života na jednotku spotřebovaných přírodních zdrojů. Jak dodává Happy Planet Index (2016), jedná se o vyjádření efektivnosti, s jakou jednotlivé země přeměňují vyčerpatelné zdroje planety na dlouhý a šťastný život svých obyvatel. HPI tedy porovnává pokrok při směřování zemí k dlouhodobě udržitelnému blahobytu, tvrdí Nováček. Podle Happy Planet Index (2016) *„je cílem HPI ukázat národům, že je možné žít kvalitní a šťastný život bez devastování naší planety.“*

Web Happy Planet Index (2016) vysvětluje, že HPI se skládá ze čtyř indikátorů: blahobytu, očekávané délky života při narození, procentuální vyjádření nerovností ve výsledcích a ekologické stopy měřené v globálních hektarech na osobu. Web uvádí, že data pro blahobyt jsou získána ze světového průzkumu Gallup World Poll, ve kterém lidé hodnotili na stupnici 1 – 10, jak moc jsou celkově spokojeni se svým životem. Web dále upozorňuje, že ve vyjádření nerovností výsledků jsou zahrnuty rozdíly v blahobytu a očekávané délce života mezi obyvateli uvnitř každého státu. Informace o výpočtu ekologické stopy viz podkapitola ekologická stopa.

INDEX ŠŤASTNÉ PLANETY			
Blahobyt	Očekávaná délka života při narození	Vyjádření nerovností ve výsledcích	Ekologická stopa
		Nerovnosti v blahobytu uvnitř státu	
		Nerovnosti v očekávané délce života uvnitř státu	

Tabulka 11: Konstrukce indexu šťastné planety. Zdroj: HAPPY PLANET INDEX (2016)

Jak Happy Planet Index (2016) přibližuje, celkový HPI se vypočítá následovně:

$$\text{HPI} = \frac{\text{blahobyt} \times \text{očekávané délka života} \times \text{nerovnosti v příjmech}}{\text{ekologická stopa}}$$

Nováček (2012) uvádí, že výsledná hodnota indexu je vyjádřena na stupnici 0 – 100. Podle Happy Planet Index (2016) tenhle způsob výpočtu přidává na důležitosti výsledkům ekologické stopy. Jak web uvádí, projevuje se to ve výsledcích, kdy se na předních místech neobjevují nejbohatší a nejvíce rozvinuté země a země, nýbrž země s dlouhou délkou života, střední výší příjmů a nízkým dopadem na životní prostředí. Stránka ParlamentníListy.cz (2012) tvrdí, že index ukazuje, že vysoká spotřeba přírodních zdrojů neznamená automaticky štěstí obyvatel a naopak. Nováček (2012:268): „Index dále ukazuje, že existují různé způsoby dosažení uspokojivých hodnot blahobytu. Například západní země jsou charakteristické pro svůj dlouhý život obyvatel s různou mírou uspokojení, ale hlavně s nadměrným čerpáním přírodních zdrojů.“ (...) „Celkově výsledky ukazují, že k udržitelnosti života (tedy prožívání dlouhého a smysluplného života při respektování environmentálních limitů) má lidstvo ještě daleko.“

Mapa Evropa s výsledky hodnocení indexu šťastné planety pro rok 2012 je k prostudování v příloze 16.

4.5.10 Index lidské chudoby (Human Poverty Index)

V dnešní době pojem chudoba nesouvisí pouze s nedostatkem peněz. Jak zdůrazňují Kotýnová a Kubelková (2010), má několik rozměrů, které se snaží zachytit index lidské chudoby (dále jen IHP). Autorky a Nováček (2012) uvádí, že IHP byl vyvinut UNDP a poprvé zveřejněn v roce 2009. Podle Nováček (2012) index vyjadřuje životní úroveň v jednotlivých zemích a doplňuje HDI. Dále uvádí, že se index skládá ze stejných dimenzí jako HDI (oblast zdraví, vzdělanosti a životní úrovně), ale v případě IHP jsou jednotlivé indikátory posuzovány podle jejich nedostatku. Také vysvětluje, že autoři IHP považují za nejvhodnější řešení hodnotit rozdílně země rozvinuté a země rozvojové. Nováček podotýká, že autoři indexu jsou přesvědčení, že index v rozvinutých zemích lépe vyjadřuje míru deprivace a sociálního vyloučení, než HDI.

INDEX LIDSKÉ CHUDOBY - ROZVOJOVÉ ZEMĚ		
Pravděpodobnost nedožití se 40 let	Negramotnost dospělých	Nevážený průměr podílu obyvatel bez trvalého přístupu k nezávadné vodě a podíl podvyživených dětí mladších 5 let

Tabulka 12: Konstrukce indexu lidské chudoby pro rozvojové země. Zdroj: KOTÝNOVÁ A KUBELKOVÁ (2010)

INDEX LIDSKÉ CHUDOBY - ROZVINUTÉ ZEMĚ			
Pravděpodobnost nedožití se 60 let	Populace s nedostatečnou gramotností ve věku 16 - 65 let	Populace žijící pod příjmovou hranicí chudoby (50% mediánu disponibilního příjmu domácností)	Dlouhodobá míra nezaměstnanosti (12 měsíců a více)

Tabulka 13: Konstrukce indexu lidské chudoby pro rozvinuté země. Zdroj: KOTÝNOVÁ A KUBELKOVÁ (2010)

Jak konstatuje Kotýnová a Kubelková (2010:4) *použití odlišných ukazatelů k měření chudoby v rozvojových a vyspělých zemích poukazuje na to, jak je chudoba relativní.*

Autorky vysvětlují, že výsledky obou indexů se pohybují v intervalu od nuly do jedné. Dále přibližují, že čím vyšší je hodnota, tím více lidí umírá v nízkém věku, má špatné vzdělání, nedostatečný přístup k pitné vodě a zdravotní péči a nemá práci.

Pro zajímavost je v příloze 17 poskytnuta mapa světa s výsledky populace žijící za méně než \$2 na den v roce 2008.

4.5.11 Index kvality života a udržitelného rozvoje

Nejzdařilejším pokusem o porovnávání kvality života a udržitelného rozvoje pocházejícím z domácího prostředí je Index kvality života a udržitelného rozvoje, tzv. SD index (dále jen SD Index). Jak uvádí Viturka (2013) a Nováček (2012), SD Index byl vypracován Nováčkem, Mederlym a Topercerem v letech 1999-2004 pro celkem 179zemí a je alternativou k ukazateli HDI.

Jak uvádí jeden z autorů Nováček (2012), cílem indexu je vyjádření míry pokroku států ve směřování k udržitelnému rozvoji, a to na základě všeobecně dostupných údajů tak, aby bylo možné výsledky pravidelně vyhodnocovat. Podle autora výsledky umožňují porovnání jednotlivých zemí v sedmi hodnocených oblastech udržitelného rozvoje. Nováček vysvětluje, že každá oblast se skládá ze dvou pod-okruhů, které obsahují celkem 64 zkoumaných indikátorů.

Nováček (2012) dodává, že výpočet celkového indexu je sestaven na základě zprůměrovaných výsledků jednotlivých oblastí. Jak autor uvádí, dílčí indexy pro jednotlivé oblasti byly transformovány do jednotné škály v intervalu od nuly do jedné s tím, že nula byla rovná nejméně příznivé hodnotě a jedna rovná té nejpříznivější a hodnoty následně zprůměrovány.

Nováček (2012) zhodnocuje, že výhodou téhle metody výpočtu je její jednoduchost a pochopitelnost pro širší veřejnost, které se díky ní dokáže ve výsledcích zorientovat. Na druhou stranu se jedná o silné zjednodušování reality, které může vést k zavádějícím výsledkům.

INDEX KVALITY ŽIVOTA A UDRŽITELNÉHO ROZVOJE						
Lidská práva, svoboda a rovnost	Demografické ukazatele a očekávaná délka života	Zdravotní stav a zdravotní péče	Vzdělání, technologie a informace	Ekonomický rozvoj a zahraniční zadlužení	Spotřeba zdrojů, ekologická efektivnost	Kvalita životního prostředí
Politika a lidská práva	Demografické ukazatele	Zdravotní péče	Vzdělání	Ekonomika	Ekonomika – čisté domácí úspory	Životní prostředí – přírodní zdroje, využití půdy
Rovnost	Očekávaná délka života, úmrtnost	Nemoci a výživa	Technologie a sdílení informací	Zadluženost	Ekonomika – spotřeba zdrojů	Životní prostředí – problémy měst a venkovské krajiny

Tabulka 14: Konstrukce indexu kvality života a udržitelného rozvoje. Zdroj: NOVÁČEK (2012)

4.5.12 Další indikátory

Mezi další indikátory udržitelného rozvoje, kvality života či ekonomické výkonnosti patří Index trvale udržitelného ekonomického blahobytu (Index of Sustainable Economic Welfare), Panel udržitelnosti (Sustainability Dashboard), Index environmentální udržitelnosti (Environmental Sustainability Index), Index environmentální výkonnosti (Environmental Performance Index), Index environmentální zranitelnosti (Environmental Vulnerability Index), Index svobody (Index of Freedom), Index korupce (Index of Corruption), Index globální konkurenceschopnosti (Global Competitiveness Index), Index stavu budoucnosti (State of the Future Index), Index ekonomického blahobytu (Index of Economic Wellbeing), Index of Economic Freedom, Index živé planety (Living Planet Index), Sociální stopa (Social Footprint), Indikátory kvality života Calvert-Hendersonové

(The Calvert-Henderson Quality of Life Indicators), Hrubé národní štěstí (Gross National Happiness), Ryzí (čisté) úspory jako indikátor udržitelnosti (Genuine Savings as a Sustainability Indicator), Index odpovědné konkurenceschopnosti (Responsible Competitiveness Index), (Legatum Prosperity Index, Index blahobytu Gallup-Healthways (Gallup-Healthways Well-Being Index), Index sociálního zdraví (The Index of Social Health), Life Quality Index, Standard & Poor's Ratings Services Global Financial Literacy Survey, Happiness economics, Income inequality metrics, Leisure satisfaction, Broad measures of economic progress, Canadian Index of Wellbeing, Disability – adjusted life year, Full cost accounting, Green national product, Zelené HDP (Green gross domestic product), Gender – related Development Index, Genuine Progress Indicator, Global Peace Index, Index of sustainable economic welfare, Leisure satisfaction, Law of Social Cycle, Money rich time poor, Better Life Index OECD, Subjective life satisfaction, Index spotřebitelských cen, World Values Survey, Gross National Well-being, Democracy Ranking, ekonomická výkonnost a lidský kapitál.

Z důvodu rozsahu bakalářské práce nebudou tyto indikátory v předložené práci podrobněji rozebírány.

4.6 Statistické zpracování dat

Web Merriam-Webster (2016) uvádí, že „*statistika je odvětví matematiky, které se zabývá sběrem, analýzou, interpretací a prezentací číselných údajů.*“ Skalská (2013) definuje statistiku jako vědu, která pracuje s kvantitativní informací, jenž popisuje jevy nebo děje kvalitativní či kvantitativní povahy a charakterizuje vlastnosti nebo procesy sledované a zaznamenané v určité oblasti zájmu (např. univerzita, organizace, stát, geologie).

Podle Skalská (2013) statistická analýza předpokládá, že informace o sledovaných a zaznamenaných dějích a objektech jsou ve formě dat (např. pro univerzitu se jedná o data o uchazečích, absolventech nebo rozpočtu univerzity). Autorka definuje data jako soubor výsledků měření nebo pozorování. Dále uvádí, že data mohou nabývat jak číselných hodnot, tak znaků či jiných forem záznamu. Číselně vyjádřená data patří mezi data kvantitativní. Dají se měřit na číselné stupnici. Slovně vyjádřená data patří mezi data kvalitativní. Nelze je měřit, pouze zařadit do kategorií.

Litschmannová (2012) uvádí, že přechod mezi kvalitativními a kvantitativními daty tvoří data ordinální. V jejich případě lze jednotlivé varianty řadit a vzájemně porovnávat, ale není definován rozdíl mezi jejich vzdálenostmi (např. známky ve škole A, B, C, D, E, F nebo velikost oděvu XS, S, M, L, XL).

Litschmannová (2012) vysvětluje, že v praxi se často u statistických jednotek (zkoumané data) zjišťuje současně řada znaků (např. výše mzdy, velikost IQ, hmotnost a výška mužů). Dále uvádí, že jednotlivé znaky je možné analyzovat různými metodami a zjišťovat jejich vzájemnou závislost (např. zdali existuje závislost mezi výší mzdy a velikostí IQ). Závislost může být jednostranná nebo oboustranná. Autorka dále vysvětluje, že v případě, že znak X působí na znak Y , avšak znak Y již nepůsobí zpětně na znak X , jedná se o jednostrannou závislost (např. vztah mezi výškou a váhou člověka). Litschmannová (2012) uvádí, že pokud nelze jednoznačně určit příčinu a důsledek, jinými slovy, pokud znak X ovlivňuje znak Y a znak Y zpětně působí na znak X , jedná se o závislost oboustrannou (např. vztah mezi výdaji domácností na oblečení a na potraviny).

Skalská (2013) tvrdí, že měřením souvislostí mezi veličinami (proměnnými) se zabývá korelační analýza. Autorka dále vysvětluje, že korelace je míra lineární asociace mezi proměnnými, kdy žádná z proměnných nemusí být označená jako závislá nebo nezávislá.

Jak uvádí Litschmannová (2012), těsnost lineární závislosti bývá posuzována pomocí korelačního koeficientu. Litschmannová (2012:432) „*Posuzovaný vztah je tím silnější a odhad regresní funkce tím lepší, čím více jsou pozorované hodnoty vysvětlované proměnné soustředěné kolem odhadnuté regresní funkce, a naopak tím slabší, čím více jsou hodnoty y vzdáleny hodnotám vyrovnaným.*“

4.6.1 Pearsonův korelační koeficient

Mírou lineární závislosti je koeficient korelace. Značí se ρ . Skalská (2013) a Hudecová (2012) ho vysvětlují jako podíl kovariance a odmocniny ze součinu rozptylů obou veličin, kdy kovariance vyjadřuje vzájemný vztah X a Y a populační rozptyly popisují, jak moc jsou data rozptýlena okolo populačního průměru.

Vzorec pro výpočet korelačního koeficientu:

$$\rho(X, Y) = \frac{C(X, Y)}{\sqrt{D(X)D(Y)}}, \text{ kdy výrazy } D(X), D(Y) \text{ znamenají populační rozptyly}$$

Pro koeficient platí, že $-1 \leq \rho \leq 1$. Jestliže $\rho=0$, jsou X a Y nekorelovatelné (lineárně nezávislé, nikoliv nezávislé). Z hodnoty $\rho=0$ plyne nezávislost, pouze když veličiny X, Y mají dvourozměrné normální rozdělení. Pokud jsou veličiny X a Y navzájem nezávislé, je korelační koeficient vždy roven nule (veličiny nejsou současně nekorelovatelné). Jestliže $\rho=-1$, jedná se o nepřímou lineární závislost. Jestliže $\rho=1$, jde o přímou lineární závislost. Absolutní hodnoty koeficientu korelace bližší k jedné vyjadřují těsnější lineární závislost proměnných. Aby bylo vyjádření korelačního koeficientu srozumitelnější, znázorňuje se síla jeho závislosti na orientační stupnici. Podle Skalská (2013:122) „rozmezí hodnot přibližně

$0,1 < |\rho| \leq 0,3$ svědčí pro slabou závislost,

$0,3 < |\rho| \leq 0,6$ znamenají středně silnou závislost,

$0,6 < |\rho| \leq 0,8$ mluvíme o silné závislosti,

$0,8 < |\rho| \leq 0,9$ svědčí pro velmi silnou závislost,

$|\rho| \geq 0,9$ téměř lineární závislost přímá nebo nepřímá, podle znaménka koeficientu korelace.“

Skalská (2013) varuje, že obecným problémem u pozorování a měření může být domněnka o asociaci mezi dvěma proměnnými, pokud změny obou veličin prokazují určitou souvislost. Skalská (2013:110) upozorňuje, že „pozorovaná asociace (souvislost) může být pravá, nebo může být zprostředkovaná další proměnnou (proměnnými), která je skrytá“. Autorka dále uvádí, že proměnná, která je skrytá nebo není zahrnuta v pozorování, přitom může působit na pozorované proměnné, které se potom jeví jako navzájem související. Pro interpretování asociací je tedy třeba znalost souvislostí a okolních dějů, jež mohou mít na porovnávaná data vliv.

Statistika v cestovním ruchu

Statistika CR se zabývá získáváním statistických dat z oblasti CR, jejich zpracováním a srovnáváním a to jak na úrovni regionální a národní, tak úrovni mezinárodní. Zjišťují se například data o profilu účastníků CR, vytíženosti ubytovacích zařízení či dopravních prostředků, výjezdovém CR nebo spokojenosti zákazníků s poskytovanými službami. Jak uvádí Wikipedia (2012), statistika CR se také zabývá tvorbou statistických metodik a jejich zpracování. Statistické podklady jsou dodávány především podniky CR. Získané výsledky slouží jak odborné veřejnosti, tak veřejným nebo soukromým sférám. V České republice koordinuje statistiku CR Český statistický úřad.

5 PRAKTICKÁ ČÁST

Praktická část bakalářské práce je rozdělena do tří částí. V první části autorka zkoumá míru korelací mezi indikátory udržitelného rozvoje a relativním výjezdovým CR. V druhé části je pozornost věnována souvislostem mezi výjezdovým CR a ukazatelem ekonomické výkonnosti – HDP. Poslední část výzkumu porovnává míru závislosti mezi relativním výjezdovým CR a vybranými jednoduchými ukazateli z oblasti ekonomie, sociologie a ekologie.

5.1 Korelace složených indikátorů

K výzkumu bylo vybráno celkem 14 složených indikátorů udržitelného rozvoje a jeden indikátor ekonomické výkonnosti. U nich byla zjišťována síla závislosti s relativním výjezdovým CR pro rok 2014. V následujících podkapitolách jsou podrobně analyzovány výsledky korelace každého z indikátorů a také výsledky seřazení zemí v rámci jednotlivých indikátorů.

5.1.1 Korelace relativního výjezdového CR s HDI

Data HDI pro všechny země EU byla získána z internetové stránky Human Development Reports a vztahují se k roku 2014. Data pro relativní výjezdový CR byla zpracována autorkou a vycházela z podkladů ze stránky Eurostatu. Data se taktéž vztahují k roku 2014.

STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	HDI	STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	HDI
Belgie	1,16309194	0,89	Litva	1,507686265	0,839
Bulharsko	0,520833751	0,782	Lucembursko	3,357062686	0,892
Česká republika	3,109905016	0,87	Maďarsko	1,753224974	0,828
Dánsko	5,64962351	0,923	Malta	1,199364198	0,839
Německo	2,933234972	0,916	Nizozemí	2,512258005	0,922
Estonsko	3,038291812	0,861	Rakousko	2,64141646	0,885
Irsko	2,586063379	0,916	Polsko	1,279130596	0,843
Řecko	0,579717602	0,865	Portugalsko	1,405518987	0,83
Španělsko	2,750532499	0,876	Rumunsko	0,871621287	0,793
Francie	3,433958429	0,888	Slovinsko	2,198127086	0,88
Chorvatsko	1,924605662	0,818	Slovensko	1,304186196	0,844
Itálie	0,904744585	0,873	Finsko	6,898421248	0,883
Kypr	2,907724432	0,85	Švédsko	4,039785131	0,907
Lotyšsko	2,308240545	0,819	Spojené království VB a SI	2,477244213	0,907

KORELACE = 0,5622

Tabulka 15: Korelace relativního výjezdového CR s HDI. Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z HUMAN DEVELOPMENT REPORTS (2016)

Tabulka 15 zobrazuje kladnou hodnotu korelačního koeficientu, která značí přímou lineární závislost. Koeficient dosáhl hodnoty 0,56, což na základě teoretických východisek značí středně silnou závislost. Lze interpretovat, že s rostoucím HDI jednotlivých zemí EU víceméně roste i počet obyvatel daných zemí, kteří cestují do zahraničí. Dále je možné odvodit, že počet výjezdů obyvatel jednotlivých zemí EU víceméně roste s počtem let, kterých se obyvatelé zemí dožijí, jejich možnostmi ke studiu a gramotností a také HND na osobu podle PPP.

Z tabulky je také možné vyčíst, že nejvyšší úrovně HDI ze zemí EU dosáhlo Dánsko a Nizozemí s dosaženými hodnotami 0,923, resp. 0,922. Na základě teoretických východisek je možné stanovit, že oba státy patří mezi státy s velmi vysokým lidským rozvojem. Do stejné skupiny lidského rozvoje je možné zařadit i všechny ostatní země EU, vyjma Bulharska a Rumunska, které nedosáhly na mezní bod s hodnotou 0,800. Se svými hodnotami HDI spadají do kategorie vysokého lidského rozvoje. Je třeba zdůraznit, že žádná ze zemí EU se nevyskytuje ve skupině se středním lidským rozvojem nebo nižším. Všechny státy EU dosáhly velmi vyrovnaných výsledky a Bulharsko s Rumunskem se jen těsně nevešly do kategorie nejvyšší. Zjištěné výsledky tedy vykazují velmi vysokou úroveň lidského rozvoje v EU.

5.1.2 Korelace relativního výjezdového CR s IHDI

Data pro IHDI pro všechny země EU byla získána z webu Human Development Reports a vztahují se k roku 2014. Data pro relativní výjezdový CR byla zpracována autorkou a vycházela z podkladů ze stránky Eurostatu. Data se taktéž vztahují k roku 2014.

Tabulka 16 zobrazuje kladnou hodnotu korelačního koeficientu, která značí přímou lineární závislost. Koeficient dosáhl hodnoty 0,63, což značí již silnou závislost. Lze interpretovat, že s rostoucím IHDI jednotlivých zemí EU roste i počet obyvatel daných zemí, kteří cestují do zahraničí. Vzhledem k tomu, že míra korelace dosáhla vyšší hodnoty, než HDI, je možné odvodit, že počet výjezdů obyvatel jednotlivých zemí EU roste se snižujícími se rozdíly mezi obyvateli uvnitř každého státu a to v oblasti zdraví, vzdělání a životní úrovně.

STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	IHDI	STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	IHDI
Belgie	1,16309194	0,82	Litva	1,507686265	0,754
Bulharsko	0,520833751	0,699	Lucembursko	3,357062686	0,822
Česká republika	3,109905016	0,823	Maďarsko	1,753224974	0,769
Dánsko	5,64962351	0,856	Malta	1,199364198	0,767
Německo	2,933234972	0,853	Nizozemí	2,512258005	0,861
Estonsko	3,038291812	0,782	Rakousko	2,64141646	0,816
Irsko	2,586063379	0,836	Polsko	1,279130596	0,76
Řecko	0,579717602	0,758	Portugalsko	1,405518987	0,744
Španělsko	2,750532499	0,775	Rumunsko	0,871621287	0,711
Francie	3,433958429	0,811	Slovinsko	2,198127086	0,829
Chorvatsko	1,924605662	0,743	Slovensko	1,304186196	0,791
Itálie	0,904744585	0,773	Finsko	6,898421248	0,834
Kypr	2,907724432	0,758	Švédsko	4,039785131	0,846
Lotyšsko	2,308240545	0,73	Spojené království VB a SI	2,477244213	0,829

KORELACE = 0,6316

Tabulka 16: Korelace relativního výjezdového CR s IHDI. Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z HUMAN DEVELOPMENT REPORTS (2016)

Jak tabulka 16 ukazuje, IHDI dosahuje nejvyšších hodnot v Nizozemí, Dánsku a Německu. Nejmenší rozdíly v nerovnostech jsou však spatřovány v České republice, následované Finskem a Slovinskem. Vzhledem k tomu, že se pořadí jednotlivých států v hodnocení IHDI oproti HDI téměř nezměnilo, lze konstatovat, že rozdíly v rozdělení úrovně zdraví, vzdělání a životní úrovně jsou mezi státy EU relativně malé. Je však nutné zdůraznit, že po zohlednění nerovností v zemích klesla zhruba polovina států EU o kategorii níž. Bulharsko i Rumunsko si svou pozici uchovaly, tudíž všechny státy dosahují i po zohlednění nerovností nejhůře statusu země s vysokým lidským rozvojem.

5.1.3 Korelace relativního výjezdového CR s QLI

Data pro QLI byla získána z webu Numbeo a vztahují se k roku 2014. Web bohužel neposkytuje data pro státy Kypr, Lotyšsko, Lucembursko, Malta, Nizozemí a Rakousko. Korelace států EU tedy byla provedena bez jejich zásahu. Data pro relativní výjezdový CR byla zpracována autorkou a vycházela z podkladů ze stránky Eurostatu. Data se taktéž vztahují k roku 2014.

STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	QLI	STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	QLI
Belgie	1,16309194	134,71	Litva	1,507686265	121,91
Bulharsko	0,520833751	62,6	Lucembursko	3,357062686	
Česká republika	3,109905016	122,99	Maďarsko	1,753224974	83,18
Dánsko	5,64962351	178,55	Malta	1,199364198	
Německo	2,933234972	192,69	Nizozemí	2,512258005	
Estonsko	3,038291812	145,4	Rakousko	2,64141646	
Irsko	2,586063379	142,35	Polsko	1,279130596	95,19
Řecko	0,579717602	77,48	Portugalsko	1,405518987	124,71
Španělsko	2,750532499	123,64	Rumunsko	0,871621287	63,27
Francie	3,433958429	136,31	Slovensko	2,198127086	125,56
Chorvatsko	1,924605662	108,7	Slovensko	1,304186196	108,74
Itálie	0,904744585	90,61	Finsko	6,898421248	178,88
Kypr	2,907724432		Švédsko	4,039785131	180,92
Lotyšsko	2,308240545		Spojené království VB a SI	2,477244213	150,97

KORELACE = 0,8022

Tabulka 17: Korelace relativního výjezdového CR s QLI. Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z NUMBEO (2016)

Tabulka 17 zobrazuje kladnou hodnotu korelačního koeficientu, která značí přímou lineární závislost. Koeficient přesáhl hodnotu 0,8, což značí velmi silnou závislost. Lze tedy konstatovat, že pro země EU platí, že s rostoucím QLI jednotlivých zemí EU roste počet výjezdového CR na osobu.

U QLI byla také dosažena nejvyšší míra závislosti ze všech zkoumaných složených indikátorů udržitelného CR a proto je považován za nejideálnější nástroj k budoucímu zkoumání vlivů na výjezdový CR v EU.

Na základě stavby QLI by se dalo interpretovat, že z dílčích indikátorů s výjezdovým CR nejvíce souvisí očekávaná délka života, míra rozvodovosti, návštěvnost kostela na mši, počet lidí organizovaných v oborech, výše HDP na osobu podle PPP, hodnocení politické stability a bezpečnosti, typ klima podle zeměpisné šířky, míra nezaměstnanosti, průměr indexů politických a občanských svobod a podíl průměrných příjmů mužů a žen.

Jak je možné vyčíst z dat, nejkvalitnější život mají podle QLI Němci, dále Švédové a Fini. Naopak nejhorší kvalitu života, a tím pádem nejnižší realizaci výjezdového CR vykazuje Bulharsko, Rumunsko a Řecko.

5.1.4 Korelace relativního výjezdového CR se WHR

WHR data pro všechny země EU byla získána ze zprávy World Happiness Report 2015. Data se vztahují k roku 2014. Data pro relativní výjezdový CR byla

zpracována autorkou a vycházela z podkladů ze stránky Eurostatu. Data se taktéž vztahují k roku 2014.

STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	WHR	STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	WHR
Belgie	1,16309194	6937	Litva	1,507686265	5833
Bulharsko	0,520833751	4218	Lucembursko	3,357062686	6946
Česká republika	3,109905016	6505	Maďarsko	1,753224974	4800
Dánsko	5,64962351	7527	Malta	1,199364198	6302
Německo	2,933234972	6750	Nizozemí	2,512258005	7378
Estonsko	3,038291812	5429	Rakousko	2,64141646	7200
Irsko	2,586063379	6940	Polsko	1,279130596	5791
Řecko	0,579717602	4857	Portugalsko	1,405518987	5102
Španělsko	2,750532499	6329	Rumunsko	0,871621287	5124
Francie	3,433958429	6575	Slovinsko	2,198127086	5848
Chorvatsko	1,924605662	5759	Slovensko	1,304186196	5995
Itálie	0,904744585	5948	Finsko	6,898421248	7406
Kypr	2,907724432	5689	Švédsko	4,039785131	7364
Lotyšsko	2,308240545	5098	Spojené království VB a SI	2,477244213	6867

KORELACE = 0,6649

Tabulka 18: Korelace relativního výjezdového CR s WHR. Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z HELLIWELL, LAYARD A SACHS (2015)

Tabulka 18 vykazuje kladnou hodnotu korelačního koeficientu, která značí přímou lineární závislost. Koeficient dosáhl hodnoty 0,65, což na základě teoretických východisek značí silnou závislost. Lze interpretovat, že s rostoucím HDI jednotlivých zemí EU roste i počet obyvatel daných zemí, kteří vycestují do zahraničí. Dále je možné odvodit, že počet výjezdů obyvatel jednotlivých zemí EU roste s výší HDP, nadějí na dožití, štědrostí, výší sociální podpory, svobodou volby a vnímáním korupce.

Jak je možné z tabulky 18 vyčíst, na prvních příčkách se v hodnocení WHR umístily všechny severské země - Dánsko, Finsko a Švédsko. Nejhůře dopadlo Bulharsko, jen o něco lépe na tom je Maďarsko a Řecko.

5.1.5 Korelace relativního výjezdového CR se SPI

Data pro SPI byla získána z webu Social Progress Imperative a vztahují se k roku 2014. Web bohužel neposkytuje data pro státy Kypr, Lucembursko a Malta. Korelace států EU tedy byla provedena bez jejich vlivu. Data pro relativní výjezdový CR byla zpracována autorkou a vycházela z podkladů ze stránky Eurostatu. Data se taktéž vztahují k roku 2014.

STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	SPI	STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	SPI
Belgie	1,16309194	82,63	Litva	1,507686265	73,76
Bulharsko	0,520833751	70,24	Lucembursko	3,357062686	
Česká republika	3,109905016	80,41	Maďarsko	1,753224974	73,87
Dánsko	5,64962351	86,55	Malta	1,199364198	
Německo	2,933234972	84,61	Nizozemí	2,512258005	87,37
Estonsko	3,038291812	81,28	Rakousko	2,64141646	85,11
Irsko	2,586063379	84,05	Polsko	1,279130596	77,44
Řecko	0,579717602	73,43	Portugalsko	1,405518987	80,49
Španělsko	2,750532499	80,77	Rumunsko	0,871621287	67,72
Francie	3,433958429	81,11	Slovensko	2,198127086	81,65
Chorvatsko	1,924605662	73,31	Slovensko	1,304186196	78,93
Itálie	0,904744585	76,93	Finsko	6,898421248	86,91
Kypr	2,907724432		Švédsko	4,039785131	87,08
Lotyšsko	2,308240545	73,91	Spojené království VB a SI	2,477244213	84,56

KORELACE = 0,6885

Tabulka 19: Korelace relativního výjezdového CR se SPI. Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů od PORTER, STERN a GREEN (2014)

Jak je možné vidět z výsledku korelace, koeficient značí přímou lineární závislost a dosáhl hodnoty 0,69. Podle teoretických východisek se tedy jedná o silnou závislost. Navíc, ukazatel SPI dosáhl druhé nejvyšší míry korelace ze všech zkoumaných složených indikátorů. Lze tedy interpretovat, že s rostoucím SPI jednotlivých zemí EU roste i počet lidí, kteří vycestují do zahraničí. Na základě skladby indexu je také možné odvodit, že počet výjezdů souvisí s kvalitou základních lidských potřeb, blahobytem a příležitostmi obyvatel.

Z tabulky 19 je také možné vyčíst, že nejvyšší úrovně SPI v zemích EU znovu dosáhly severské země v pořadí Švédsko, Finsko a Dánsko. Ze zbylých zemí se nejlépe umístilo Rakousko. Poslední místa obsadilo Rumunsko a Bulharsko, před nimi se v rozmezí jednoho bodu seřadilo Chorvatsko, Řecko, Litva, Maďarsko a Lotyšsko.

5.1.6 Korelace relativního výjezdového CR s ID

Data pro ID pro všechny státy EU byla získána z roční zprávy Democracy Index 2015. Data vztahují se k roku 2014. Data pro relativní výjezdový CR byla zpracována autorkou a vycházela z podkladů ze stránky Eurostatu. Data se taktéž vztahují k roku 2014.

STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	ID	STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	ID
Belgie	1,16309194	7,93	Litva	1,507686265	7,54
Bulharsko	0,520833751	6,73	Lucembursko	3,357062686	8,88
Česká republika	3,109905016	7,94	Maďarsko	1,753224974	6,9
Dánsko	5,64962351	9,11	Malta	1,199364198	8,39
Německo	2,933234972	8,64	Nizozemí	2,512258005	8,92
Estonsko	3,038291812	7,74	Rakousko	2,64141646	8,54
Irsko	2,586063379	8,72	Polsko	1,279130596	7,47
Řecko	0,579717602	7,45	Portugalsko	1,405518987	7,79
Španělsko	2,750532499	8,05	Rumunsko	0,871621287	6,68
Francie	3,433958429	8,04	Slovinsko	2,198127086	7,57
Chorvatsko	1,924605662	6,93	Slovensko	1,304186196	7,35
Itálie	0,904744585	7,85	Finsko	6,898421248	9,03
Kypr	2,907724432	7,4	Švédsko	4,039785131	9,73
Lotyšsko	2,308240545	7,48	Spojené království VB a SI	2,477244213	8,31

KORELACE = 0,6845

Tabulka 20: Korelace relativního výjezdového CR s ID. Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z THE ECONOMIST INTELLIGENCE UNIT (2015)

Z tabulky 20 je možné vidět, že korelační koeficient je kladné povahy a dosáhl hodnoty 0,69. Jedná se tedy o silnou přímou lineární závislost. ID dosáhl třetí nejvyšší hodnoty korelačního koeficientu ze všech zkoumaných indikátorů. Lze konstatovat, že s rostoucím ID jednotlivých zemí EU víceméně roste i počet obyvatel jednotlivých zemí, kteří cestují do zahraničí. Dalo by se tedy říci, že ID závisí na míře politické volby a pluralismu, občanských právech, funkčnosti vlády, politické spoluúčasti a politické kultuře.

Na prvních místech se znovu seřadilo Švédsko, Dánsko a Finsko. Výsledky zavírají Rumunsko, Maďarsko, Bulharsko a Chorvatsko. Jak je uvedeno v teoretických východiscích, ID rozděluje státy do čtyř typů režimu na základě dosaženého bodového ohodnocení. Švédsko, Dánsko, Finsko, Německo, Irsko, Španělsko, Francie, Lucembursko, Malta, Nizozemí, Rakousko a Spojené království VB a SI se může chlubit úplnou demokracií. Belgie, Bulharsko, Česká republika, Estonsko, Řecko, Chorvatsko, Itálie, Kypr, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko a Slovensko vedou demokracie s nedostatky.

5.1.7 Korelace relativního výjezdového CR s WI

Data pro WI pro všechny státy EU byla získána z knihy The Wellbeing of Nations. Data jsou z roku 1996-1999. Novější data se nepodařilo získat. Data pro relativní výjezdový CR se vztahují k roku 2014. Data byla zpracována autorkou, která využila podkladů na stránce Eurostatu.

STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	WI	STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	WI
Belgie	1,16309194	51,5	Litva	1,507686265	52,5
Bulharsko	0,520833751	44,5	Lucembursko	3,357062686	50,5
Česká republika	3,109905016	51,5	Maďarsko	1,753224974	49
Dánsko	5,64962351	56	Malta	1,199364198	42
Německo	2,933234972	56,5	Nizozemí	2,512258005	50
Estonsko	3,038291812	48	Rakousko	2,64141646	61
Irsko	2,586063379	54	Polsko	1,279130596	47,5
Řecko	0,579717602	51,5	Portugalsko	1,405518987	51,5
Španělsko	2,750532499	46,5	Rumunsko	0,871621287	40
Francie	3,433958429	42	Slovinsko	2,198127086	53
Chorvatsko	1,924605662	45	Slovensko	1,304186196	50,5
Itálie	0,904744585	52	Finsko	6,898421248	62,4
Kypr	2,907724432	52,5	Švédsko	4,039785131	64
Lotyšsko	2,308240545	54	Spojené království VB a SI	2,477244213	51,5

KORELACE = 0,5591

Tabulka 21: Korelace relativního výjezdového CR s WI. Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z PRESCOTT-ALLEN (2001)

Výsledná hodnota korelačního koeficientu se pohybuje na kladné hodnotě 0,56. Podle uvedené teorie ukazuje na přímou lineární středně silnou závislost. Lze interpretovat, že s rostoucím SPI jednotlivých zemí EU víceméně roste i počet lidí, kteří vycestují do zahraničí. Na druhou stranu výsledná hodnota míry korelace patří k jedné z nižších mezi předloženými indikátory.

Výsledky vynesly na první místo Švédsko, za ním Finsko a na třetí nejvyšší příčku se probojovalo Rakousko. Nejhorší WI má mezi zeměmi EU Rumunsko, jen o jedno místo lépe na tom je Malta s Francií (shodné skóre).

5.1.8 Korelace relativního výjezdového CR s HWI

Data pro HWI pro všechny státy EU byla získána z knihy The Wellbeing of Nations. Data jsou z roku 1996-1999. Novější data se nepodařilo získat. Data pro relativní výjezdový CR, která se vztahují k roku 2014, byla zpracována autorkou a vycházela z podkladů na stránce Eurostatu.

STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	HWI	STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	HWI
Belgie	1,16309194	61	Litva	1,507686265	80
Bulharsko	0,520833751	77	Lucembursko	3,357062686	58
Česká republika	3,109905016	65	Maďarsko	1,753224974	70
Dánsko	5,64962351	70	Malta	1,199364198	81
Německo	2,933234972	78	Nizozemí	2,512258005	77
Estonsko	3,038291812	80	Rakousko	2,64141646	62
Irsko	2,586063379	65	Polsko	1,279130596	76
Řecko	0,579717602	72	Portugalsko	1,405518987	70
Španělsko	2,750532499	50	Rumunsko	0,871621287	73
Francie	3,433958429	71	Slovinsko	2,198127086	75
Chorvatsko	1,924605662	61	Slovensko	1,304186196	57
Itálie	0,904744585	81	Finsko	6,898421248	74
Kypr	2,907724432	79	Švédsko	4,039785131	67
Lotyšsko	2,308240545	73	Spojené království VB a SI	2,477244213	62

KORELACE = 0,5602

Tabulka 22: Korelace relativního výjezdového CR s HWI. Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z PRESCOTT-ALLEN (2001)

Tabulka 22 zobrazuje kladnou hodnotu korelačního koeficientu, která značí přímou lineární závislost. Koeficient dosáhl hodnoty 0,56, což na základě teoretických východisek značí středně silnou závislost. Lze interpretovat, že s rostoucím HWI jednotlivých zemí EU víceméně roste i počet obyvatel daných zemí, kteří cestují do zahraničí. Dále je možné odvodit, že počet výjezdů obyvatel jednotlivých zemí EU víceméně roste s očekávanou délkou života, stabilitou rodiny, bohatstvím obyvatel, velikostí a stavem národní ekonomiky, přístupem k nezávadné vodě, sanitárním zařízením, vzdělání, telefonickému spojení, internetu, se svobodou a dobrou vládou, s mírovým soužitím a nízkou násilnou kriminalitou.

Z tabulky 22 je také možné vyčíst, že nejvyšší úrovně HWI ze zemí EU dosáhlo Finsko a Dánsko se shodně dosaženou hodnotou 80bodů. Pouhý bod na ně ztratilo Rakousko a Belgie, když oba státy získaly 79bodů. Výrazně nejhorší výsledek prokázalo Rumunsko, kterému se podařilo získat pouhých 50bodů. 58 bodů si odneslo Bulharsko, třetí od konce skončila Litva a Slovensko s 61body. Jen o bod více získalo Lotyšsko a Estonsko. Zde je krásně vidět, že v hodnocení HWI mají postkomunistické země oproti nejvyspělejším státům EU ještě značné mezery.

5.1.9 Korelace relativního výjezdového CR s EWI

Data v EWI pro všechny státy EU byla získána z The Wellbeing of Nations. Data jsou z roku 1996-1999. Novější data se autorce nepodařilo dohledat. Data pro

relativní výjezdový CR byla zpracována autorkou. Autorka vycházela z podkladů ze stránky Eurostatu. Data se vztahují k roku 2014.

STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	EWI	STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	EWI
Belgie	1,16309194	23	Litva	1,507686265	44
Bulharsko	0,520833751	31	Lucembursko	3,357062686	24
Česká republika	3,109905016	33	Maďarsko	1,753224974	33
Dánsko	5,64962351	31	Malta	1,199364198	14
Německo	2,933234972	36	Nizozemí	2,512258005	22
Estonsko	3,038291812	34	Rakousko	2,64141646	42
Irsko	2,586063379	32	Polsko	1,279130596	30
Řecko	0,579717602	33	Portugalsko	1,405518987	31
Španělsko	2,750532499	20	Rumunsko	0,871621287	30
Francie	3,433958429	29	Slovensko	2,198127086	35
Chorvatsko	1,924605662	33	Slovensko	1,304186196	40
Itálie	0,904744585	30	Finsko	6,898421248	44
Kypr	2,907724432	38	Švédsko	4,039785131	49
Lotyšsko	2,308240545	46	Spojené království VB a SI	2,477244213	30

KORELACE = 0,2926

Tabulka 23: Korelace relativního výjezdového CR s EWI. Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z PRESCOTT-ALLEN (2001)

Tabulka 23 zobrazuje kladnou hodnotu korelačního koeficientu, která značí přímou lineární závislost. Koeficient dosáhl hodnoty 0,29, což značí slabou závislost. Ukazatel EWI vykazuje druhou nejnižší míru závislosti s výjezdovým CR ze všech zkoumaných ukazatelů udržitelného rozvoje. V tomhle případě nelze interpretovat, že s rostoucím EWI roste i počet obyvatel jednotlivých zemí, kteří cestují do zahraničí.

Jak tabulka 23 ukazuje, z prvenství v mezinárodním srovnání se může těšit Švédsko s 40 body. Na druhém místě se překvapivě objevilo Lotyšsko a hned za ním Litva se stejným hodnocením jako Finsko. Tabulku uzavírá Belgie, Nizozemí Španělsko a Malta, která získala pouhých 14bodů.

5.1.10 Korelace relativního výjezdového CR s WSI

Data WSI pro všechny státy EU byla získána z publikace The Wellbeing of Nations. Data jsou z roku 1996-1999. Novější data se autorce nepodařilo najít. Data pro relativní výjezdový CR se vztahují k roku 2014. Data byla zpracována autorkou, která využila podkladů na stránce Eurostatu.

STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	WSI	STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	WSI
Belgie	1,16309194	1,04	Litva	1,507686265	1,09
Bulharsko	0,520833751	0,84	Lucembursko	3,357062686	1,01
Česká republika	3,109905016	1,04	Maďarsko	1,753224974	0,97
Dánsko	5,64962351	1,17	Malta	1,199364198	0,81
Německo	2,933234972	1,2	Nizozemí	2,512258005	1
Estonsko	3,038291812	0,94	Rakousko	2,64141646	1,38
Irsko	2,586063379	1,12	Polsko	1,279130596	0,93
Řecko	0,579717602	1,04	Portugalsko	1,405518987	1,04
Španělsko	2,750532499	0,91	Rumunsko	0,871621287	0,71
Francie	3,433958429	1,06	Slovinsko	2,198127086	1,09
Chorvatsko	1,924605662	0,85	Slovensko	1,304186196	1,02
Itálie	0,904744585	1,06	Finsko	6,898421248	1,45
Kypr	2,907724432	1,08	Švédsko	4,039785131	1,55
Lotyšsko	2,308240545	1,15	Spojené království VB a SI	2,477244213	1,04

KORELACE = 0,6386

Tabulka 24: Korelace relativního výjezdového CR s WSI. Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z PRESCOTT-ALLEN (2001)

Tabulka 24 zobrazuje kladnou hodnotu korelačního koeficientu, která značí přímou lineární závislost. Koeficient dosáhl hodnoty 0,62, což značí silnou závislost. Lze tedy konstatovat, že pro země EU platí, že s rostoucím WSI roste počet výjezdového CR na osobu v zemích EU.

Na základě stavby WSI by se dalo interpretovat, že ze zemí s nižším množstvím škod, kterých se lidstvo dopouští na životním prostředí za účelem vlastního rozvoje, vyjíždí více turistů do zahraničí. Jinými slovy nejvyššího WSI dosahují země s vysokým HWI a nízkým indexem stresu ekosystémů.

Jak je možné vyčíst z dat, nejvyšší hodnoty WSI dosahuje ve Švédsku (1,55), Finsku (1,45) a Dánsku (1,17). Hned za Dánskem se však umístilo Lotyšsko (1,15). V téhle souvislosti je nutné zdůraznit, že Švédsko se neobjevilo na žádném s prvních tří míst. O jeho suverenitě v hodnocení WSI svědčí velmi nízký index stresu ekosystémů, tím pádem minimální škody na životním prostředí za účelem rozvoje země. Nejnižších hodnot a tím pádem největších škod na životním prostředí za účelem vlastního rozvoje se dopouští státy Rumunsko (0,71), Malta (0,81), Bulharsko (0,84) a Chorvatsko (0,85).

5.1.11 Korelace relativního výjezdového CR s EF

EF data pro všechny země EU byla získána z internetové stránky Global Footprint Network. Data nebyla dostupná pouze pro Maltu, tudíž je korelace indikátoru a výjezdového CR vyhodnocena bez jejího vlivu. Data se vztahují k roku

2012, ve kterém bylo provedeno nejaktuálnější světové vyhodnocení EF. Data pro relativní výjezdový CR byla zpracována autorkou a vycházela z podkladů ze stránky Eurostatu. Data se vztahují k roku 2014.

STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	EF	STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	EF
Belgie	1,16309194	7,4	Litva	1,507686265	5,8
Bulharsko	0,520833751	3,3	Lucembursko	3,357062686	15,8
Česká republika	3,109905016	5,2	Maďarsko	1,753224974	2,9
Dánsko	5,64962351	5,5	Malta	1,199364198	
Německo	2,933234972	5,3	Nizozemí	2,512258005	5,3
Estonsko	3,038291812	6,9	Rakousko	2,64141646	6,1
Irsko	2,586063379	5,6	Polsko	1,279130596	4,4
Řecko	0,579717602	4,4	Portugalsko	1,405518987	3,9
Španělsko	2,750532499	3,7	Rumunsko	0,871621287	2,7
Francie	3,433958429	5,1	Slovinsko	2,198127086	5,8
Chorvatsko	1,924605662	3,9	Slovensko	1,304186196	4,1
Itálie	0,904744585	4,6	Finsko	6,898421248	5,9
Kypr	2,907724432	4,2	Švédsko	4,039785131	7,3
Lotyšsko	2,308240545	6,3	Spojené království VB a SI	2,477244213	4,9

KORELACE = 0,3231

Tabulka 25: Korelace relativního výjezdového CR s EF. Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z GLOBAL FOOTPRINT NETWORK (2012)

Tabulka 25 vykazuje kladnou hodnotu korelačního koeficientu, která značí přímou lineární závislost. Koeficient dosáhl hodnoty 0,32, z čehož lze na základě uvedené teorie odvodit středně silnou závislost. Jedná se však o hodnotu velmi blízkou slabé závislosti. Navíc se jedná o druhou nejnižší hodnotu korelace ze všech šetřených složených indikátorů. Autorka tedy nepovažuje za vhodné vyvozovat závěry o nějakých významnějších závislostech.

Z tabulky 25 je možné vyčíst, že nejlepší výsledky a tím pádem nejnižší hodnoty prokazuje Rumunsko (2,7globálních hektarů), Maďarsko (2,9gha), Bulharsko (3,3gha) a Španělsko (3,7gha). Tyhle země vytváří nejmenší hypotetickou plochu přepočítanou na jednoho obyvatele, vzniklou spotřebou všech přírodních zdrojů a produkcí lidstva. Nejhoršího hodnocení dosáhlo suverénně Lucembursko s hypotetickou plochou 15,8 globálních hektarů na osobu. Druhý nejhorší výsledek zaznamenává Belgie se 7,4globálními hektary na osobu. Následuje Švédsko se 7,3gha a Estonsko 6,9gha. Velmi negativním výsledkem je, že všechny země EU přesáhly svými hodnotami ekologickou kapacitu země přepočtenou na jednu osobu, která v současnosti činí 1,7gha na osobu (Global Footprint Network, 2016). Dokonce všechny země kromě Rumunska a Maďarska překračují průměrnou EF světové populace, jenž činí 3,1gha (Nováček, 2012).

5.1.12 Korelace relativního výjezdového CR s HPI

Data HPI pro všechny země EU pro byla získána ze zprávy Happy Planet Index: 2012 Report a vztahují se k roku 2012. Data pro relativní výjezdový CR byla zpracována autorkou a vycházela z podkladů ze stránky Eurostatu. Data se vztahují k roku 2014.

STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	HPI	STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	HPI
Belgie	1,16309194	37,1	Litva	1,507686265	34,6
Bulharsko	0,520833751	34,1	Lucembursko	3,357062686	29
Česká republika	3,109905016	39,4	Maďarsko	1,753224974	37,4
Dánsko	5,64962351	36,6	Malta	1,199364198	43,1
Německo	2,933234972	47,2	Nizozemí	2,512258005	43,1
Estonsko	3,038291812	34,9	Rakousko	2,64141646	47,1
Irsko	2,586063379	42,4	Polsko	1,279130596	42,6
Řecko	0,579717602	40,5	Portugalsko	1,405518987	38,7
Španělsko	2,750532499	44,1	Rumunsko	0,871621287	42,2
Francie	3,433958429	46,5	Slovinsko	2,198127086	40,2
Chorvatsko	1,924605662	40,6	Slovensko	1,304186196	40,1
Itálie	0,904744585	46,4	Finsko	6,898421248	42,7
Kypr	2,907724432	45,5	Švédsko	4,039785131	46,2
Lotyšsko	2,308240545	34,9	Spojené království VB a SI	2,477244213	47,9

KORELACE = 0,0904

Tabulka 26: Korelace relativního výjezdového CR s HPI. Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů od ABDALLAH, MICHAELSON, SHAH, STOLL a MARKS (2012)

Jak je možné vidět z výsledku korelace, koeficient dosáhl pouze hodnoty 0,09. Jedná se o nejnižší korelační koeficient mezi všemi zkoumanými indikátory udržitelného rozvoje. Podle teoretických tedy neexistuje závislost mezi HPI a výjezdovým CR v zemích EU. Z toho vyplývá, že výjezdový CR nijak nesouvisí se součinem blahobytu, očekávané délky života a nerovnostech v příjmech v poměru s ekologickou stopou. Vzhledem k tomu, že očekávaná délka života i nerovnosti v příjmech vykazovaly v předchozích indikátorech silné souvislosti s výjezdovým CR, hlavní příčinou nízké hodnoty korelačního koeficientu bude pravděpodobně dělení hodnotou EF. Tohle tvrzení potvrzuje také samotný výsledek korelace EF a výjezdového CR, který je na hranici středně silné až slabé korelace a dosáhl třetí nejnižší závislosti mezi zkoumanými indikátory udržitelného rozvoje.

Tabulka 26 ukazuje, že nejvyšší úrovně HPI mezi zeměmi EU dosáhlo Spojené království VB a SI (47,9), hned za ním skončilo Německo (47,2) a Rakousko (47,1), Francie (46,5), Itálie (46,4) a Kypr (45,5). Poslední místo obsadilo jednoznačně

Lucembursko (29), před ním skončilo Bulharsko (34,1), Litva (34,6) a Estonsko a Lotyšsko (shodně 34,9).

5.1.13 Korelace relativního výjezdového CR s IHP

Poslední dostupná data pro IHP z roku 2007 byla bohužel dostupná pouze pro Belgie, Dánsko, Německo, Irsko, Španělsko, Francii, Itálii, Lucembursko, Nizozemí, Rakousko, Finsko, Švédsko a Spojené království VB a SI. Státy Bulharsko, Česká republika, Estonsko, Řecko, Chorvatsko, Kypr, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Malta, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko a Slovinsko tedy nezasáhly do šetřené korelace. Stránka Human Development Reports nevyhodnotila data pro uvedené země ve zprávě z roku 2007/2008. Jak uvádí Wikipedia (2016d), od roku 2010 je HPI nahrazen vícerozměrným indexem chudoby (Multidimensional Poverty Index), pořadí pod hlavičkou Human Development Reports. Data pro relativní výjezdový CR, která se vztahují k roku 2014, byla zpracována autorkou a vycházela z podkladů ze stránky Eurostatu.

STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	IHP	STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	IHP
Belgie	1,16309194	12,4	Litva	1,507686265	
Bulharsko	0,520833751		Lucembursko	3,357062686	11,1
Česká republika	3,109905016		Maďarsko	1,753224974	
Dánsko	5,64962351	8,2	Malta	1,199364198	
Německo	2,933234972	10,3	Nizozemí	2,512258005	8,1
Estonsko	3,038291812		Rakousko	2,64141646	11,1
Irsko	2,586063379	16	Polsko	1,279130596	
Řecko	0,579717602		Portugalsko	1,405518987	
Španělsko	2,750532499	12,5	Rumunsko	0,871621287	
Francie	3,433958429	11,2	Slovinsko	2,198127086	
Chorvatsko	1,924605662		Slovensko	1,304186196	
Itálie	0,904744585	29,8	Finsko	6,898421248	8,1
Kypr	2,907724432		Švédsko	4,039785131	6,3
Lotyšsko	2,308240545		Spojené království VB a SI	2,477244213	14,8

KORELACE = -0,6167

Tabulka 27: Korelace relativního výjezdového CR s IHP. Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z WIKIPEDIA (2016)

Z tabulky 27 je možné vidět, že korelační koeficient je tentokrát záporný. Jedná se tedy o nepřímou lineární závislost. Jeho hodnota činí -0,62, což značí silnou závislost. Lze konstatovat, že s klesajícím IHP jednotlivých zemí EU roste počet obyvatel jednotlivých zemí, kteří cestují do zahraničí. Jinými slovy čím vyšší je chudoba v zemi, tím méně lidí si může dovézt cestovat do zahraničí.

Nejnižší chudoba mezi státy EU je ve Švédsku, Nizozemí a Finsku. Ze zemí, jejichž data byla vyhodnocena je na tom nejhůře Itálie, o místo lépe skončilo Irsko a před ním Spojené Království VB a SI. Je nutné upozornit, že výsledky všech zemí jsou daleko od absolutní hranice chudoby, která podle Ravallion, Chen a Sangraula (2009) od roku 2008 činí 1,25\$ na den.

5.1.14 Korelace relativního výjezdového CR s SD indexem

Data pro SD index pro všechny státy EU byla získána z dokumentu Indikátory kvality života a udržitelného rozvoje. Data jsou z roku 1998-2001. Od té doby nebyl SD index znovu vyhodnocen. Data pro relativní výjezdový CR, která se vztahují k roku 2014, byla zpracována autorkou a vycházela z podkladů ze stránky Eurostatu.

STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	SD index	STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	SD index
Belgie	1,16309194	0,826	Litva	1,507686265	0,74
Bulharsko	0,520833751	0,663	Lucembursko	3,357062686	0,873
Česká republika	3,109905016	0,763	Maďarsko	1,753224974	0,773
Dánsko	5,64962351	0,858	Malta	1,199364198	0,793
Německo	2,933234972	0,843	Nizozemí	2,512258005	0,848
Estonsko	3,038291812	0,782	Rakousko	2,64141646	0,847
Irsko	2,586063379	0,855	Polsko	1,279130596	0,725
Řecko	0,579717602	0,755	Portugalsko	1,405518987	0,781
Španělsko	2,750532499	0,821	Rumunsko	0,871621287	0,678
Francie	3,433958429	0,832	Slovinsko	2,198127086	0,824
Chorvatsko	1,924605662	0,714	Slovensko	1,304186196	0,783
Itálie	0,904744585	0,803	Finsko	6,898421248	0,882
Kypr	2,907724432	0,79	Švédsko	4,039785131	0,885
Lotyšsko	2,308240545	0,758	Spojené království VB a SI	2,477244213	0,817

KORELACE = 0,6779

Tabulka 28: Korelace relativního výjezdového CR s SD indexem. Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z MEDERLY, TOPERCER a NOVÁČEK (2003)

Výsledná hodnota korelačního koeficientu se pohybuje na kladné hodnotě 0,68. Podle uvedené teorie ukazuje na přímou lineární silnou závislost. Výsledná hodnota korelace navíc patří k jedné z nejvyšších mezi předloženými indikátory. Lze interpretovat, že s rostoucím SD indexem jednotlivých zemí EU roste i počet lidí, kteří vycestují do zahraničí. Na základě skladby SD indexu lze odvodit, že výjezdový CR dané země se bude zvyšovat s rostoucí kvalitou jejího životního prostředí, s vyšší ekologickou efektivností, s ekonomickým rozvojem, s lepší zdravotní péčí a zdravotním stavem jejích obyvatel, s přístupem ke vzdělání, technologiím a informacím, s vysokou délkou života a se svobodou a rovností obyvatel.

Výsledky indexu vynesly na první místo Švédsko, za ním Finsko a na třetí nejvyšší příčku se probojovalo Lucembursko. Nejhoršího SD indexu dosáhlo mezi zeměmi EU Bulharsko, jen o jedno místo lépe na tom je Rumunsko a před ním Chorvatsko a Polsko.

5.2 Korelace s ukazatelem ekonomické výkonnosti - HDP

Autorku zajímalo, jak by si u korelací s výjezdovým CR vedl ukazatel ekonomické výkonnosti, HDP, v porovnání s ukazateli udržitelného rozvoje. Vybrala si ke zkoumání čtyři vztahy a to

- korelace relativního výjezdového CR a HDP na osobu v \$
- korelace relativního výjezdového CR a HDP na osobu v mezinárodních dolarech
- korelace relativního výjezdového CR a HDP v \$
- korelace výjezdového CR a HDP v \$

Výsledky dopadly více než zajímavě. V následujících podkapitolách jsou jednotlivé korelace podrobně analyzovány.

5.2.1 Korelace relativního výjezdového CR a HDP na osobu v amerických dolarech

Data pro všechny státy EU byla získána ze zprávy Global Competitiveness Report 2015-2016 a vztahují se k roku 2014. Data pro relativní výjezdový CR byla zpracována autorkou a vycházela z podkladů ze stránky Eurostatu. Data se taktéž vztahují k roku 2014.

Korelační koeficient dosáhl kladné hodnoty 0,54. Jedná se o přímou středně silnou lineární závislost. Je možné interpretovat, že s rostoucím HDP na osobu v amerických dolarech víceméně roste i počet lidí, kteří cestují do zahraničí.

STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	HDP	STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	HDP
Belgie	1,16309194	47 722	Litva	1,507686265	16 386
Bulharsko	0,520833751	7 753	Lucembursko	3,357062686	111 716
Česká republika	3,109905016	19 563	Maďarsko	1,753224974	13 881
Dánsko	5,64962351	60 564	Malta	1,199364198	24 876
Německo	2,933234972	47 590	Nizozemí	2,512258005	51 373
Estonsko	3,038291812	19 671	Rakousko	2,64141646	51 307
Irsko	2,586063379	53 462	Polsko	1,279130596	14 379
Řecko	0,579717602	21 653	Portugalsko	1,405518987	22 130
Španělsko	2,750532499	30 278	Rumunsko	0,871621287	10 035
Francie	3,433958429	44 538	Slovensko	2,198127086	24 019
Chorvatsko	1,924605662	13 494	Slovensko	1,304186196	18 454
Itálie	0,904744585	35 823	Finsko	6,898421248	49 497
Kypr	2,907724432	26 115	Švédsko	4,039785131	58 491
Lotyšsko	2,308240545	15 729	Spojené království VB a SI	2,477244213	45 653

KORELACE = 0,5349

Tabulka 29: Korelace relativního výjezdového CR a HDP na osobu v amerických dolarech. Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z SCHWAB (2016)

5.2.2 Korelace relativního výjezdového CR a HDP na osobu v mezinárodních dolarech

Data pro všechny státy EU byla získána ze zprávy Global Competitiveness Report 2015-2016 a vztahují se k roku 2014. Data pro relativní výjezdový CR byla zpracována autorkou a vycházela z podkladů ze stránky Eurostatu. Data se taktéž vztahují k roku 2014.

STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	HDP	STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	HDP
Belgie	1,16309194	42973,4	Litva	1,507686265	2 7051,1
Bulharsko	0,520833751	17860,3	Lucembursko	3,357062686	9 2048,5
Česká republika	3,109905016	29925,1	Maďarsko	1,753224974	2 4942,2
Dánsko	5,64962351	44342,7	Malta	1,199364198	3 3215,6
Německo	2,933234972	45888,4	Nizozemí	2,512258005	4 7354,5
Estonsko	3,038291812	26,998,8	Rakousko	2,64141646	4 6420,1
Irsko	2,586063379	49194,8	Polsko	1,279130596	2 5105,4
Řecko	0,579717602	25858,8	Portugalsko	1,405518987	2 6974,6
Španělsko	2,750532499	33711,4	Rumunsko	0,871621287	1 9711,6
Francie	3,433958429	40,374,5	Slovensko	2,198127086	2 9657,8
Chorvatsko	1,924605662	20888,8	Slovensko	1,304186196	2 8175,3
Itálie	0,904744585	35486,2	Finsko	6,898421248	40347
Kypr	2,907724432	30769,1	Švédsko	4,039785131	4 5986,4
Lotyšsko	2,308240545	23706,6	Spojené království VB a SI	2,477244213	3 9510,9

KORELACE = 0,4483

Tabulka 30: Korelace relativního výjezdového CR a HDP na osobu v mezinárodních dolarech. Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z STATISTICS TIMES (2015)

Korelační koeficient dosáhl kladné hodnoty 0,45. Jedná se o přímou středně silnou lineární závislost. Je možné interpretovat, že s rostoucím HDP na osobu v amerických dolarech víceméně roste i počet lidí, kteří cestují do zahraničí.

Jak je patrné, rozdíl v korelaci výjezdového CR s HDP na osobu v amerických a mezinárodních dolarech přinesl rozdílný výsledek, což je zapříčiněno rozdílností v metodice přepočtu měn. Nicméně pro míru korelací rozdíl ve výsledcích není nijak zásadní. HDP v obou měnách dosáhl stejné míry závislosti, co se kategorizace týče.

5.3.3 Korelace relativního výjezdového CR a HDP v amerických dolarech

Data pro všechny státy EU byla získána ze zprávy Global Competitiveness Report 2015-2016, jsou vyjádřeny v miliardách amerických dolarů a vztahují se k roku 2014. Data pro relativní výjezdový CR byla zpracována autorkou a vycházela z podkladů ze stránky Eurostatu. Data se taktéž vztahují k roku 2014.

STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	HDP	STÁT	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	HDP
Belgie	1,16309194	534,7	Litva	1,507686265	48,2
Bulharsko	0,520833751	55,8	Lucembursko	3,357062686	62,4
Česká republika	3,109905016	205,7	Maďarsko	1,753224974	137,1
Dánsko	5,64962351	340,8	Malta	1,199364198	10,6
Německo	2,933234972	385,9,5	Nizozemí	2,512258005	866,4
Estonsko	3,038291812	26	Rakousko	2,64141646	437,1
Irsko	2,586063379	246,4	Polsko	1,279130596	546,6
Řecko	0,579717602	238	Portugalsko	1,405518987	230
Španělsko	2,750532499	140,6,9	Rumunsko	0,871621287	200
Francie	3,433958429	284,6,9	Slovensko	2,198127086	49,5
Chorvatsko	1,924605662	57,2	Slovensko	1,304186196	100
Itálie	0,904744585	2148	Finsko	6,898421248	271,2
Kypr	2,907724432	23,3	Švédsko	4,059785131	570,1
Lotyšsko	2,308240545	32	Spojené království VB a SI	2,477244213	2945,1

KORELACE = 0,0894

Tabulka 31: Korelace relativního výjezdového CR a HDP v amerických dolarech.

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z SCHWAB (2016)

Jak je uvedeno v tabulce 31, korelační koeficient dosáhl pouze hodnoty 0,1. Autorka považuje za velmi zajímavé zjištění, že mezi výjezdovým CR přepočteným na osobu a HDP neexistuje vůbec žádná souvislost.

5.4.4 Korelace výjezdového CR a HDP v amerických dolarech

Data pro všechny státy EU byla získána ze zprávy Global Competitiveness Report 2015-2016, jsou vyjádřeny v miliardách amerických dolarů a vztahují se k roku 2014. Data pro relativní výjezdový CR byla zpracována autorkou a vycházela z podkladů ze stránky Eurostatu. Data se taktéž vztahují k roku 2014.

STÁT	VÝJEZDOVÝ CR	HDP	STÁT	VÝJEZDOVÝ CR	HDP
Belgie	13031272,79	534,7	Litva	4437832,305	48,2
Bulharsko	3773793,134	55,8	Lucembursko	1845310,217	62,4
Česká republika	32692624,58	205,7	Maďarsko	17317243	137,1
Dánsko	31791759,16	340,8	Malta	510190,34	10,6
Německo	236909947	3859,5	Nizozemí	42279516	866,4
Estonsko	3997842,094	26	Rakousko	22470236,62	437,1
Irsko	11910117,48	246,4	Polsko	48629802,8	546,6
Řecko	6334462,348	238	Portugalsko	14655769,54	230
Španělsko	127933314,9	1406,9	Rumunsko	17386500,88	200
Francie	226260595,2	2846,9	Slovinsko	4530526,766	49,5
Chorvatsko	8173432,648	57,2	Slovensko	7063405,926	100
Itálie	54992789,71	2148	Finsko	37605156,8	271,2
Kypr	2494827,563	23,3	Švédsko	38963178,18	570,1
Lotyšsko	4619869,588	32	Spojené království VB a SI	159413526,3	2945,1

KORELACE = 0,943

Tabulka 32: Korelace výjezdového CR a HDP v amerických dolarech. Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z SCHWAB (2016)

V případě porovnávání závislostí mezi HDP a výjezdovým CR, kdy ani jeden ukazatel není přepočítán na počet obyvatel, byla naopak zjištěna téměř lineární závislost. Korelační koeficient dosáhl kladné hodnoty 0,94, tudíž se jedná o závislost přímou. Zjištěná závislost je vyšší, než jakákoliv korelace relativního výjezdového CR a některého z indikátorů udržitelného rozvoje. Je třeba zdůraznit, že v tomhle případě bylo pracováno s výjezdovým CR nepřepočítaným na počet obyvatel, jak tomu bylo u indikátorů udržitelného rozvoje. Je možné, že při pracování s daty výjezdového CR a indikátorů udržitelného rozvoje by byla zjištěna podobná nebo i vyšší korelace mezi zkoumanými složkami.

Souhrnná tabulka všech uvedených korelací výjezdového CR a HDP je uvedena v příloze 19.

5.3 Korelace jednoduchých indikátorů

V předloženém výzkumu bylo analyzováno celkem 60 jednoduchých indikátorů z oblasti ekonomie, sociologie a ekologie. Byla u nich zjišťována síla závislosti s relativním výjezdovým CR pro rok 2014. Ve výzkumu figurují státy EU kromě Chorvatska, Irska, Malty, Bulharska, Řecka, Slovinska, Lucemburska a Kypru. Data pro výsledky indikátorů pochází z dokumentu Global Competitiveness Index, edice OECD Better Life Index 2014 a webu Wikipedia a Numbeo a vztahují se k roku 2014. Výjimku tvoří pouze data ukazatele spokojenosti se životem, které se vztahují k roku 2013, stejně jako údaj počtu let studia u Maďarska. Data pro podíl anglicky

mluvících obyvatel jsou vztažena k roku 2012 pro Francii, Itálii, Rakousko, Dánsko, Finsko, Českou republiku, Maďarsko, Slovensko, Litvu, Lotyšsko, Estonsko, Rumunsko, Nizozemí, Španělsko a Švédsko, k roku 2011 pro Spojené království VB a SI a k roku 2006 pro Německo a Belgie. U Polska není uveden rok, k němuž se data vztahují. Všechna data relativního výjezdového CR byla zpracována autorkou a vycházela z podkladů ze stránky Eurostatu. Data se taktéž vztahují k roku 2014.

Na následujících řádcích je uvedeno deset indikátorů, které prokázaly nejvyšší míru závislosti. Výsledky korelací všech zkoumaných jednoduchých ukazatelů je možné shlédnout v příloze 20.

	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	Procento uživatelů používajících internet	Spolehlivost policejních služeb	Kvalita celkové infrastruktury	Poměr žen a mužů v pracovní síle	Spokojenost se životem	Procento lidí zapsaných do terciálního vzdělání	Průměrný měsíční disponibilní příjem po zdanění v \$	Dostupnost nejnovějších technologií	Počet let studia	Procento lidí mluvících anglicky na komunikativní úrovni
Rakousko	2,64141646	81	5,9	6	0,87	6,9	72,4	2 021,02	6,1	17	73
Česká republika	3,109905016	79,7	4,1	4,9	0,81	6,5	64,2	924,58	5,6	18,1	27
Dánsko	5,64962351	96	6	5,8	0,94	7,5	79,6	2 937,35	6	19,4	86
Estonsko	3,038291812	84,2	5,3	5	0,91	5,6	76,7	891,18	5,8	17,5	50
Finsko	6,898421248	92,4	6,7	6,2	0,95	7,4	93,7	2 516,94	6,6	19,7	70
Francie	3,433958429	83,8	5,3	5,9	0,88	6,5	58,3	2 177,92	6	16,4	39
Německo	2,933234972	86,2	5,9	5,9	0,87	7	61,7	2 462,4	6,2	18,2	56
Maďarsko	1,753224974	76,1	4,1	4,7	0,83	4,9	59,6	557,97	5,1	17,6	20
Belgie	1,16309194	85	5,7	5,4	0,86	6,9	70,8	2 075,31	6,2	18,9	38
Itálie	0,904744585	62	4,8	4,1	0,72	6	62,5	1 839,86	5,1	16,8	34
Lotyšsko	2,308240545	75,8	4,6	4,8	0,93		65,1	688,49	5,8		46
Litva	1,507686265	72,1	4,3	4,9	0,94		73,9	661,94	5,8		38
Nizozemí	2,512258005	93,2	6	6,3	0,88	7,3	77,3	2 528,10	6,3	18,7	90
Polsko	1,279130596	66,6	4,1	4,1	0,82	5,8	73,2	788,25	4,6	18,4	33
Portugalsko	1,405518987	64,6	5,3	5,7	0,91	5,1	68,9	900	6,1	17,6	27
Rumunsko	0,871621287	54,1	4,2	3,6	0,78		51,6	507,39	4,6		31
Slovensko	1,304186196	80	3,6	4,5	0,8	6,1	55,1	814,53	5,5	16,3	26
Španělsko	2,750532499	76,2	5,8	5,7	0,85	6,5	84,6	1 434,60	5,5	17,6	22
Švédsko	4,039785131	92,5	5,7	5,6	0,94	7,2	70	2 424,59	6,5	19,3	86
Spojené Království VB a SI	2,477244213	91,6	5,6	5,3	0,86	6,8	61,9	2 448,52	6,5	16,4	98
KORELACE		0,713338809	0,653570226	0,634394122	0,618961682	0,619463118	0,611693476	0,596018246	0,576664394	0,56086	0,555140463

Tabulka 33: Korelace relativního výjezdového CR a deseti jednoduchých indikátorů s nejvyšší mírou korelace. Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z SCHWAB (2016), ORGANISATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT (2014), WIKIPEDIA (2016) a NUMBEO (2016)

Jak lze z tabulky 33 vyčíst, všechny koeficienty jednotlivých korelací dosáhly kladné hodnoty. Dle předložených teoretických východisek se tedy jedná o přímé lineární závislosti.

Nejvyšší míry závislosti s relativním výjezdovým CR dosáhl jednoduchý ukazatel procento uživatelů používajících internet. Korelační koeficient dosáhl hodnoty 0,71. Jedná se tedy o silnou závislost mezi zkoumanými položkami. Lze interpretovat, že výjezdový CR přepočítaný na osobu se zvyšuje s vyšším počtem uživatelů internetu. Není se čemu divit, neboť v dnešní době je internet hlavním

zdrojem informací a v oblasti CR tomu není jinak. Navíc získání informací o zahraničních destinacích, počasí, měnovém kurzu a cenách je díky internetu velmi levný, rychlý, pohodlný a dostupný v jakoukoliv dobu z jakéhokoliv místa.

Druhá nejsilnější korelace byla spatřena mezi relativním výjezdovým CR a spolehlivostí policejních služeb. Koeficient korelace činí 0,65 a značí silnou závislost. Je možné stanovit, že výjezdový CR roste spolu s vyšší spolehlivostí policejních služeb. Autorka se domnívá, že pokud se turisté cítí bezpečně ve své zemi díky spolehlivým policejním službám, nebojí se vycestovat také do zahraničních zemí, kde mají od policejních služeb podobná očekávání.

Kvalita celkové infrastruktury dosáhla v korelaci hodnoty 0,63 a ukazuje na silnou přímou závislost s výjezdovým CR. Lze tvrdit, že se zvyšující se celkovou kvalitou infrastruktury se bude zvyšovat počet výjezdů do zahraničí. Vzhledem k tomu, že infrastruktura (jak dopravní, tak např. komunikační) je základem cestování, výsledná silná závislost mezi zkoumanými položkami není dle autorky velkým překvapením.

Korelace výjezdového CR a spokojenosti se životem taktéž dosáhla silné korelace s hodnotou 0,62. Tento vztah je možné interpretovat, že při vyšší spokojenosti obyvatel jednotlivých zemí poroste i počet jejich cest do zahraničí. Je zřejmé, že lidé spokojení a šťastní jsou více otevřeni novým možnostem, nemají pocit strádání a nebojí se nových výzev. S tím také souvisí chuť cestovat, ať už v tuzemsku, tak za hranice.

Pátou nejsilnější míru korelace vykazuje poměr žen a mužů v pracovní síle s hodnotou 0,62. Autorka vyvozuje, že při vyšší rovnosti mužů a žen v získávání práce bude růst i počet zájemců a vycestování. Zjištění výsledek lze opodstatnit tím, že mají-li ženy s muži rovné pracovní podmínky pro získání práce, mohou být tím pádem stejně ekonomicky aktivní jako muži, tudíž si mohou dovolit více utrácet - mimo jiné i za cestování do zahraničí.

Poslední zkoumanou položkou, která prokazuje silnou závislost s výjezdovým CR, je procento lidí zapsaných do terciálního vzdělání. Korelační hodnota dosáhla na 0,61. Lze interpretovat, že čím více studentů bude zapsáno do terciálního vzdělání, tím více výjezdů do zahraničí bude realizováno. Je zřejmé, že vyšší vzdělání dává

studentům lepší rozhledy, nabízí nové možnosti a poskytuje více kontaktů. Navíc studenti vysokých odborných škol a univerzit v dnešní době hojně využívají výměnných programů, díky kterým můžou vycestovat téměř kamkoliv do světa.

Průměrný měsíční disponibilní příjem po zdanění v \$ dosáhl středně silné závislosti, neboť korelační koeficient ukazuje hodnotu 0,596. Lze interpretovat, že relativní výjezdový CR se víceméně zvyšuje s rostoucím průměrným měsíčním čistým disponibilním příjmem. I každému laikovi je jasné, že s vyššími příjmy lidé více utrácí a tím pádem mohou i více cestovat.

Ukazatel dostupnost nejnovějších technologií taktéž vykazuje středně silnou závislost s relativním výjezdovým CR. Je možné odvodit, že výjezdový CR víceméně roste spolu s lepší dostupností nejnovějších technologií. Moderních technologie posouvají lidské možnosti, ať už se jedná o informovanost, bezpečnost nebo dostupnost. Nejnovější technologie posouvají hranice CR a velmi výrazně ovlivňují jeho kvalitu služeb. To přirozeně vede k nárůstu počtu turistů.

Ukazatel počtu let studia dosáhl v korelacích hodnoty 0,56 a ukazuje na středně silnou přímou závislost s výjezdovým CR. Lze tvrdit, že se zvyšujícím se počtem let strávených studiem se bude víceméně zvyšovat i počet výjezdů do zahraničí. Jak již bylo zmíněno, studium dává studentům znalosti, ale také nabízí spoustu nových možností, akcí a příležitostí, které mimo jiné mohou vést ke zvyšování výjezdů do zahraničí.

Desítku nejsilnějších korelačních vztahů uzavírá ukazatel procenta lidí mluvících anglickým jazykem alespoň na komunikativní úrovni. Hodnota korelačního koeficientu činí 0,55. Z daných výsledků je možné vyvodit, že se zvyšujícím se počtem lidí, kteří se domluví anglicky, se bude víceméně zvyšovat i počet výjezdů do zahraničí. Autorka si dovoluje tvrdit, že schopnost domluvit se tímhle světovým jazykem bourá strach z kulturních bariér, z neznámého prostředí i z nečekaných situací, které mohou během cesty do zahraničí nastat. Autorka se domnívá, že schopnost domluvit se v zahraničí výrazně ovlivňuje rozhodnutí lidí, zdali cestovat za hranice státu či nikoliv.

Ze zkoumaných 60 indikátorů z oblasti ekonomie, ekologie a sociologie bylo celkově zjištěno 37 ukazatelů prokazujících alespoň středně silnou závislost na

výjezdovém CR přepočítaným na počet osob. Nicméně žádný z jednoduchých ukazatelů nedosáhl na míru korelace indexu kvality života, u kterého byla zjištěna největší závislost s relativním výjezdovým CR.

6 SHRnutí VÝSLEDKŮ PRÁCE

Práce popisuje základní pojmy a principy z oblasti cestovního ruchu, ekonomie, ekologie a sociologie. Znalost základních pojmů z uvedených oblastí a porozumění jejich provázanosti je nezbytné k následnému zkoumání jejich souvislostí. Kvůli porovnávání závislostí mezi jednotlivými položkami je přiblížena problematika statistiky a vysvětlen princip Pearsonova korelačního koeficientu.

V praktické části práce jsou teoretické znalosti aplikovány na korelace relativního výjezdového CR a složených indikátorů udržitelného rozvoje, indikátoru ekonomické výkonnosti a jednoduchých indikátorů z oblasti ekonomie, ekologie a sociologie. Výsledky korelací jsou následně zpracovány do tabulek, porovnávány, analyzovány a interpretovány.

Nejvyšší míra korelace mezi indikátory udržitelného rozvoje byla zjištěna u indexu kvality života, kdy korelační koeficient dosáhl hodnoty 0,8 a tím poukazuje na velmi silnou korelaci. Silná korelace byla nalezena také u narovnaného indexu lidského rozvoje, indexu sociálního pokroku, indexu demokracie, zprávy o světovém štěstí, indexu poměru blahobytu a stresu, indexu lidské chudoby a index kvality života a udržitelného rozvoje. Středně silná korelace byla zaznamenána u indexu lidského rozvoje, indexu blahobytu, indexu lidského blahobytu a ekologické stopy. Slabou míru závislosti prokázal pouze index blahobytu ekosystémů a žádná závislost byla zjištěna pouze u indexu šťastné planety.

Autorka také korelovala relativní výjezdový CR s ukazatelem ekonomické výkonnosti – HDP a to jak v amerických dolarech, tak v dolarech mezinárodních. Obě korelace prokázaly velmi podobný výsledek a značí středně silnou závislost.

Mezi deset jednoduchých ukazatelů, u kterých byla zjištěna nejvyšší hodnota korelačního koeficientu, patří podíl uživatelů používajících internet, spolehlivost policejních služeb, kvalita celkové infrastruktury, spokojenost obyvatel s jejich životem, poměr žen a mužů v pracovní síle, podíl lidí zapsaných do terciálního vzdělání, průměrný měsíční disponibilní příjem po zdanění v amerických dolarech, dostupnost nejnovějších technologií, délka studia v počtu let a podíl obyvatel mluvících anglicky alespoň na komunikativní úrovni.

Z výsledků korelací lze vyčíst, že relativní výjezdový CR nekoreluje nejvíce s ekonomickými indikátory, jak by většina lidí mohla očekávat, nýbrž s indikátory zabývajícími se především sociální složkou. Autorka se domnívá, že lidé v dnešní době mnohem více upřednostňují faktor bezpečí před finanční položkou. Tato tendence je v dnešní době o to více umocněna hrozcím nebezpečím ze strany Islámského státu. Lze očekávat, že vzhledem k vyvíjející se situaci bude hrát bezpečnost v následujících letech ještě větší roli v rozhodnutí, kam do zahraničí vycestovat.

Na začátku práce bylo předloženo pět výzkumných otázek. Na následujících řádcích jsou otázky zopakovány a zodpovězeny.

- **Lze nalézt indikátor, který by výrazně souvisel s relativním výjezdovým CR?**

Ano. Ve výzkumu byla prokázána velmi silná souvislost mezi relativním výjezdovým CR a indexem kvality života. Pokud by se bral v úvahu i výjezdový CR (nepřepočítaný na osoby), tak u něj byla zjištěna téměř lineární závislost s HDP (nepřepočítaným na osoby).

- **Souvisí indikátory ekonomické výkonnosti s relativním výjezdovým CR?**

Částečně. V práci byl zkoumán pouze jeden složený ekonomický indikátor – HDP přepočítané na osoby, který prokázal středně silnou závislost.

- **Souvisí sociální indikátory s výjezdovým CR?**

Ano. Sociálně zaměřené složené indikátory prokázaly ve výzkumu nejvyšší míry korelací. Mezi všemi zkoumanými indikátory udržitelného prokázal nejvyšší závislost index kvality života, index sociálního pokroku a index demokracie.

- **Souvisí ekologicky zaměřené indikátory s relativním výjezdovým cestovním ruchem?**

Ne. Indikátory zabývající se ekologií a ochranou životního prostředí se umístily na posledních místech (seřazeno od konce: index šťastné planety, index blahobytu ekosystému a ekologická stopa), neboť zjištěné míry korelací byly kromě ukazatele EF (výsledek těsně za hranicí slabé – středně silné korelace) slabé či dokonce žádné.

- **Které jednoduché ukazatele mají nejvyšší souvislost s relativním výjezdovým cestovním ruchem?**

Nejvyšší souvislost vykazuje procento uživatelů používajících internet, dále spolehlivost policejních služeb a třetí nejvyšší korelace byla vyhodnocena u kvalita celkové infrastruktury.

7 ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

Cílem bakalářské práce bylo najít souvislost vhodného indikátoru udržitelného rozvoje s výjezdovým CR v zemích EU. To se podařilo, neboť autorka zjistila velmi silnou korelaci mezi výjezdovým CR přepočítaným na osobu a indexem kvality života. Dosažená hodnota korelačního koeficientu byla 0,8. Vzhledem k úspěšnému splnění tohoto cíle již nebylo třeba, aby se autorka pokoušela sestavit vlastní indikátor, který by lépe vystihoval závislost s výjezdovým CR.

Mezi výsledky jednotlivých indikátorů udržitelného rozvoje dosahovaly nejlepších výsledků převážně severské země (Dánsko, Finsko, Švédsko). To svědčí o jejich komplexní vyspělosti, vysoké kvalitě života a dobrém udržitelném rozvoji. Nejhůře hodnocené bývalo většinou Rumunsko a Bulharsko, které by měli cílit na zlepšení svojí ekonomické, sociální i environmentální situace.

Z výsledků je dále možné zjistit, že sociálně tematizované indikátory korelují s výjezdovým CR nejvíce. Indikátory ekonomické se pohybují zhruba uprostřed a prokazují středně silnou závislost. Na posledních místech se umístily indikátory kladoucí velký důraz na ekologii a životní prostředí. Tyto indikátory neprokázaly žádnou nebo jen slabou závislost s výjezdovým CR. Dané zjištění může být zásadní pro budoucí hlubší zkoumání souvislostí a vlivů na zahraniční CR.

Celkově se pořadí států v hodnocení jednotlivých indikátorů hodně lišila, takže by bylo těžké určit, který indikátor nejlépe vyjadřuje udržitelný rozvoj. Státy by se měly snažit zlepšovat svou situaci komplexně tak, aby dosahovaly co nejlepších výsledků u všech ukazatelů.

Autorku zajímalo, jak by si u korelací s výjezdovým CR vedl ukazatel ekonomické výkonnosti, HDP, v porovnání s ukazateli udržitelného rozvoje. Výsledky ukázaly pouze středně silnou závislost mezi porovnávanými složkami. Avšak bylo zjištěno, že pokud by se porovnával HDP a výjezdový CR (ani jedna z položek by nebyla přepočítána na počet obyvatel), byla by míra závislosti ještě vyšší, než u indexu kvality života. Korelační koeficient dosáhl hodnoty 0,94, což značí téměř lineární přímou závislost. Je důležité připomenout, že existuje možnost, že při pracování s daty výjezdového CR a indikátorů udržitelného rozvoje, by mohla být

taktéž zjištěna podobná nebo i vyšší korelace mezi zkoumanými složkami, tak jako tomu byla u HDP a výjezdového CR. Paradoxně, korelace výjezdového CR přepočítaného na osobu a HDP na osobu neprokázala žádnou závislost těchto porovnávaných složek.

Dalším cílem bylo najít co nejvyšší souvislost mezi vybranými jednoduchými indikátory z oblasti sociologie, ekonomie a ekologie a výjezdovým cestovním ruchem a následně vyhodnotit deset z nich, u kterých se projeví nejvyšší míra korelací. Sedmou nejvyšší korelaci prokázal průměrný měsíční disponibilní příjem po zdanění. Autorka se domnívá, že výjezdový CR by měl souviset s disponibilním příjmem ještě více. Jako návrh pro další výzkum považuje za vhodné provést korelaci relativního výjezdového CR poníženého o spotřebu a úspory domácností. Celkově se však na předních místech znovu objevily ukazatele se sociálním zaměřením. Žádný z ukazatelů však nedosáhl vyšší hodnoty, než složený indikátor QLI. Z toho lze vyvodit, že výjezdový CR je komplexní děj, který souvisí s několika dílčími procesy, které není možné zachytit jedním jednoduchým ukazatelem. Pro jeho zachycení je třeba použít složený indikátor, který je schopný zachytit jednotlivé proměnné, jež ho ovlivňují.

Do budoucna by bylo určitě zajímavé korelovat data výjezdového CR nepřepočítaného na počet obyvatel s uvedenými složenými indikátory udržitelného rozvoje a výsledky porovnat s korelací výjezdového CR a HDP, která je zahrnuta v předložené práci. Výzkum by také mohl pokračovat korelacemi relativního výjezdového CR s dalšími indikátory, které jsou uvedené v podkapitole 4.5.12.

Autorka se domnívá, že pro zjišťování souvislostí s výjezdovým CR by mohlo být přínosnější porovnávat jednotlivé indikátory s počtem dnů strávených všemi obyvateli jednotlivých zemí v zahraničí, aby bylo zjištěno, co má opravdový vliv na výjezdový CR. K tomuto závěru dochází, neboť lidé, kteří vycestují do zahraničí například na půl roku nebo na rok (v dnešní době hojně využívaná možnost mezinárodní výměny pro studenty nebo pracovní stáže), jsou v předložené statistice zahrnutí pouze jako jeden výjezd. A přitom jejich motivace k vycestování do zahraničí a vliv na zahraniční CR je mnohem větší, když se rozhodnou v cizině zůstat déle.

Při dalším výzkumu zabývajícím se předloženou problematikou by bylo vhodné pracovat s daty všech zemí EU. Ideální situací by bylo, kdyby byla data dostupná pro aktuální rok, popřípadě rok předchozí. Nicméně taková ideální situace pravděpodobně zůstane jen zbožným přáním.

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Tištěné zdroje

- [1] DUFEK, Jaroslav a Kristina SOMERLÍKOVÁ. Disparita zemí EU podle vzdělanosti, nezaměstnanosti a HDP. In *Hradecké ekonomické dny 2014*. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014, s. 190-196. ISBN 978-80-7435-366-6.
- [2] ERIKSEN, Michael P., Judith MACKAY, Neil W. SCHLUGER, Farhad ISLAMI a Jeffrey DROPE. *The tobacco atlas*. Fifth edition. Atlanta, Georgia, 30303, USA: Published by the American Cancer Society, 2015. ISBN 16-044-3235-7.
- [3] HÁJEK, Ladislav. *Ekonomie a ekonomika*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009. ISBN 978-80-7435-013-9.
- [4] KOTÝNKOVÁ, Magdalena a Karina KUBELKOVÁ. Indikátory lidského rozvoje se zaměřením na chudobu v České republice. In: *Reprodukce lidského kapitálu: vzájemné vazby a souvislosti III: Sborník abstraktů z mezinárodní konference*. Praha: Oeconomica, 2010. ISBN 978-80-245-1697-4.
- [5] NOVÁČEK, Pavel. *Udržitelný rozvoj*. 2. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. ISBN 978-80-244-2795-9.
- [6] PÁSKOVÁ, Martina. Environmentalistika cestovního ruchu. In *Czech Journal of Tourism*. Hradec Králové. 2012. 1(2), s. 77-113. ISSN 1805-3580
- [7] PÁSKOVÁ, Martina. *Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu*. Vyd. 2. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009. ISBN 978-80-7435-006-1.
- [8] PAVELKA, Tomáš. *Makroekonomie: základní kurz*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2007. ISBN 978-80-86730-21-9.
- [9] POTŮČEK, Martin a kol. *Veřejná politika*. Upr., dopl. a aktualiz. vyd. v českém jazyce. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2005. ISBN 80-864-2950-4.

- [10] RAVALLION, Martin, Shaohua CHEN a Prem SANGRAULA. Dollar a Day Revisited. *World Bank Economic Review*. 2009, 23(2), 163-184. ISSN 1564-698X.
- [11] SAMUELSON, Paul Anthony a William D. NORDHAUS. *Ekonomie*. Přeložil Michal MEJSTŘÍK, ilustroval Martina PROCHÁZKOVÁ, ilustroval Blanka DVOŘÁKOVÁ. Praha: Svoboda, 1991. ISBN 80-205-0192-4.
- [12] SKALSKÁ, Hana. *Aplikovaná statistika*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2013. ISBN 978-80-7435-320-8.
- [13] ŠIMKOVÁ, Eva. *Základy ekonomie a drobného podnikání: systematický přehled základní ekonomické problematiky*. Vyd. 3., aktualiz. a rozš. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014. ISBN 978-80-7435-358-1.
- [14] ŠIMKOVÁ, Eva. Chudoba – sociální problém současnosti. In *Hradecké ekonomické dny 2005*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2005, s. 240-245. ISBN 2464-6059.
- [15] The Wellbeing of Nations at a Glance. In: *International Union for Conservation of Nature* [online]. 2016 [cit. 2016-08-06]. Dostupné z: <http://cmsdata.iucn.org/downloads/wonback.pdf>
- [16] UNWTO (1995:1-2): *Concepts, Definitions, and Classifications for Tourism Statistics. Technical Manual: Technical Manual*. 1. Madrid: World Tourism Organization, 1995. ISBN 978-928-4401-031.
- [17] VAŠKO, Martin. 2002. *Cestovní ruch a regionální rozvoj*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická. 96 s. ISBN 80-245-0445-6.
- [18] VITURKA, Milan. Regionální hodnocení kvality sociálního prostředí – případová studie české republiky. In: *XVI. mezinárodní kolokvium o regionálních vědách*. Valtice, 2013, s. 65-71. DOI: 10.5817.
- [19] ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2012. ISBN 978-80-7201-880-2.

Internetové zdroje

[20] International VAT and GST rates 2016. In: *Avarala VATlive* [online]. 2016 [cit. 2016-08-17]. Dostupné z: <http://www.vatlive.com/vat-rates/international-vat-and-gst-rates/>

[21] ABDALLAH, S, J MICHAELSON, S SHAH, L STOLL, N MARKS a Mary MURPHY (2012). The Happy Planet Index 2012 Report: A global index of sustainable well-being. In: *New Economics Foundation: economics as if people and the planet mattered* [online]. 2012 [cit. 2016-08-17]. Dostupné z: http://b3cdn.net/nefoundation/d8879619b64bae461f_opm6ixqee.pdf

[22] BISHOP, Matthew. Social progress: Beyond GDP. In: *The Economist* [online]. 2013 [cit. 2016-08-05]. Dostupné z: <http://www.economist.com/blogs/feastandfamine/2013/04/social-progress>

[23] CZECHTOURISM (2016): Charakteristika a význam cestovního ruchu v Česku. In: *CzechTourism: 20 let s vámi* [online]. [cit. 2016-08-03]. Dostupné z: <http://old.czechtourism.cz/didakticke-podklady/1-charakteristika-a-vyznam-cestovniho-ruchu-v-cesku/>

[24] EUPEDIA (2016): Social & Economic Maps of Europe: Social Progress Index (2014). In: *Eupedia: European travel, trivia, history & population genetics* [online]. [cit. 2016-08-17]. Dostupné z: http://www.eupedia.com/europe/economic_maps_of_europe.shtml

[25] EUROSTAT (2016a): Further Eurostat information: Tourism statistics: tables and figures. In: *Eurostat: Your key to European Statistics* [online]. 2016 [cit. 2016-08-17]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Tourism_statistics#Further_Eurostat_information

[26] EUROSTAT (2016b): Long-term unemployment rate Information on item. In: *Eurostat: Your key to European Statistics* [online]. [cit. 2016-08-17]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/gdp-and-beyond/quality-of-life/average-number-of-usual-weekly-hours-of-work-in-main-job>

- [27] EUROSTAT (2014): Population on 1 January. In: *Eurostat: Your key to European statistics* [online]. 2014 [cit. 2016-08-17]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=tps00001&language=en>
- [28] GLOBAL FOOTPRINT NETWORK (2016): Footprint Basics. In: *Global Footprint Network: Advancing the Science of Sustainability* [online]. 2016 [cit. 2016-08-06]. Dostupné z: http://www.footprintnetwork.org/en/index.php/GFN/page/footprint_basics_overview/
- [29] GOLLA, Petr. Jak stoupla minimální mzda pro rok 2014 v EU? In: *Finance.cz* [online]. 2014 [cit. 2016-08-17]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/zpravy/finance/413789-jak-stoupla-minimalni-mzda-pro-rok-2014-v-eu/>
- [30] HÁK, Tomáš. *Indikátory blahobytu: všechno, co jste kdy chtěli vědět o štěstí (ale báli jste se zeptat)* [online]. Praha, 2010, s. 10-19 [cit. 2016-08-04]. ISBN 978-80-87417-02-7. Dostupné z: <http://www.zelenykruh.cz/o-nas/publikace/edice-apel>
- [31] HAPPY PLANET INDEX (2016): About the HPI. In: *Happy Planet Index* [online]. 2016 [cit. 2016-08-06]. Dostupné z: <http://happyplanetindex.org/about/>
- [32] HELLIWELL, John F., Richard LAYARD a Jeffrey SACHS. *World Happiness Report 2015* [online]. New York: Sustainable Development Solutions Network, 2015 [cit. 2016-08-15]. ISBN 978-0-9968513-2-9. Dostupné z: http://worldhappiness.report/wp-content/uploads/sites/2/2015/04/WHR15_Sep15.pdf
- [33] HUDECOVÁ, Šárka. Matematická statistika. In: *Matematická sekce: Matematicko-fyzikální fakulta Univerzita Karlova v Praze* [online]. Praha, 2012 [cit. 2016-08-05]. Dostupné z: http://www.karlin.mff.cuni.cz/~hudecova/education/archive11/download/chem_predn/predn_slides_05.pdf

- [34] HUMAN DEVELOPMENT REPORTS (2015a): Human Development Index. In: *Human Development Reports* [online]. 2015 [cit. 2016-08-05]. Dostupné z: <http://hdr.undp.org/en/content/human-development-index-hdi>
- [35] HUMAN DEVELOPMENT REPORTS (2015b): Technical notes. In: *Human Development Reports* [online]. 2015 [cit. 2016-08-05]. Dostupné z: http://hdr.undp.org/sites/default/files/hdr2015_technical_notes.pdf
- [36] HUMAN DEVELOPMENT REPORT (2010): Human Development Report 2010: The Real Wealth of Nations. In: *Human Development Reports*[online]. 2010 [cit. 2016-08-05]. Dostupné z: http://hdr.undp.org/sites/default/files/reports/270/hdr_2010_en_complete_report.pdf
- [37] HUMAN DEVELOPMENT REPORTS (2016): Inequality-adjusted Human Development Index: Frequently Asked Questions. In: *Human Development Reports* [online]. [cit. 2016-08-05]. Dostupné z: <http://hdr.undp.org/en/faq-page/inequality-adjusted-human-development-index-ihdi>
- [38] LITSCHMANNOVÁ, Martina. Úvod do statistiky: interaktivní učební text. In: *MI21: Matematika pro inženýry 21. století* [online]. 2012 [cit. 2016-08-04]. Dostupné z: http://mi21.vsb.cz/sites/mi21.vsb.cz/files/unit/interaktivni_uvod_do_statistiky.pdf
- [39] MEDERLY, Peter, Ján TOPERCER a Pavel NOVÁČEK. Indikátory kvality života a udržitelného rozvoje: kvantitativní, vícerozměrný a variantní přístup. In: *Regioplán Nitra: environmentálne štúdie a expertízy*[online]. 2003 [cit. 2016-08-17]. Dostupné z: <http://www.regioplan.sk/files/20/Indikatory%20kvality%20zivota%20a%20UR%202004.pdf>
- [40] MERRIAM-WEBSTER (2016): Statistics. In: *Merriam-Webster* [online]. [cit. 2016-08-04]. Dostupné z: <http://www.merriam-webster.com/dictionary/statistics>

- [41] MIGRATION POLICY INSTITUTE (2013): Immigrant and Emigrant Populations by Country: Total Immigrant and Emigrant Populations by Country, mid-2013 Estimates. In: *Migration Policy Institute* [online]. 2013 [cit. 2016-08-17]. Dostupné z: <http://www.migrationpolicy.org/programs/data-hub/charts/immigrant-and-emigrant-populations-country?width=1000&height=850&iframe=true>
- [42] NUMBEO (2016): Zdroj: Quality of Life Index for Country 2016 Mid Year. In: *Numbeo: Cost of Living* [online]. 2016 [cit. 2016-08-08]. Dostupné z: http://www.numbeo.com/quality-of-life/rankings_by_country.jsp?title=2016-mid
- [43] ORGANISATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT (2016): Average annual hours actually worked per worker. In: *Organisation for economic co-operation and development* [online]. [cit. 2016-08-17]. Dostupné z: <https://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=ANHRS>
- [44] PARLAMENTNÍLISTY (2012): Měřit HDP je zastaralé. Index štěstí ukazuje Česko pod světovým průměrem. In: *ParlamentníListy.cz* [online]. 2012 [cit. 2016-08-06]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/zpravy/ekonomika/Merit-HDP-je-zastarale-Index-stesti-ukazuje-Cesko-pod-svetovym-prumerem-238501>
- [45] PRESCOTT-ALLEN, Robert. *The wellbeing of nations: a country-by-country index of quality of life and the environment* [online]. Washington : Ottawa: Island Press ; International Development Research Centre, 2001 [cit. 2016-08-03]. ISBN 08-893-6955-0.
- [46] SCHWAB, Klaus (ed.). *The Global Competitiveness Report 2015–2016: Insight Report* [online]. Geneva: World Economic Forum, 2015 [cit. 2016-08-17]. ISBN 978-92-95044-99-9. Dostupné z: http://www3.weforum.org/docs/gcr/2015-2016/Global_Competitiveness_Report_2015-2016.pdf
- [47] SOCIAL PROGRESS IMPERATIVE (2016a): Findings. In: *Social Progress Imperative* [online]. [cit. 2016-08-05]. Dostupné z: <http://www.socialprogressimperative.org/findings/>

- [48] SOCIAL PROGRESS IMPERATIVE (2016b) : Frequently Asked Questions. In: *Social Progress Imperative* [online]. [cit. 2016-08-05]. Dostupné z: <http://www.socialprogressimperative.org/faqs/>
- [49] SOCIAL PROGRESS IMPERATIVE (2016c): *Social Progress Imperative* [online]. [cit. 2016-08-05]. Dostupné z: <http://www.socialprogressimperative.org/>
- [50] SOCIAL PROGRESS IMPERATIVE (2016d): Social Progress Indexes: A new way to define what it means to be a successful community. In: *Social Progress Imperative* [online]. [cit. 2016-08-05]. Dostupné z: <http://www.socialprogressimperative.org/social-progress-indexes/>
- [51] STATISTICS TIMES (2015): List of Countries by GDP (PPP) per capita. In: *Statistics Times* [online]. 2015 [cit. 2016-08-03]. Dostupné z: <http://statisticstimes.com/economy/countries-by-gdp-capita-ppp.php>
- [52] SYROVÁTKA, Miroslav. *Jak (ne)měřit kvalitu života. Kritické pohledy na index lidského rozvoje*. Mezinárodní vztahy [online]. 2008, 43 (1), 9-37 [cit. 2016-08-03]. Dostupné z: <https://mv.iir.cz/article/view/286>
- [53] TARGET MAP (2016): Happy Planet Index 2012. In: *Target Map: Knowledge beyond Borders* [online]. [cit. 2016-08-02]. Dostupné z: <http://www.targetmap.com/viewer.aspx?reportId=17083>
- [54] THE ECONOMIST INTELLIGENCE UNIT (2015): Democracy and its discontents. In: *The Economist Intelligence Unit* [online]. 2015 [cit. 2016-08-06]. Dostupné z: <http://www.sudestada.com.uy/Content/Articles/421a313a-d58f-462e-9b24-2504a37f6b56/Democracy-index-2014.pdf>
- [55] THE ECONOMIST (2005): The Economist Intelligence Unit's quality-of-life index. In: *The Economist* [online]. 2005 [cit. 2016-08-05]. Dostupné z: http://www.economist.com/media/pdf/QUALITY_OF_LIFE.pdf

- [56] World Bank Open Data: Free and open access to global development data. In: *The World Bank* [online]. [cit. 2016-08-17]. Dostupné z: <http://data.worldbank.org/>
- [57] TN.CZ (2014): Srovnání platů v Evropě: Jsou Češi jen chudí příbuzní? In: *TN.CZ* [online]. 2014 [cit. 2016-08-17]. Dostupné z: <http://tn.nova.cz/clanek/zpravy/domaci/srovnani-platu-v-evrope-jsou-cesi-jak-chudi-pribuzni.html>
- [58] UNITED NATIONS (2016): Rate of natural population increase. In: *United Nations: Department of Economic and Social Affairs* [online]. [cit. 2016-08-17]. Dostupné z: <https://esa.un.org/unpd/wpp/Download/Standard/Population/>
- [59] VOX (2015): Money really does buy happiness, in one map: Happiness level by country. In: *Vox* [online]. 2015 [cit. 2016-08-01]. Dostupné z: <http://www.vox.com/2015/4/27/8503237/happiest-countries-happiness-map>
- [60] WIKIPEDIA (2016a): Market basket. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2016-07-26]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Market_basket
- [61] WIKIPEDIA (2016b): Purchasing power parity. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2016-08-04]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Purchasing_power_parity
- [62] WIKIPEDIA (2016c): Happy Planet Index. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2016 [cit. 2016-08-06]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Happy_Planet_Index
- [63] WIKIPEDIA (2016d): Human Poverty Index. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2016 [cit. 2016-08-10]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Human_Poverty_Index
- [64] WIKIPEDIA (2016e): Map of world poverty by country, showing percentage of population living on less than \$2 per day in 2008, according to the Bank.

In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2016 [cit. 2016-08-10]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Poverty_in_India

[65] WIKIPEDIA (2016f): List of countries by English-speaking population. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2016 [cit. 2016-08-17]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_English-speaking_population

[66] WIKIPEDIA (2016g): List of countries by the number of US dollar billionaires. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2016n. l. [cit. 2016-08-17]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_the_number_of_US_dollar_billionaires

[67] WIKIPEDIA (2015): List of countries by Social Progress Index. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2015 [cit. 2016-08-05]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_Social_Progress_Index

[68] WIKIPEDIA (2012): Statistika cestovního ruchu. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2012 [cit. 2016-08-15]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Statistika_cestovn%C3%ADho_ruchu

[69] WIRTSCHAFT BASIS (2016): Kaufkraft. In: *Wirtschaft Basis* [online]. [cit. 2016-08-17]. Dostupné z: <http://wirtschaftbasis.jimdo.com/5-5-basiswissen-wirtschaft/5-5-5-kaufkraft/>

[70] WOFF, Petr. Parita kupní síly: Máme se chudě a draze? In: *KupníSíla.cz* [online]. 2015 [cit. 2016-08-04]. Dostupné z: <http://kupnisila.cz/parita-kupni-sily/>

9 PŘÍLOHY

Příloha 1

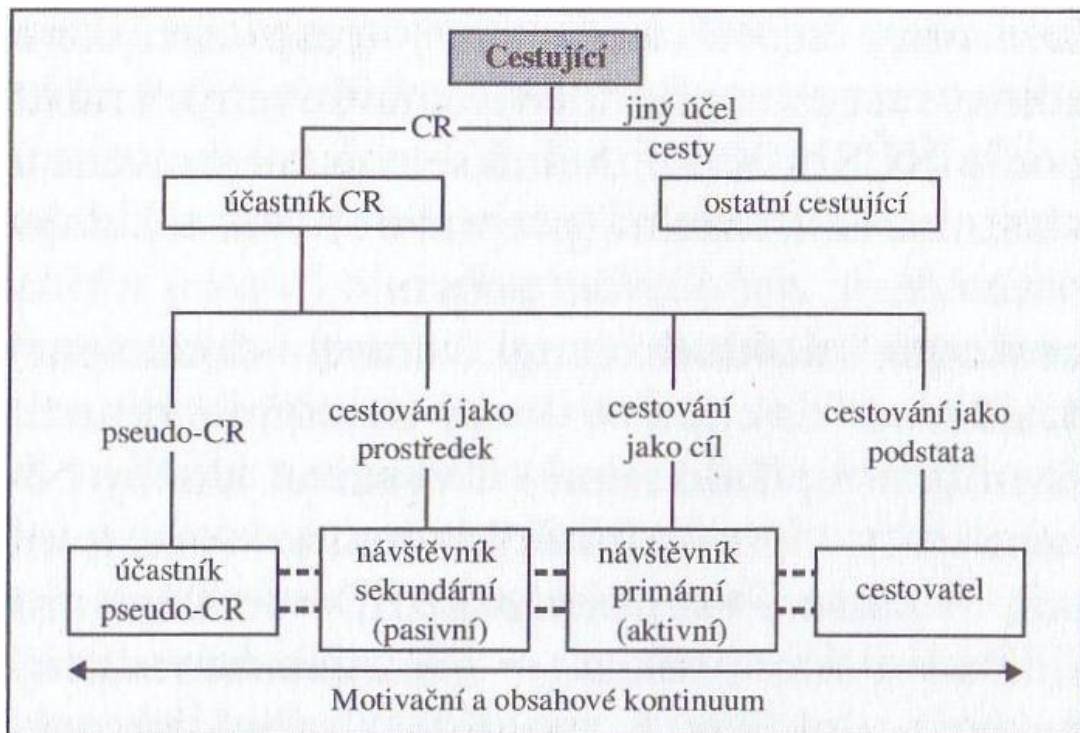
Formy cestovního ruchu

FORMY CESTOVNÍHO RUCHU				
Ekoturismus	Etnický	kongresový	přírodně orientovaný	profesní
Krajanský	Kulturní	Léčebný	prožitkový nákupní	off-road
Poznávací	Akční	Lesbický	permakulturní	pivní
Baťůžkový	Brigádnický	dobrodružný	Poznávací	levný
Dobrovolnický	Důlní	etnografický	Literární	lyžařský
Expediční	Feministický	geologický	Meditační	lunární
Gurmánský	Historický	Rybářský	Rekreační	sportovní
Incentivní	Jezdecký	Kaňonový	Tematický	sponzorovaný
Komunitní	Báňský	Kosmický	romantizující	vodní
Krajanský	Městský	Služební	příbuzenský	venkovský
Vědecký	Výzkumný	Vojenský	Poutní	sociální
Vzdělávací	Wellness	Zážitkový	Luxusní	slumový
Zdravotní	Náboženský	Vinařský	Lovecký	seniorský
(benzínový)	(hyenistický)	(drogový)	(pašerácký)	(sexuální)

Zdroj: ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. *Výkladový slovník cestovního ruchu.*

Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2012.

Schéma rozdělení účastníků CR podle jejich základní motivace

Zdroj: ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. *Výkladový slovník cestovního ruchu*.

Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2012.

Metody výpočtu HDP

Podle Pavelka (2007) lze HDP vypočítat třemi různými způsoby:

- Výdajová metoda

HDP lze zjistit výdajovou metodou pouhým sečtením všech výdajů vynaložených na finální statky. Jedná se tedy o výdaje domácností na spotřebu (C), výdajů na investice (I), výdajů vlády na nákupy výrobků a služeb (G) a čistého exportu (NX).

$$\text{HDP} = C + I + G + \text{NX}$$

- Výrobní metoda

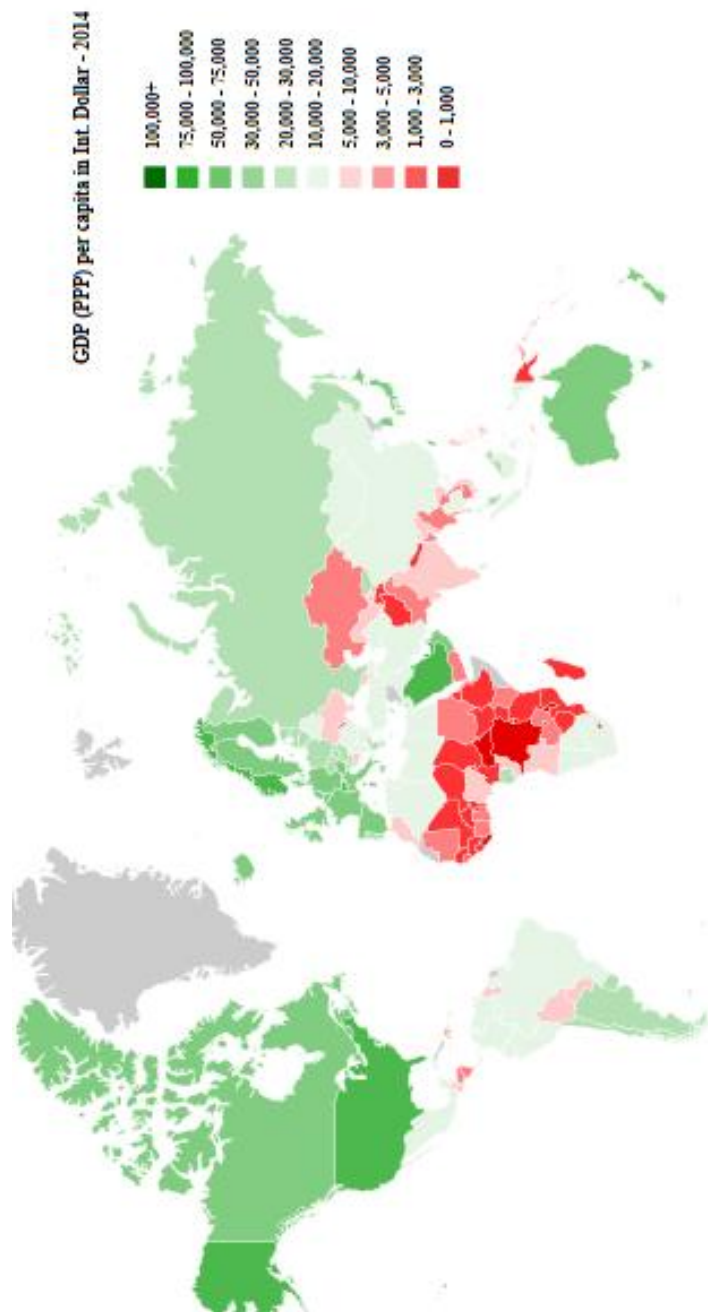
HDP se získá výrobní metodou součtem přidaných hodnot na jednotlivých stupních výroby. Zdroje vytvoření mohou být například školství, stavebnictví, zdravotnictví zemědělství nebo průmysl.

Vzhledem k tomu, že HDP se udává v tržních cenách, je třeba k přidaným hodnotám připočíst nepřímé daně a odečíst dotace (jsou jakoby zápornými daněmi).

- Důchodová metoda

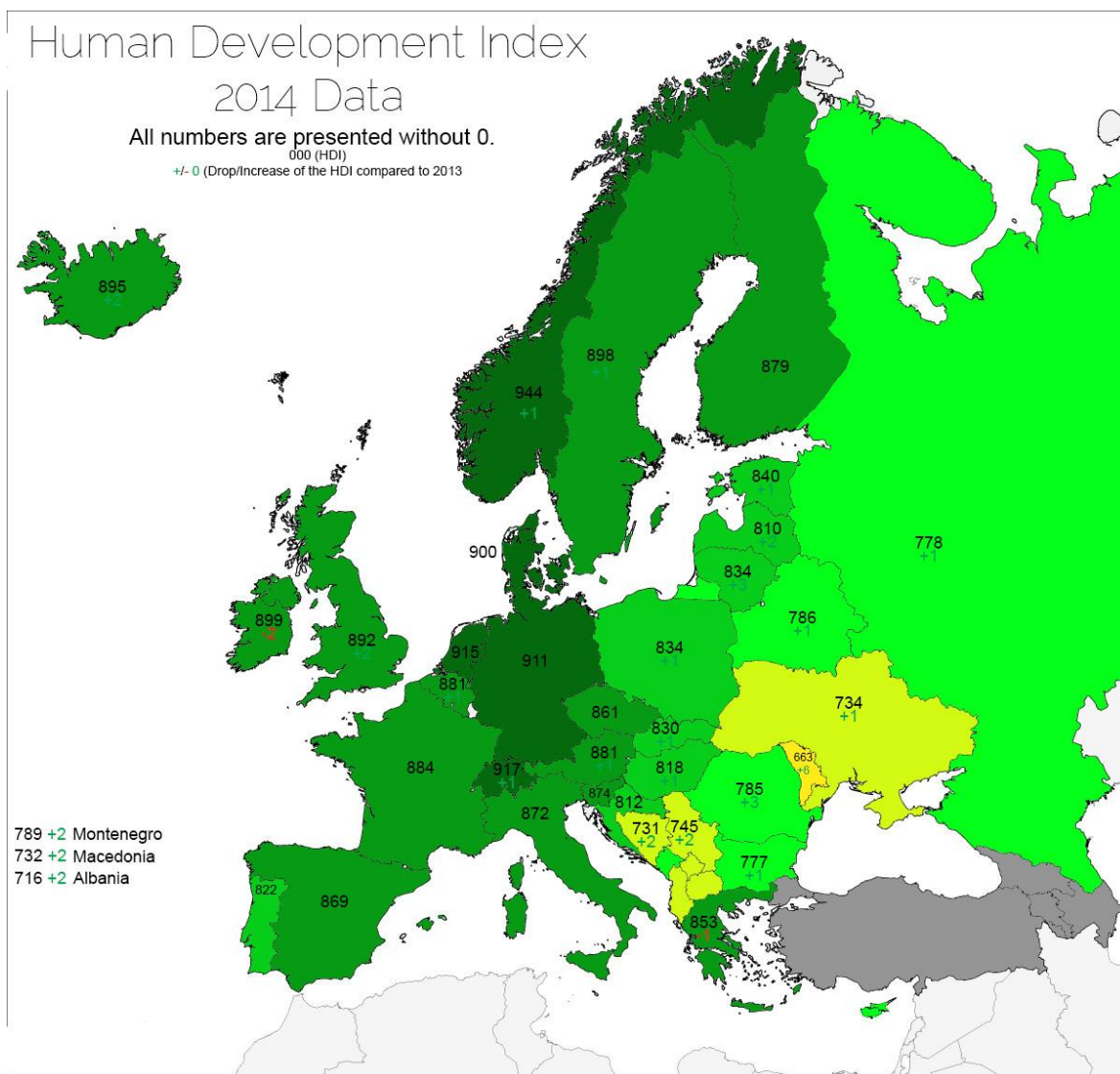
Důchodovou metodou se vypočítá velikost DPH tak, že se sečtou mzdy (včetně dalších nákladů na zaměstnance), renty, úroky, zisky, znehodnocení kapitálu a nepřímé daně zmenšené o dotace.

Mapa světa s výsledky hodnocení hrubého domácího produktu na osobu v mezinárodních dolarech 2014

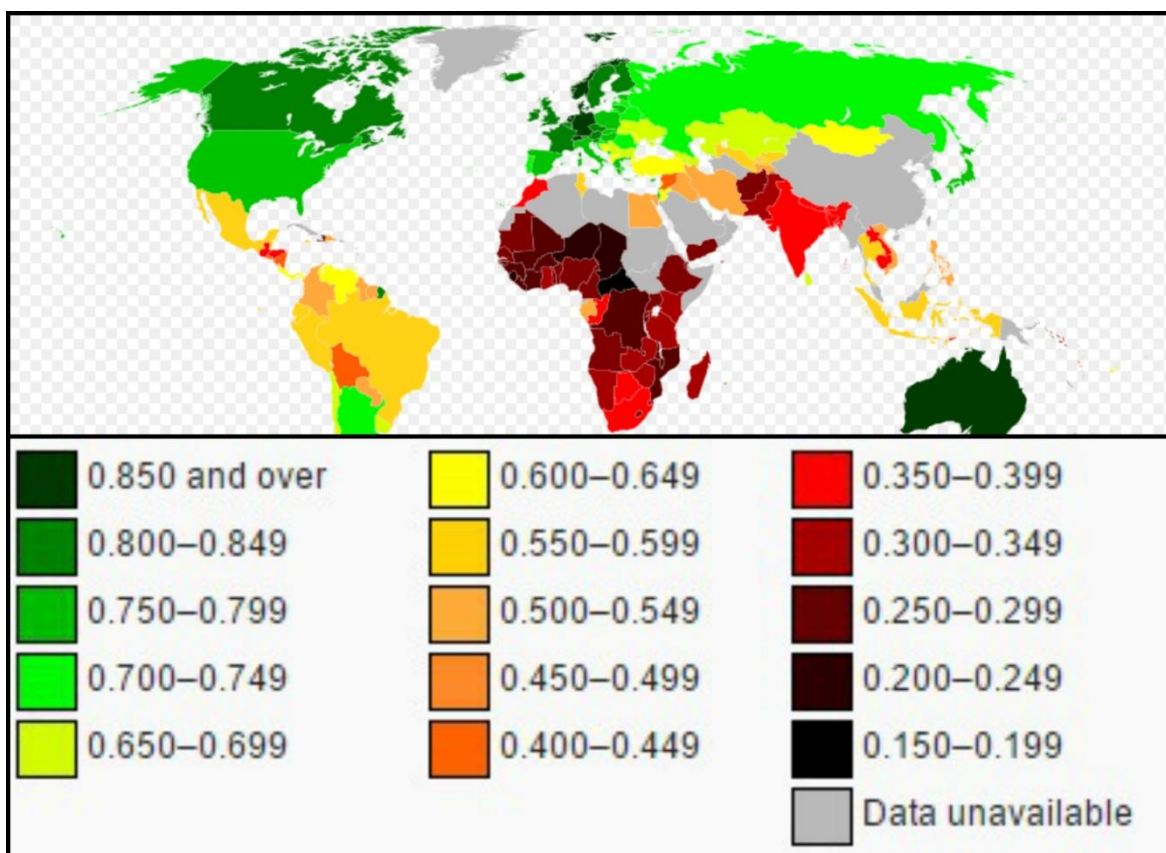
Zdroj: List of Countries by GDP (PPP) per capita. In: *Statistics Times* [online]. 2015 [cit. 2016-08-03]. Dostupné z: <http://statisticstimes.com/economy/countries-by-gdp-capita-ppp.php>

Mapa Evropy s výsledky hodnocení indexu lidského rozvoje 2014

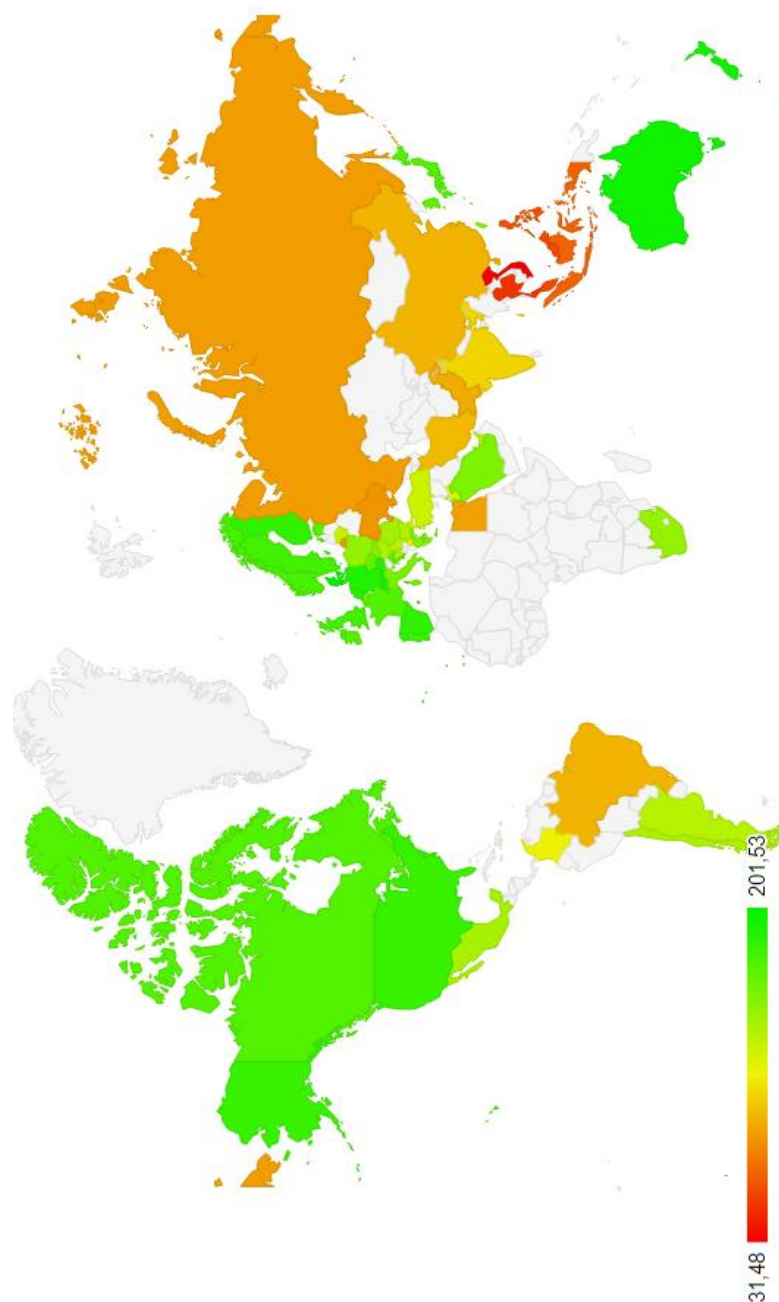
Zdroj: Human Development Index 2014 Data in Europe, Map. In: *Europe* [online]. [cit. 2016-07-31]. Dostupné z: Zdroj: <http://i.imgur.com/7Uq2er1.jpg>

Mapa světa s výsledky hodnocení narovnaného indexu lidského rozvoje 2014

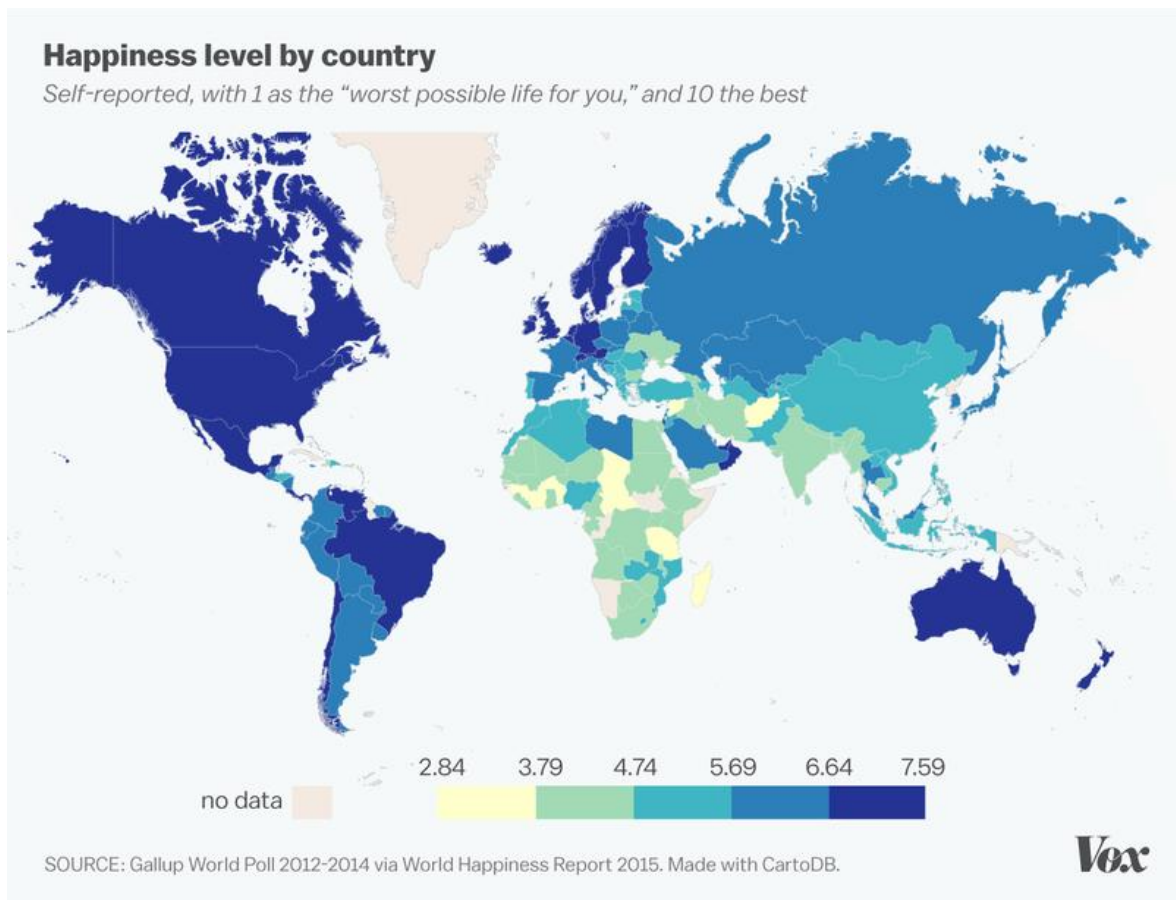
Zdroj: List of countries by inequality-adjusted HDI. In: *UNITED NATIONS DEVELOPMENT PROGRAMME: Human Development Reports* [online]. 2015 [cit. 2016-08-01]. Dostupné z: <http://hdr.undp.org/en/2015-report>

Mapa světa s výsledky hodnocení indexu kvality života v půlce roku 2016

Zdroj: Quality of Life Index for Country 2016 Mid Year. In: *Numbeo: Cost of Living* [online]. 2016 [cit. 2016-08-08]. Dostupné z: http://www.numbeo.com/quality-of-life/rankings_by_country.jsp?title=2016-mid

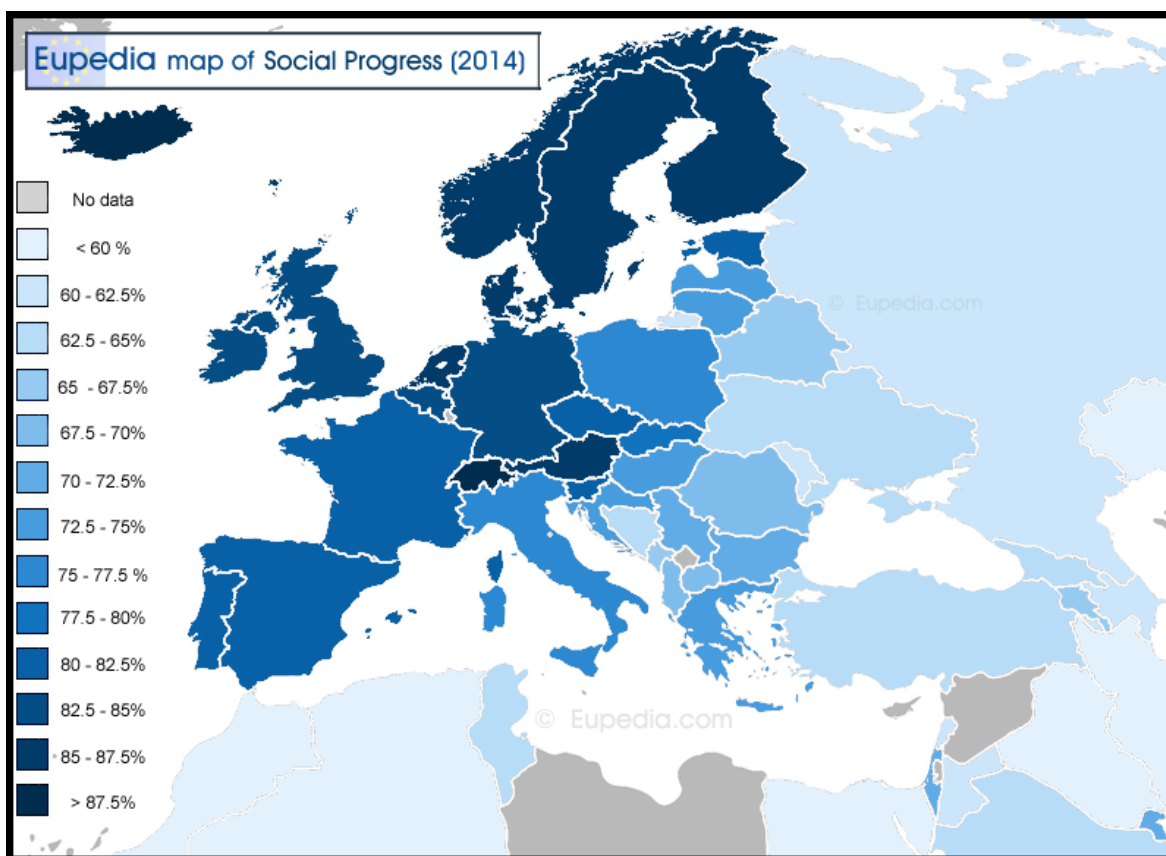
Mapa světa s výsledky hodnocení zprávy o světovém štěstí 2012 - 2014

Zdroj: Money really does buy happiness, in one map: Happiness level by country.

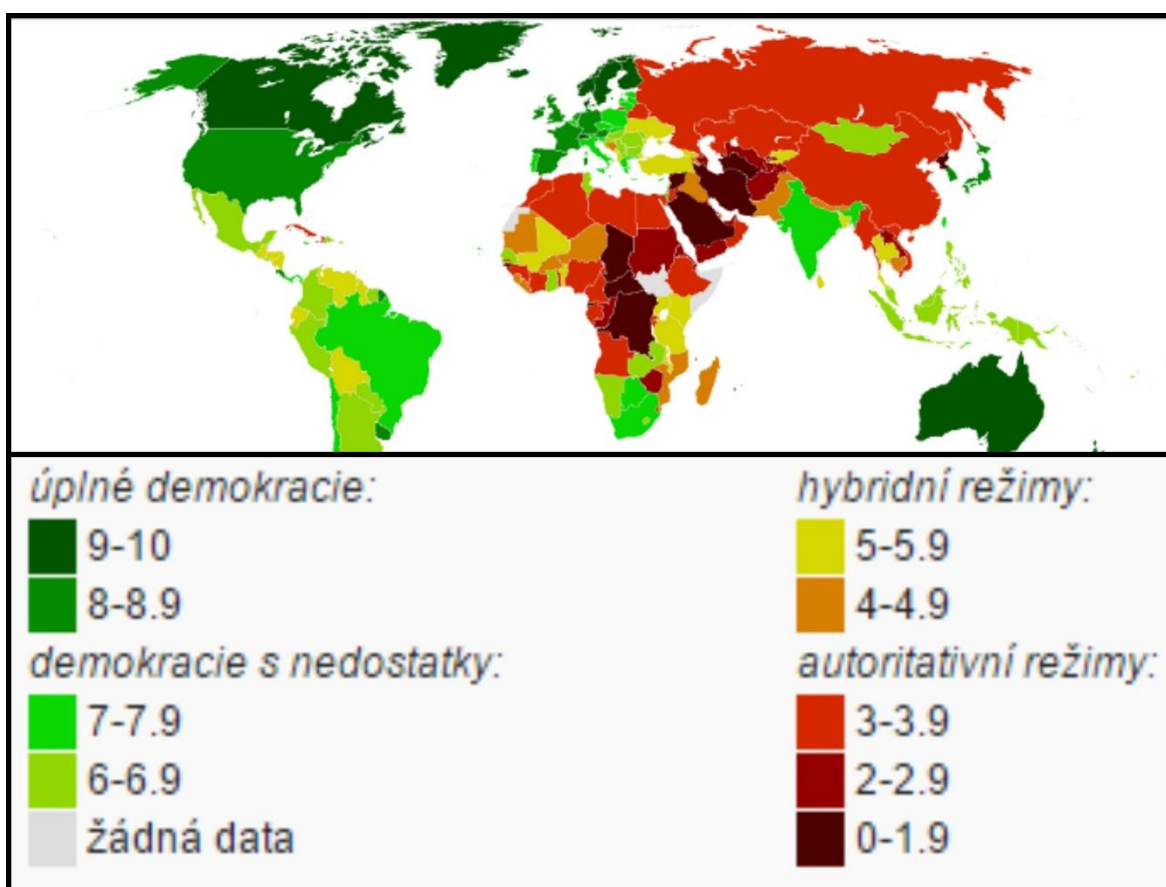
In: *Vox* [online]. 2015 [cit. 2016-08-01]. Dostupné z:

<http://www.vox.com/2015/4/27/8503237/happiest-countries-happiness-map>

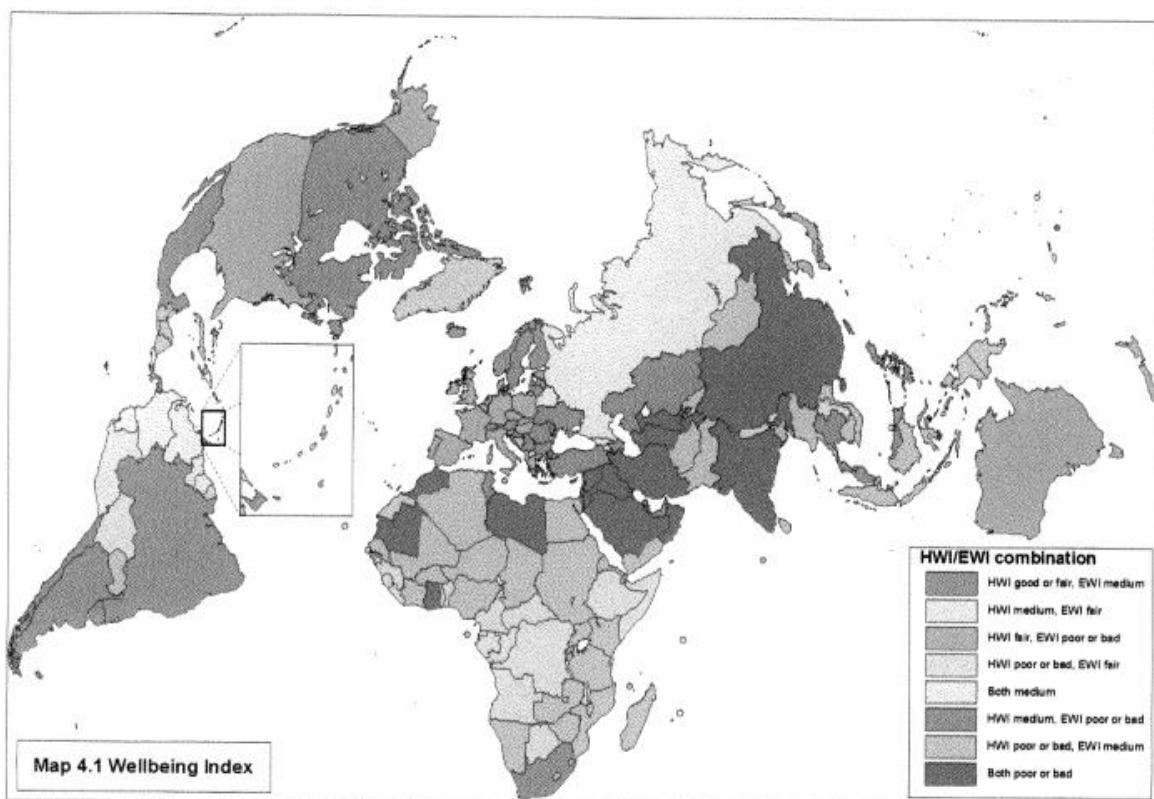
Mapa Evropy s výsledky hodnocení indexu lidského pokroku 2014

Zdroj: Social & Economic Maps of Europe. In: *Eupedia: European travel, trivia, history & population genetics* [online]. [cit. 2016-07-31]. Dostupné z:
http://www.eupedia.com/europe/economic_maps_of_europe.shtml

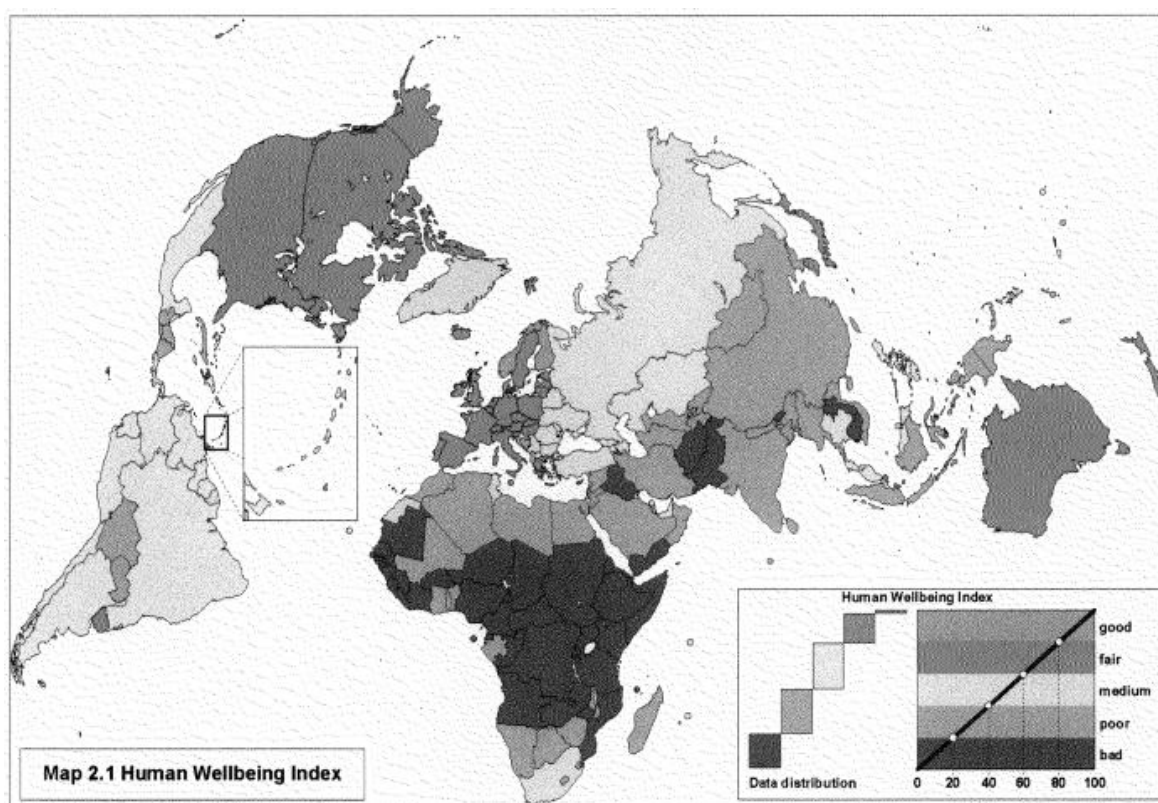
Mapa světa s výsledky hodnocení indexu demokracie 2014

Zdroj: Democracy Index 2014: Democracy and its discontents. In: *The Economist Intelligence Unit* [online]. 2015 [cit. 2016-08-01]. Dostupné z:
<http://www.sudestada.com.uy/Content/Articles/421a313a-d58f-462e-9b24-2504a37f6b56/Democracy-index-2014.pdf>

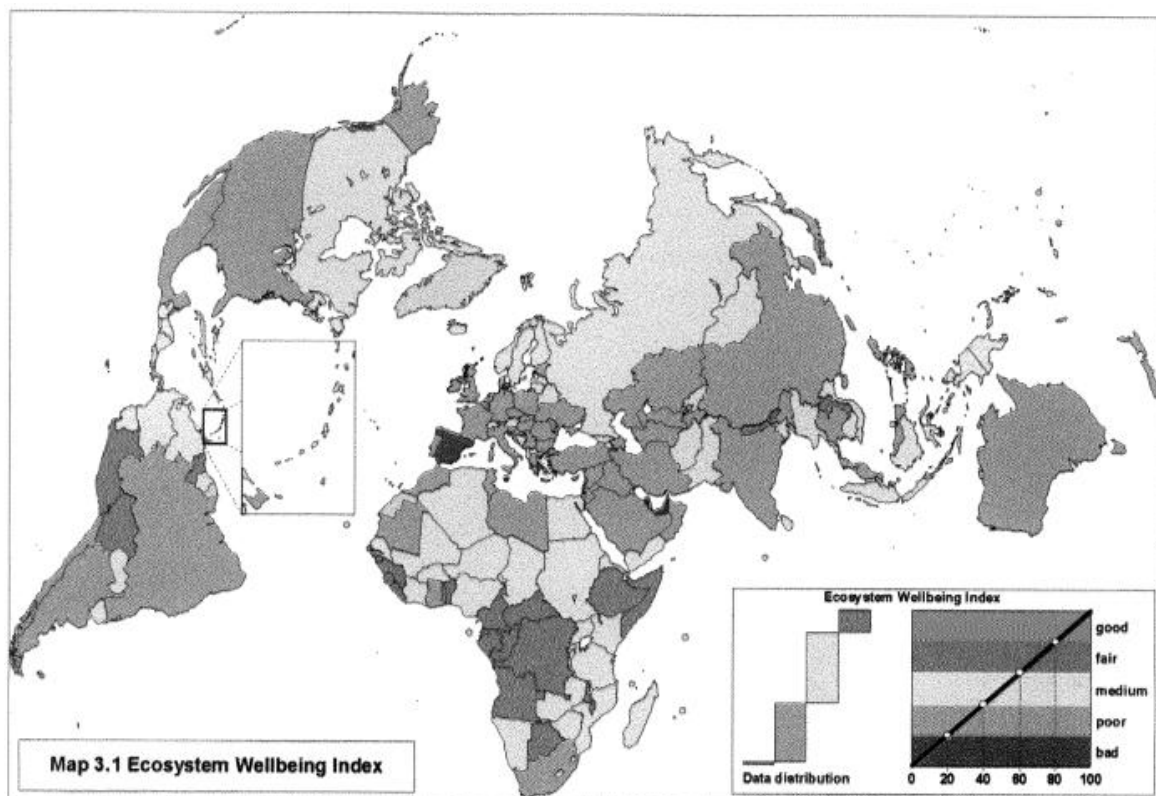
Mapa světa s výsledky hodnocení indexu blahobytu 1996-1999

Zdroj: PRESCOTT-ALLEN, Robert. *The wellbeing of nations: a country-by-country index of quality of life and the environment* [online]. Washington : Ottawa: Island Press ; International Development Research Centre, 2001 [cit. 2016-08-03].

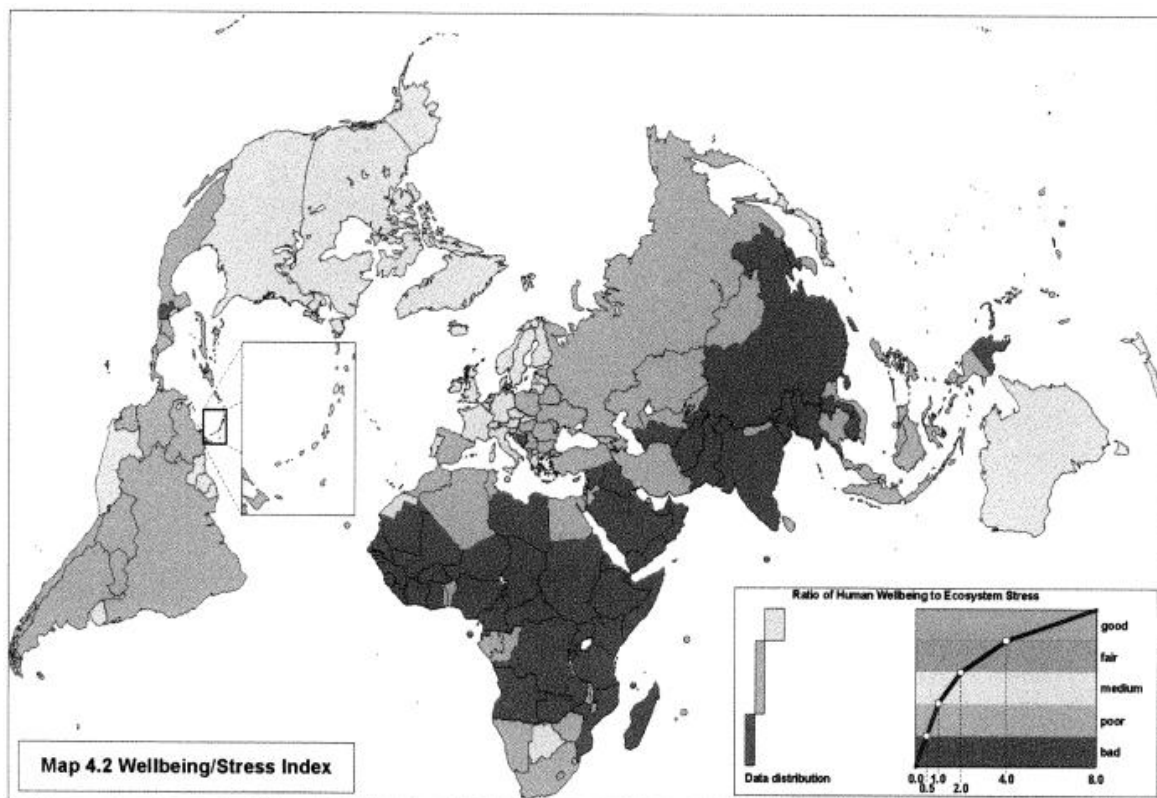
Mapa světa s výsledky hodnocení indexu lidského blahobytu 1996-1999

Zdroj: PRESCOTT-ALLEN, Robert. *The wellbeing of nations: a country-by-country index of quality of life and the environment* [online]. Washington : Ottawa: Island Press ; International Development Research Centre, 2001 [cit. 2016-08-03].

Mapa světa s výsledky hodnocení indexu ekosystémového blahobytu 1996-1999

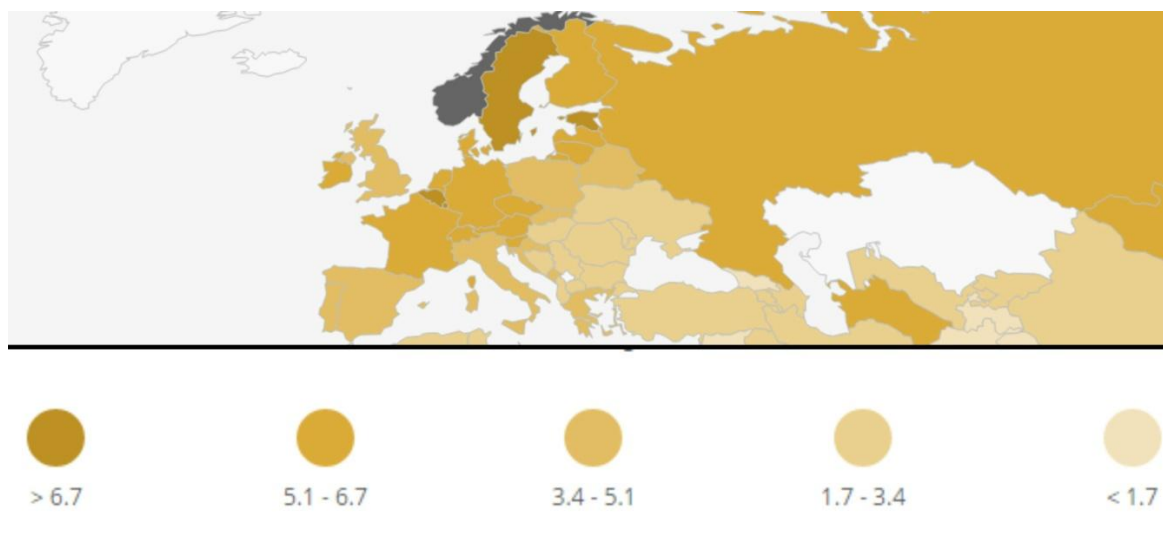

Zdroj: PRESCOTT-ALLEN, Robert. *The wellbeing of nations: a country-by-country index of quality of life and the environment* [online]. Washington : Ottawa: Island Press ; International Development Research Centre, 2001 [cit. 2016-08-03].

Mapa světa s výsledky hodnocení indexu poměru blahobytu a stresu 1996-1999

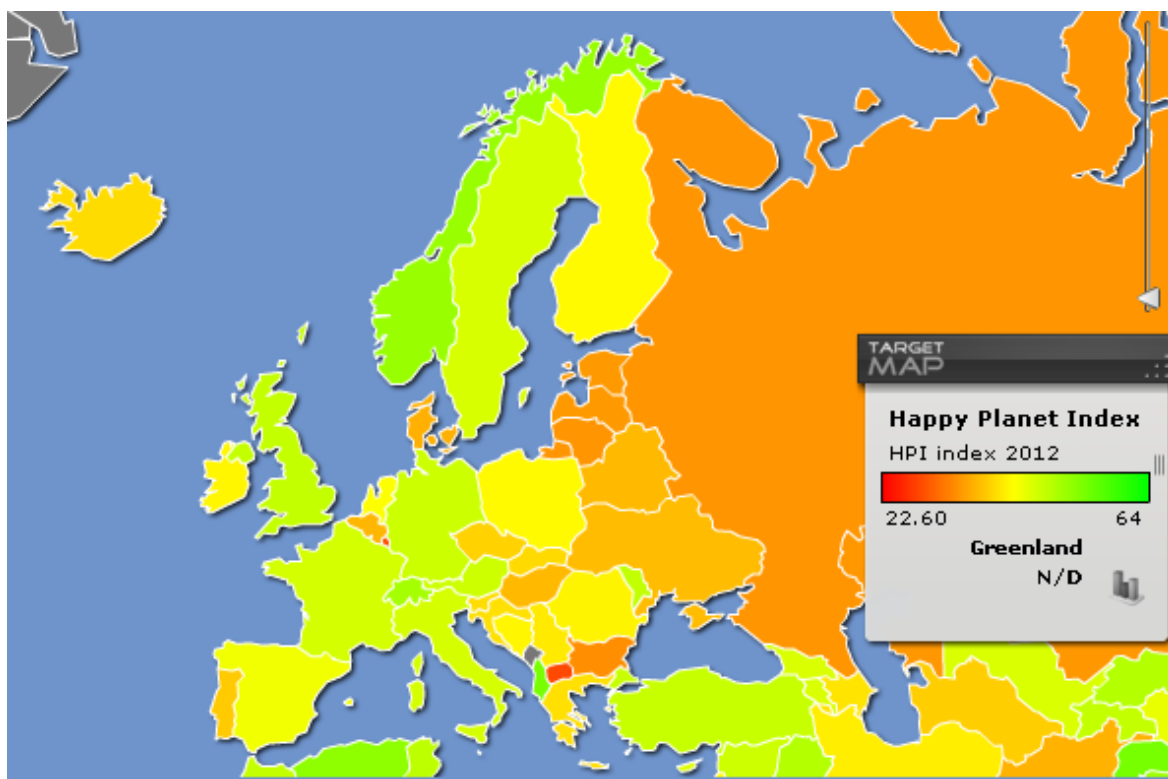
Zdroj: PRESCOTT-ALLEN, Robert. *The wellbeing of nations: a country-by-country index of quality of life and the environment* [online]. Washington : Ottawa: Island Press ; International Development Research Centre, 2001 [cit. 2016-08-03].

Mapa Evropy s výsledky hodnocení ekologické stopy na jednoho obyvatele v globálních hektarech 2012

Zdroj: Ecological Footprint per Capita. In: *Global Footprint Network: Advancing the Science of Sustainability* [online]. [cit. 2016-08-01]. Dostupné z: http://www.footprintnetwork.org/ecological_footprint_nations/ecological_per_capita.html

Mapa Evropy s výsledky hodnocení indexu šťastné planety 2012

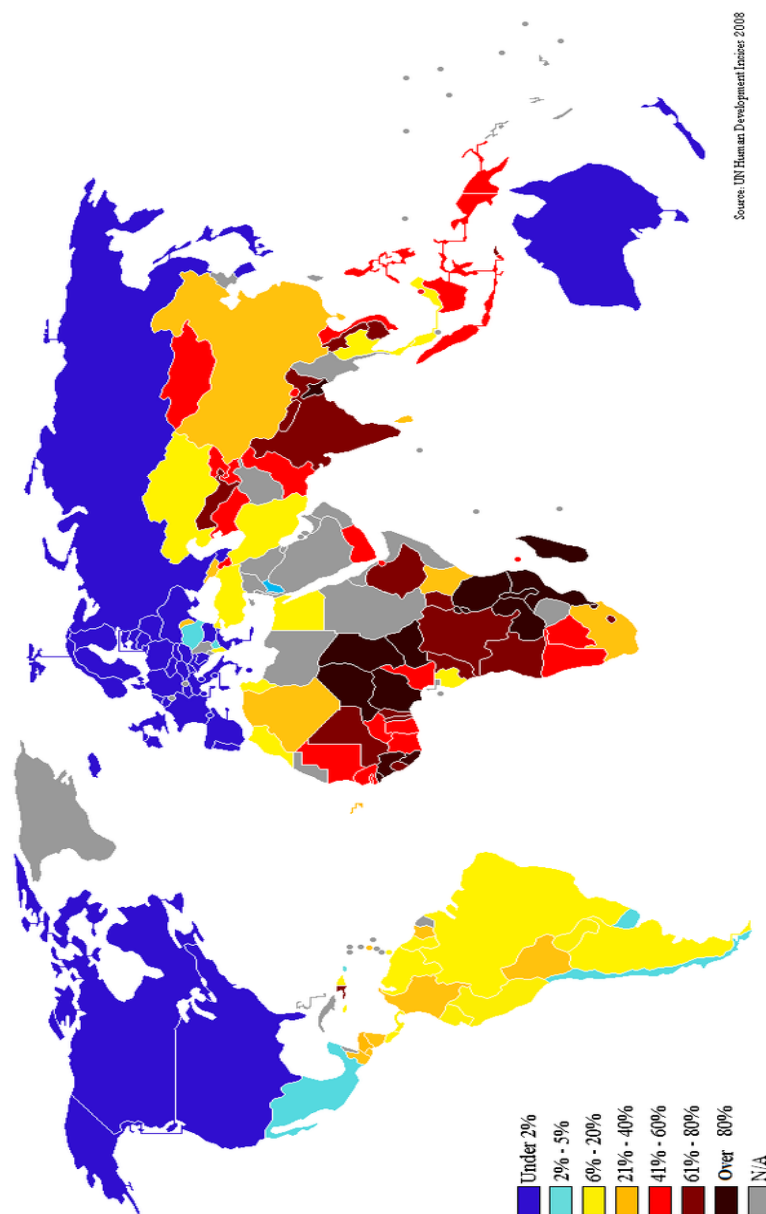

Zdroj: Happy Planet Index 2012. In: *Target Map: Knowledge beyond Borders* [online].

[cit. 2016-08-02]. Dostupné z:

<http://www.targetmap.com/viewer.aspx?reportId=17083>

Mapa světa s výsledky populace žijící za méně než \$2 na den 2008

Zdroj: Map of world poverty by country, showing percentage of population living on less than \$2 per day in 2008, according to the Bank. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2016-08-10]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Poverty_in_India

Tabulka korelace indikátorů udržitelného rozvoje s relativním výjezdovým CR

	RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR	HDI	HPI	QU	IHP	SD index	WHR	IHDI	MI	HWI	EMI	WSI	EF	SPI	ID
Belgie	1,16809194	0,89	37,1	134,71	12,4	0,826	6937	0,82	51,5	80	23	1,04	7,4	82,63	7,93
Bulharsko	0,520833751	0,782	34,1	62,6		0,663	4218	0,699	44,5	58	31	0,84	3,3	70,24	6,73
Česká republika	3,109905016	0,87	39,4	122,99		0,763	6505	0,823	51,5	70	33	1,04	5,2	80,41	7,94
Dánsko	5,64962351	0,923	36,6	178,55	8,2	0,858	7527	0,856	56	81	31	1,17	5,5	86,55	9,11
Německo	2,933294972	0,916	47,2	192,69	10,3	0,843	6750	0,853	56,5	77	36	1,2	5,3	84,61	8,64
Estonsko	3,038291812	0,861	34,9	145,4		0,782	5429	0,782	48	62	34	0,94	6,9	81,28	7,74
Irsko	2,586063379	0,916	42,4	142,35	16	0,855	6940	0,836	54	76	32	1,12	5,6	84,05	8,72
Řecko	0,579717602	0,865	40,5	77,48		0,755	4857	0,758	51,5	70	33	1,04	4,4	73,43	7,45
Španělsko	2,750532499	0,876	44,1	123,64	12,5	0,821	6329	0,775	46,5	73	20	0,91	3,7	80,77	8,05
Francie	3,43958429	0,888	46,5	136,31	11,2	0,832	6575	0,811	42	75	29	1,06	5,1	81,11	8,04
Chorvatsko	1,924605662	0,818	40,6	108,7		0,714	5759	0,743	45	57	33	0,85	3,9	73,31	6,93
Itálie	0,904744585	0,873	46,4	90,61	29,8	0,803	5948	0,773	52	74	30	1,06	4,6	76,93	7,85
Kypř	2,90724432	0,85	45,5			0,79	5689	0,758	52,5	67	38	1,08	4,2		7,4
Lotyšsko	2,308240545	0,819	34,9			0,758	5098	0,73	54	62	46	1,15	6,3	73,91	7,48
Litva	1,507666265	0,839	34,6	121,91		0,74	5833	0,754	52,5	61	44	1,09	5,8	73,76	7,54
Luceembursko	3,357062686	0,892	29		11,1	0,873	6946	0,822	50,5	77	24	1,01	15,8		8,88
Maďarsko	1,753224974	0,828	37,4	83,18		0,773	4800	0,769	49	65	33	0,97	2,9	73,87	6,9
Malta	1,199364198	0,839	43,1			0,793	6302	0,767	42	70	14	0,81			8,39
Nizozemí	2,51258005	0,922	43,1		8,1	0,848	7378	0,861	50	78	22	1	5,3	87,37	8,92
Rakousko	2,6441646	0,885	47,1		11,1	0,847	7200	0,816	61	80	42	1,38	6,1	85,11	8,54
Polsko	1,279130596	0,843	42,6	95,19		0,725	5791	0,76	47,5	65	30	0,93	4,4	77,44	7,47
Portugalsko	1,405518987	0,83	38,7	124,71		0,781	5102	0,744	51,5	72	31	1,04	3,9	80,49	7,79
Rumunsko	0,871621287	0,793	42,2	63,27		0,678	5124	0,711	40	50	30	0,71	2,7	67,72	6,68
Slovinsko	2,198127086	0,88	40,2	125,56		0,824	5848	0,829	53	71	35	1,09	5,8	81,65	7,57
Slovensko	1,304186196	0,844	40,1	108,74		0,783	5995	0,791	50,5	61	40	1,02	4,1	78,93	7,35
Finsko	6,898421248	0,883	42,7	178,88	8,1	0,882	7406	0,834	62,4	81	44	1,45	5,9	86,91	9,03
Švédsko	4,039785131	0,907	46,2	180,92	6,3	0,885	7364	0,846	64	79	49	1,55	7,3	87,08	9,73
Spojené království VB a SI	2,477244213	0,907	47,9	150,97	14,8	0,817	6867	0,829	51,5	73	30	1,04	4,9	84,56	8,31
KORELACE															
		0,562201	0,09041	0,80217	-0,61665	0,67787	0,66491	0,6316	0,5591	0,5602	0,2926	0,6386	0,3231	0,6885	0,68448

Zdroj: vlastní zpracování (2016) na základě údajů z SCHWAB (2016), ORGANISATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT (2014), WIKIPEDIA (2016) a NUMBEO (2016)

Tabulka korelace ukazatele ekonomické výkonnosti HDP s výjezdovým CR i relativním výjezdovým CR

	Výjezdový CR	výjezdový CR/osobu	HDP	HDP/osobu	HDP/osobu
Belgie	13 031 273	1,16309194	534,7	47 722	42 973,40
Bulharsko	3 773 793	0,520833751	55,8	7 733	17 860,30
Česká republika	32 692 625	3,109905016	205,7	19 363	29 925,10
Dánsko	31 791 759	5,64962351	340,8	60 364	44 342,70
Německo	236 909 947	2,933234972	3 859,50	47 390	45 888,40
Estonsko	3 997 842	3,038291812	26	19 671	26,998,8
Irsko	11 910 117	2,586063379	246,4	33 462	49 194,80
Řecko	6 334 462	0,579717602	238	21 653	25 838,80
Španělsko	127 933 313	2,750532499	1 406,90	30 278	33 711,40
Francie	226 260 393	3,433958429	2 846,90	44 338	40,374,5
Chorvatsko	8 173 433	1,924605662	57,2	13 494	20 888,80
Itálie	34 992 790	0,904744585	2 148	35 823	35 486,20
Kypr	2 494 828	2,907724432	23,3	26 115	30 769,10
Lotyšsko	4 619 870	2,308240545	32	15 729	23 706,60
Litva	4 437 832	1,507686265	48,2	16 386	27 051,10
Lucembursko	1 843 310	3,357062696	62,4	111 716	92 048,50
Maďarsko	17 317 243	1,753224974	137,1	13 881	24 942,20
Malta	310 190	1,199364198	10,6	24 876	33 215,60
Nizozemí	42 279 516	2,512259005	866,4	31 373	47 334,50
Rakousko	22 470 237	2,64141646	437,1	31 307	46 420,10
Polsko	48 629 803	1,279130596	346,6	14 379	25 105,40
Portugalsko	14 633 770	1,405518987	230	22 130	26 974,60
Rumunsko	17 386 501	0,871621287	200	10 033	19 711,60
Slovinsko	4 330 527	2,198127086	49,5	24 019	29 637,80
Slovensko	7 063 406	1,304186196	100	18 434	28 175,30
Finsko	37 603 157	6,898421248	271,2	49 497	40 347,00
Švédsko	38 963 178	4,039785131	370,1	38 491	43 986,40
Spojené království VB a SI	159 413 526	2,477244213	2 943,10	43 633	39 510,90
KORELACE	VCR : HDP		VCR os : HDP	RVCR : HDP os	RVCR : HDP os
	0,943045924		0,08935589	0,534932262	0,448273347

Zdroj: vlastní zpracování (2016) na základě údajů z EUROSTAT (2014), EUROSTATU (2016), SCHWAB (2016) a STATISTICS TIMES (2015)

Tabulka korelace jednoduchých ukazatelů s relativním výjezdovým CR

STÁT	Korelace	Česká republika	Dánsko	Estonsko	Finsko	Francie	Německo	Maďarsko	Belgie	Itálie	Loytsko	Litva	Nizozemí	Polsko	Portugalsko	Rumunsko	Slovensko	Španělsko	Švédsko	Společně irsko	V8 a S1
Kupní síla na osobu v eurech 2013	0,46687501	21,295	7,317	21,161	6,695	19,445	19,955	20,621	5,009	18,782	15,945	6,408	6,848	15,339	5,870	10,018	3,491	7,473	12,370	21,640	17,892
Minimální mzda 1.1.2014	0,230195027		8,500		8,684	39,459		8,954	41,014		8,738	7,884	40,377	11,019	13,244	5,136	9,612	17,613			34,549
Průměrné platy v Kč	0,536618618		23,500	121,778	26,890	97,231	84,627	103,354	21,793	107,116	67,860	17,200	15,700	110,081	22,649	39,678	11,800	22,928	59,558	98,944	98,279
Průměrný počet stavebních odpracovaných hodin na člověka	-0,416613947	1,629	1,771	1,458	1,859	1,843	1,473	1,366	1,858	1,560	1,719	1,938	1,834	1,400	1,923	1,865	1,760	1,688	1,611	1,677	
Průměrná týdenní pracovní doba 2014	-0,339458205	43	41,8	38,8	40,8	40	40,5	41,5	40,9	41,4	40,5	39,5	40,9	42,4	42,8	40,4	41,7	41,6	40,8	42,9	
Dlouhodobá nezaměstnanost	-0,441735544	1,07	3,03	2,11	5,46	1,85	3,98	2,32	5,05	3,37	5,67		1,78	3,51	7,62		8,89	11,13	1,4	2,75	
Podíl lidí mluvících anglicky na komunikační úrovni	0,535114063	73	27	86	50	70	39	56	20	38	34	46	38	90	33	27	31	26	32	86	98
Podíl HDP podle PPP na celkovém HDP světa	-0,039624933	0,37	0,29	0,23	0,03	0,21	2,39	3,45	0,13	0,45	1,97	0,05	0,07	0,74	0,88	0,26	0,36	0,14	1,45	0,42	2,36
Míra přirozeného přírůstu obyvatelstva na 1000 obyvatel	0,028205569	0,1	0,1	0,8	-1,3	1,9	4	-2,1	-3,8	1,9	-1,1	5	-4,6	17,3	0,6	-1,8	-1,1	0,7	0,5	-4,5	
Organizovaní občané	0,534725814	6,4	5,6	5,8	6,4	6,8	5	5,3	4,6	5,8	3,3	4,1	5,2	5,9	5,4	4,6	4,8	5,6	5,7	5,7	
Společnost policejních služeb	0,635570226	5,9	4,1	6	5,3	6,7	5,3	5,9	4,1	5,7	4,8	4,6	4,3	6	4,1	5,3	4,2	3,6	5,8	5,7	5,6
Kvalita celkové infrastruktury	0,634534422	6	4,9	5,8	5	6,2	5,9	5,9	4,7	5,4	4,1	4,8	4,9	6,3	4,1	5,7	3,6	4,5	5,7	5,6	5,3
Počítatelnost na 100 obyvatel	0,162202726	151,9	130	126	160,7	139,7	100,4	120,4	118,1	114,3	154,2	147	116,4	156,4	118	105,9	116,9	107,8	127,8	123,6	
Hrubé domácí úspory v procentech HDP	0,252740383	25	25,9	25,6	25,8	19,6	20,9	26,3	26,2	23,5	18,3	20,8	17,5	29	19	15,5	22,5	21,2	19,8	29,6	12,2
Roční změna inflace v procentech	0,301120475	1,5	0,4	0,6	0,5	1,2	0,6	0,8	-0,3	0,5	0,2	0,7	0,2	0,3	0	-0,2	1,1	-0,1	-0,2	-0,2	1,5
Dílň vidličky sektoru v procentech HDP	-0,283021866	86,8	41,6	42,6	9,7	59,6	95,1	73,1	76,9	105,6	132,1	37,8	37,7	68,3	48,8	130,2	40,4	54	97,7	41,5	89,5
Výsledek HPI u dospělých v procentech	-0,011505074	0,4	0,1	0,2	1,3	0,1	0,4	0,2	0,1	0,3	0,3	0,7	0,1	0,2	0,1	0,7	0,1	0	0,4	0,2	0,3
Počet případů tuberkulózy na 100 000 obyvatel	-0,388348162	8,4	5,5	7	2,2	5,7	8,8	5,8	1,8	9,1	5,7	30	6,5	6,1	26	8,7	7,7	13	7,2	13	
Úmrtost novorozenci na 1000 narozených dětí	-0,491722729	3,2	2,9	2,9	2,7	2,1	3,5	3,2	5,2	3,5	3	7,4	4	3,3	4,5	3,1	10,5	6	3,6	2,4	3,9
Očekávaná délka života v počtu let	0,369428873	80,9	78,3	80,3	76,4	80,8	82	81	75,3	80,4	82,3	74	74,2	81,1	76,8	80,4	74,5	76,3	82,4	81,7	81
Kvalita primárního vzdělání	-0,187479128	4,9	4,6	4,7	5,5	6,7	4,9	5,2	3,8	6,2	4,7	4,8	5	5,8	4,3	4,8	4,1	4,3	4,1	4,7	4,9
Podíl lidí zapojených do primárního vzdělání	0,483686072	98,2	98,6	98,2	94,8	99,1	98,5	97,7	90,8	98,3	96,4	96,5	95,3	97	96,8	96,7	95,8	94,5	98,4	99,3	99,9
Podíl lidí zapojených do sekundárního vzdělání	0,31958091	97,7	96,6	124,7	107,1	107,7	108,7	101,3	101,6	107,3	99,2	97,7	105,9	129,9	97,7	112,9	95	95,9	130,8	98,4	95,4
Podíl lidí zapojených do terciárního vzdělání	0,61695476	72,4	64,2	79,6	76,7	95,7	58,3	61,7	59,6	70,8	62,5	65,1	73,9	77,3	73,2	68,9	51,6	55,1	84,6	70	61,9
Kvalita vzdělávacího systému	0,552705959	4,3	3,8	4,9	4,4	5,7	4,5	5,4	3,2	5,5	3,7	3,7	4	5,4	3,6	4,3	3,3	2,8	3,4	4,6	4,7
Průměrná podíl dovozu na HDP	-0,286722675	53,7	85,2	47,9	88,8	38,6	32,5	40	89,2	106,1	27,2	63,9	84,7	85,9	46,7	40,7	44,9	90,7	30,4	40,2	29,9
Poměr žen a mužů v pracovní síle	0,618861682	0,87	0,81	0,94	0,91	0,95	0,88	0,87	0,83	0,86	0,72	0,93	0,94	0,88	0,82	0,91	0,78	0,8	0,85	0,94	0,86
Dostupnost finančních služeb	0,45422276	5,4	5,1	5,3	5,2	6	5,3	5,6	4,5	5,9	4,3	5,1	4,9	6,3	4,9	4,9	4,1	5,1	4,9	5,6	6,1
Hladnota přístupu k půjčkám	0,5580656746	2,9	3,3	2,9	3,3	4	3,8	3,3	2	3,3	1,6	2,5	2,6	3,1	2,6	2,4	2,9	3,3	1,7	4,1	2,7
Dostupnost nejnovějších technologií	0,576664394	6,1	5,6	6	5,8	6,6	6	6,2	5,1	6,2	5,1	5,8	6,3	4,6	6,1	4,6	5,5	5,5	6,5	6,5	6,5
RELATIVNÍ VÝJEZDOVÝ CR		2,644146	3,10995016	5,6492325	3,0329191	6,89421	3,43395843	2,9323497	1,7322497	1,62967	0,9047483	2,302405	1,97988	2,51235	1,279131	1,40551887	0,97162129	1,304182	2,795315	4,037813	2,47744313

Stát	KOREJCE	Beluσία	Česka republika	Dánsko	Estonsko	Finsko	Francie	Německo	Itálie	Lotyšsko	Litva	Nizozemí	Polsko	Portugalsko	Rumunsko	Slovensko	Španělsko	Švédsko	Spojené království (UK & S)		
Procento uživatelů počítačových internet	0,71338869	81	79,7	96	84,2	92,4	83,8	86,2	82	75,8	72,1	93,2	86,6	84,6	54,1	80	76,2	92,5	91,6		
Procentuální podíl vývozu na HDP	-0,232125885	55,9	97	53,7	88	36,9	29,8	46	111	30	61,4	83,3	99,1	48,4	40,9	44,8	95,2	32,6	42,3	28,6	
Kontrola mezinárodního zboží	0,555552022	4,9	3,9	4,8	4	4,9	5,5	3,6	4,6	4,3	4	4,3	5	3,6	3,9	3,6	3,5	4,4	5	5	
Rozebrání	0,250989512	5,4	4,8	5,1	4,4	4,7	5,4	5,5	3,9	5,4	4,5	4,7	5,7	4,5	4,5	4	4,5	4,7	5,5	6	
Počet emigrantů	0,004209933	1334,000	483000	957000	210000	289000	7495000	8645000	3721000	283000	146000	1965000	664000	894000	199000	150000	6467000	1320000	7824000		
Počet emigrantů	-0,54095495	529000	485000	185000	304000	1840000	3961000	524000	2980000	353000	570000	995000	3661000	1996000	3326000	345000	1181000	335000	4998000		
Přeměrný měsíční disponibilní příjem po zdanění v \$	0,596018246	2,02102	924,58	2,93735	891,88	2,51654	2,17792	2,4624	537,97	2,07331	1,83986	668,49	788,25	900	507,39	814,53	1484,60	2,424,59	2448,32		
Počet vykonávaných objemů za rok na osobu	-0,283157875	1987,52	2194,01	1578,23	1774,6	1085,41	992,81	1480,04	1796,63	2352,28	1442,87	1041,18	1123,86	1195,97	1396,06	1112,8	1619,82	1264,74	831	827,48	
Roční úroveň populace v procentech	0,214105223	0,6	0	0,4	-0,3	0,5	0,4	0,3	-0,3	0,4	1,8	-1,1	-1	0,3	-0,1	-0,6	-0,4	0,1	-0,5	0,9	0,6
Procentuální zalesnění rozlohy státu	0,33875113	46,6	34,5	14,2	52,7	73,1	30,6	32,8	22,8	31,2	54	34,7	11,1	30,7	35	29,2	40,3	36,7	66,9	11,9	
Znečištění ovzduší v mikrogramech na metr krychlový	-0,339342122	7,8	10,4	7,2	14	10,2	5,2	8,9	4,9	8,8	6,7	3,8	4,5	10,1	8,3	4,7	4,2	6,4	5,8	5,5	7,1
Kvalita vody v procentech	0,549948518	94	85	94	79	94	82	95	77	87	71	92	79	86	81	71	95	88	88	88	
Schopnost studentů	0,352866612	500	500	498	526	529	500	515	487	509	490	519	521	488	472	490	482	502	502		
Společnost se životem	0,56035735	17	18,1	19,4	17,5	19,7	16,4	18,2	17,6	18,9	16,8	18,7	18,4	17,6	16,3	17,6	19,3	16,4	16,4		
Míra vnás v procentech	-0,171820625	3,41	2,82	3,93	5,48	2,36	4,95	3,6	3,58	6,63	4,7	4,88	1,4	5,66	6,1	6,5	7,2	6,8	6,8		
Čas věnovaný volnočasovým aktivitám a osobní péči v hodinách	0,243060987	14,46	14,98	16,06	14,9	14,89	15,33	15,31	15,04	15,71	14,98	15,44	14,2	14,95	14,99	16,06	15,11	14,83	14,83		
Export zboží a služeb v procentech HDP	-0,216168688	55,2	83,8	53,7	83,9	37,9	28,7	43,7	89,3	84	29,6	59,5	81,2	82,9	47,4	40	41,1	91,9	32,5	44,5	28,4
Import zboží a služeb v procentech HDP	-0,241687213	48,5	77,1	48,3	80,5	38,7	30,5	39	82	83,1	26,5	61,8	79,3	71,5	48,2	39,7	41	88,2	30,1	40,8	30,3
Základní sazba DPH	0,321409564	20	21	25	20	24	20	19	27	21	22	21	21	23	23	20	20	21	25	20	
Cena ropy na čeracích stanicích \$ za litr	0,188908859	1,55	1,6	1,8	1,51	1,78	1,63	1,68	1,65	1,69	2,01	1,49	1,5	1,8	1,39	1,64	1,71	1,61	1,55	1,82	1,99
Cena benzínu na čeracích stanicích v \$ za litr	0,272604406	1,6	1,93	2,02	1,76	1,89	1,79	1,8	1,58	1,9	2,14	1,48	1,57	2,15	1,42	1,89	1,77	1,63	1,82	1,92	
Ohrožení vyšší rozdílné důlhy	-0,085980275	21	15	4	2	8	41	24	12	1	74	1	2	3	13	82	5	10	219	14	22
Ohrožení důlhy ryb	-0,133788279	11	2	18	5	6	52	24	9	13	51	6	6	15	8	62	22	5	77	15	47
Poměr spotřeby obnovitelné energie ke spotřebě běžné energie	0,48074688	34,45	10,93	27,56	24,91	39,12	12,99	12,38	10,19	7,38	12,09	40,37	24,28	4,65	11,08	25,46	21,68	10,48	15,75	49,91	4,35
Procento lidí pracujících v zemědělství	-0,37155412	4	3	2	4	4	3	1	5	1	3	8	8	2	12	7	26	3	4	2	1
Počet pobojů na osobu	0,407940649	1,6	1,4	1,9	1,5	1,9	1,8	1,8	1,1	2,2	1,4	2	1,1	1,6	1,1	1,6	1,1	1,9	1,7	1,9	
Počet miliardů v \$ 2016	0,079354064	6	5	6	0	6	40	120	0	3	43	0	0	9	3	3	1	0	21	26	50
Celková míra porodnosti v počtu narozených dětí na počet žen	0,487974142	1,46	1,44	1,73	1,59	1,75	2,08	1,44	1,43	1,78	1,43	1,5	1,59	1,78	1,33	1,52	1,33	1,39	1,49	1,88	1,89
RELATIVNÍ VÝEZOVCÍ ČR		2,84141646	3,10990016	5,648233	3,03823181	6,39442128	1,43392487	2,93232487	1,43392487	1,43392487	1,43392487	2,332338	1,2791306	1,405318887	0,87162129	1,3041362	2,7958335	4,08978313	2,47744213		

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů ze zdrojů 2, 20, 26, 29, 43, 56, 57, 58, 65, 66 a 69 (z důvodu prostoru jsou uvedena pouze čísla zdrojů).

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Akademický rok: 2015/2016

Studijní program: Ekonomika a management

Forma: Prezenční

Obor/komb.: Management cestovního ruchu - anglický jazyk
(mco-p-4)

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
Šimková Johanka	Na Příhazě 56/9, Čáslav - Dvořák	11301392

TÉMA ČESKY:

Korelace indikátorů udržitelného rozvoje a výjezdovým cestovním ruchem zemí Evropské unie

TÉMA ANGLICKY:

Correlation of sustainable development indicators with outbound tourism in countries of the European Union

VEDOUČÍ PRÁCE:

Ing. Libuše Svobodová, Ph.D. - KE

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

Cílem práce je najít souvislost vhodného indikátoru rozvoje společnosti a výjezdovým turismem, síle percepce podniků světa v dané zemi a výjezdovým turismem.

Obsah

1. Úvod
2. Cíl práce
3. Metodika zpracování
4. Teoretická část
 - 4.1. Cestovní ruch
 - 4.2. Makroekonomie
 - 4.3. Udržitelný rozvoj
 - 4.4. Environmentální indikátor
 - 4.5. Indikátory udržitelného rozvoje
 - 4.6. Statistické zpracování dat
5. Praktická část
 - 5.1. Korelace složených indikátorů
 - 5.2. Korelace s ukazatelem ekonomické výkonnosti - HDP
 - 5.3. Korelace jednoduchých indikátorů turismu
6. Shrnutí výsledků práce
7. Závěry a doporučení
8. Seznam použitých zdrojů
9. Přílohy

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

- NOVÁČEK, Pavel. Udržitelný rozvoj. 2. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2011. [ISBN 978-80-244-2795-0](#).
- ZELEŇKA, Josef a Martina FÁSKOVÁ. Výkladový slovník cestovního ruchu. Kompletní přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2012. [ISBN 978-80-7201-880-2](#)
- SIMKOVÁ, Eva. Základy ekonomie a drobného podnikání: systematický přehled základní ekonomické problematiky. Vyd. 3., aktualiz. a rozš. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014. [ISBN 978-80-7435-358-1](#)
- HÁJEK, Ladislav. Ekonomie a ekonomika. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009. [ISBN 978-80-7435-013-0](#)
- SKALSKÁ, Miroslava. Aplikovaná statistika. Hradec Králové: Gaudeamus, 2013. [ISBN 978-80-7435-320-8](#)

Podpis studenta: *Jim*

Datum: 12.8.2016

Podpis vedoucího práce: *Liliana Štefáková*

Datum: 12.8.2016